

การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจ
ในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

พุลศรี กิจเฉลา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การมัธยมศึกษา

พฤษภาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

495.9100412

พ 864ก

5.3

การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจ
ในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู

25 ก.ค. 2544

บทคัดย่อ
ของ
พลศรี กิจเจลา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2544

H 1286
153289

การทดลอง มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

พลศรี กิจเจลา. (2544). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและ
ความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการ
ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ : กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุมปรินญานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานัน รุ่งเรืองธรรม,
รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการ
เขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการ
สอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ได้มาจากการสุ่ม
อย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 28 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC และ
กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู

แบบแผนการทดลองเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Randomized Control –
Group Pretest – Posttest Design) ใช้เวลาในการทดลอง 20 คาบ คาบละ 50 นาที และใช้เนื้อหา
เดียวกันในการสอนทั้ง 2 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทยและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษา
ไทย สถิติที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ t – test for Independent Samples และ t – test for Dependent
Samples

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอน
ตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอน
ตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอน
ตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลัง
การทดลอง มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
5. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลัง
การทดลอง มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
6. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลัง

A STUDY OF MATHAYOM SUKSA II STUDENTS' THAI READING COMPREHENSION,
WRITING ABILITY AND INTEREST THROUGH THE INSTRUCTION BASED
ON CIRC AND THE TEACHER'S MANUAL.

AN ABSTRACT
BY
POOLSRI KITCHALOV

Presented in partial fulfillment of requirements
for the Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

May 2001

Poolsri Kitchalov. (2001). *A Study of Mathayom Suksa II Students' Thai Reading Comprehension, Writing Ability and Interest Through the Instruction Based on CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) and the Teacher's Manual*. Master thesis M.Ed.(Secondary Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University, Advisor Committee: Asst. Prof. Sumanin Rungreangthum, Assoc Prof. Atchara Sukharom.

The purpose of this study was to compare Mathayom Suksa II students' Thai reading comprehension, writing ability and Interest through the instruction based on CIRC and the Teacher's Manual.

The samples in this study were 2 classrooms of Mathayom Suksa II students during the second semester of the 2000 academic year, at Mathayom Wat Makudkasat School, Bangkok. They were selected by using Simple Random Sampling and divided into the experimental group and control group, with 28 students in each. The experimental group was taught by the instructional activities based on CIRC and control group was taught by the Teacher's Manual.

The Randomized control group pretest - posttest design was used in this experiment. Each group was taught the same content for twenty 50- minute periods.

The instruments used in this study were Thai reading comprehension test, writing ability test and questionnaires on interest in learning Thai. The data were statistically analyzed by t- test for Independent Samples and t-test for Dependent Samples.

The results of this study revealed that:

1. The Thai reading comprehension between the experimental group and control group was significantly different at the .05 level.
2. The Thai writing ability between the experimental group and control group was significantly different at the .01 level.
3. The Interest in learning Thai between the experimental group and control group was significantly different at the .05 level.
4. The Thai reading comprehension of the experimental group between the pretest and the posttest, was significantly different at the .01 level.
5. The Thai writing ability of the experimental group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.
6. The Interest in learning Thai of the experimental group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.
7. The Thai reading comprehension of the control group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

8. The Thai writing ability of the control group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

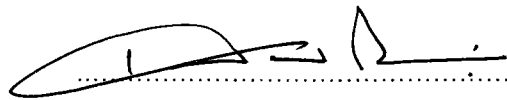
9. The interest in learning Thai of the control group before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทย
และความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู

ของ
นางพุลศรี กิจเจลา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

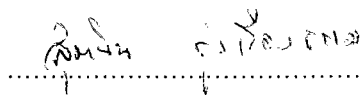

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

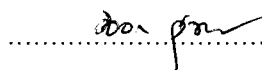
วันที่ ๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

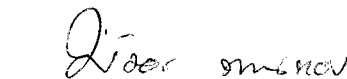
ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

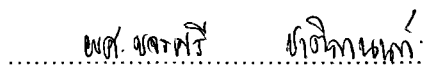
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชชาติกานนท์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความช่วยเหลือตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิศศรี กมลเวช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาดิกานนท์ ผู้วิจัยซาบซึ่งในความเมตตาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล ดร.พรรณี บุญประกอบ อาจารย์ทัศนาทองภักดี ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และมีค่าต่อการทำวิจัย อันทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ที่อำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 และ 2/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบวรนิเวศ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและอาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทดลองหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์ปราโมทย์ ทองสุข นิสิตปริญญเอก สาขาวิชาวิจัยพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ศิริลักษณ์ กล้านาค อาจารย์หมวดภาษาไทยโรงเรียนวินิตศึกษาในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดลพบุรี อาจารย์สมยศ จำรูญ อาจารย์หมวดภาษาไทยโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตเอกการมัธยมศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ เพื่อนนิสิตรุ่นพี่ รุ่นน้อง และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยหลายท่านที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ใฝ่ถาม ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบิดา มารดา ผู้ให้ความรัก กำลังใจ ความเมตตา ความห่วงใยและสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด รวมทั้งครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัยจนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

พุลศรี กิจเฉลา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6 ✕
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน.....	40
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียน.....	53
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน.....	63
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ.....	66
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	75
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	75
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	76
การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
ผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	98
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	101
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก	119
ภาคผนวก ก.....	120
แผนการสอนกลุ่มทดลอง.....	121
แผนการสอนกลุ่มควบคุม.....	131
เอกสารประกอบแผนการเรียนรู้.....	154
ภาคผนวก ข.....	162
แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย.....	163
แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย.....	174
แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย.....	176
ภาคผนวก ค.....	177
คุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย.....	178
คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย.....	179
คุณภาพแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย.....	181
คะแนนแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	182
คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	183
คะแนนแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	185
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย.....	187
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	188

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	สรุปข้อแตกต่างที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ และการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม.....	20
2	แสดงเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบการเขียนเรียงความ.....	60
3	แบบแผนการทดลอง.....	82
4	ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	89
5	ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	90
6	ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	91
7	ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ได้รับการสอนโดยใช้ กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	92
8	ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนโดยใช้ กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	93
9	ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนโดยใช้ กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	94
10	ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	95
11	ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	96
12	ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงสรุปกิจกรรมของ CIRC	35
2 แสดงภาพประกอบกระบวนการโดยทั่วไปของทักษะการเขียนและทักษะการอ่าน.....	64

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยนอกจากจะมีความสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันในการดำรงชีวิตประจำวันแล้ว ภาษาไทยยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของชาติที่คนไทยทุกคนภาคภูมิใจ อีกทั้งมีความสำคัญกับวิถีชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก ในการใช้ติดต่อสื่อสารให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน ในการสื่อความหมาย ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อและประสบการณ์ต่าง ๆ ใช้ศึกษาหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ถ่ายทอดประเพณี วัฒนธรรม นำมาซึ่งความสามัคคีของคนในชาติ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพ

การสอนวิชาภาษาไทยเป็นปัจจัยอย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) และสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539 – 2550 เรื่องหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเป็นพิเศษในด้านพื้นฐานทางภาษาไทย เพื่อรองรับการพัฒนาความรู้และทักษะในระดับที่สูงขึ้น (การปฏิรูปการศึกษา, 2539 : 24) ครูต้องสอนให้นักเรียนใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้อง เพื่อพัฒนาความสามารถตามศักยภาพ

ดังนั้น หลักสูตรจึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สำหรับหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่านการเขียน มีรสนิยมในการเลือกอ่านหนังสือ และสามารถใช้อย่างเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (กระทรวงศึกษา - ธิการ, 2535 : 9) ครูจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ในการจัดการเรียนแก่นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ในการสื่อสารและตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

การพัฒนาทักษะเพื่อการสื่อสารจำเป็นต้องพัฒนาทุกทักษะไปด้วยกัน จะพัฒนาทักษะใดเพียงทักษะเดียวไม่ได้ ทั้งนี้เพราะทักษะทั้งสี่มีปฏิสัมพันธ์กันตามธรรมชาติอยู่แล้วในบางโอกาสอาจจะมีจุดเน้นในการใช้ทักษะใดทักษะหนึ่งเป็นสำคัญ แต่จะมีทักษะอื่นๆ ผสมผสานอยู่เสมอ ดังนั้นการพัฒนาความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสาร จึงจำเป็นต้องพัฒนาทุกทักษะไปพร้อมๆ กัน ดังที่ วิพุธ โสภวงศ์ (2537 : 276) กล่าวไว้ว่า ผู้ที่จะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพก็คือ ผู้ที่มีทักษะทางภาษาดี ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนจะได้ใช้แสวงหาความรู้ตนเองให้ฉลาดรอบรู้ ทำให้เป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ดังที่สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย (2536 : 139) ได้ให้ความเห็นไว้

ว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ใช้ในการแสวงหาสรรพวิทยาการ ความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีทักษะในการอ่านและมีอัตราเร็วในการอ่านสูง ย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาทักษะการอ่านให้ได้ผลดีนั้น ควรจะพัฒนาทักษะการเขียนให้สัมพันธ์ควบคู่ไปด้วย เพราะการเขียนมีความสำคัญในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรับทราบ โดยใช้สัญลักษณ์และตัวอักษรบันทึกถ้อยคำและความคิด โดยเฉพาะการถ่ายทอดวิทยาการต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การฝึกทักษะการเขียนให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความสามารถในการฟัง การพูด และการอ่านควบคู่ไปด้วยเสมอ

จากความสำคัญของการอ่านและการเขียนดังกล่าว การพัฒนาการอ่านให้ได้ผลดีนั้นจำเป็นต้องพัฒนาการเขียนให้สัมพันธ์กันด้วย เพราะทักษะทั้งสองส่งเสริมพัฒนาการซึ่งกันและกัน ดังที่ ฆะอบโปชะกะฤษณะ (2538 : 115) แสดงความเห็นไว้ว่า ผู้ที่เขียนได้ดีต้องอาศัยการอ่านมาก ๆ ผู้ที่อ่านเป็นต้องเข้าใจวิธีเขียนจึงจะจับจุดสำคัญได้ ส่วน ฮัลเลทท์ (Hullett.1986 : 874) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนพบว่า นักเรียนที่มีทักษะในการอ่านดีจะมีทักษะในการเขียนดีด้วย คาร์และโอเกิล (Carr and Ogle.1987 : 626 - 631) กล่าวถึง ประโยชน์ของการเขียนหลังการอ่านว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างวิเคราะห์ และรวบรวมเชื่อมโยงลำดับข้อมูลจากการอ่านแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยรูปแบบภาษาที่เป็นของตนเองซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน

สภาพการเรียนรู้การสอนการอ่านและการเขียน ของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในปัจจุบันยังประสบปัญหาอยู่ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2540 : 4 - 14) ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนทั่วประเทศทุกสังกัด เพื่อประเมินความสามารถในการรับสารและส่งสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ ผลการประเมินพบว่า นักเรียนมีความสามารถอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนการประเมินความสามารถด้านการเขียนเรียงความ และเขียนแสดงความคิดเห็น ผลการประเมินพบว่า ระดับความสามารถของนักเรียนมีความแตกต่างกันมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 63.57/ซึ่งหน่วยงานที่ทำการประเมินได้เสนอแนะเกี่ยวกับความสามารถด้านภาษาไทยและการเขียนภาษาไทยว่า ควรพัฒนาให้นักเรียนมีระดับความรู้ความสามารถสูงใกล้เคียงกันมากขึ้นจากปัญหา ดังกล่าว ครูควรเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้วิธีการสอนที่เน้นการสอนการฝึกทักษะทางภาษา และการเรียนรู้ภาษาอย่างบูรณาการมากกว่าการท่องจำ

ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ในการเรียนการสอนครูควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนสามารถสื่อสารตามความคิดได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนได้มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม ให้โอกาสในการซักถามแสดงความคิดเห็นร่วมทำงานเป็นกลุ่ม ให้การเสริมแรงและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน (บุญชม ศรีสะอาด.2524 : 8) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ เยาวภา เดชะคุปต์ (2528 : 7) ที่วิจัยพบว่า การเรียนจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อนักเรียนได้เป็นผู้มีส่วนร่วมใน

กิจกรรมการเรียนรู้ จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับผู้อื่น ซึ่งนักเรียนควรได้รับการฝึกฝนให้รู้จักคิดหาเหตุผลด้วยตนเอง

ดังนั้น ครูจึงควรพัฒนาวิธีสอน ด้วยการนำนวัตกรรมการศึกษาที่น่าสนใจ มาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนรู้และการสอนสัมฤทธิ์ผลตามต้องการ การจัดกิจกรรมการสอนเป็นส่วนที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่พัฒนารูปแบบมาจากการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ในรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) โดย คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัย Johns Hopkins สหรัฐอเมริกา

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีที่ช่วยปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น เพราะเป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม หรือทักษะทางสังคมในการทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนที่เก่ง ปานกลางและอ่อนอยู่ร่วมกันแล้วให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหา และทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ครูผู้สอนกำหนด โดยที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ สมาชิกจะมีการพูดคุยและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์และความรับผิดชอบต่อการเรียน 2 ประการ คือ ประการที่ 1 แต่ละกลุ่มจะพยายามทำงานที่ครูมอบหมายให้เสร็จ และประการที่ 2 ความสำเร็จของกลุ่ม ต้องขึ้นอยู่กับผลงานของสมาชิกแต่ละคนของกลุ่ม ดังนั้น เพื่อให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ สมาชิกของกลุ่มต้องพยายามช่วยเหลือพัฒนาตนเอง และช่วยพัฒนาเพื่อนด้วย ซึ่งจะเป็นผลให้นักเรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น (ปสาสน์ กงตาล. 2535 : 19 - 20) ทำให้นักเรียนแต่ละคนรู้สึกว่าคุณค่า โลกมีความต้องการความร่วมมือระหว่างบุคคลชุมชนและระหว่างชาติต่างๆ เพิ่มขึ้น จุดเด่นของการเรียนแบบร่วมมือ คือ เน้นให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในทางบวก ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้นักเรียนยังมีทักษะกระบวนการกลุ่มไปพร้อมกับการทำงาน เช่น การสรุป การลงมติ การรวมกลุ่ม การหาวิธีให้แต่ละคนมีโอกาสดำเนินการและยอมรับความคิดซึ่งกันและกัน (Johnson & Johnson. 1989) การเรียนแบบร่วมมือ เป็นรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจสอนอย่างกว้างขวางในประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย นอร์เวย์ และอิสราเอล เป็นต้น นักการศึกษาได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือกันมาก และเปรียบเทียบระหว่างการเรียนรู้โดยการร่วมมือกับห้องเรียนแบบปกติ พบว่าการเรียนรู้โดยการร่วมมือให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าแบบปกติ (สุรีย์ บาวเออร์. 2525) และอาจจะช่วยแก้ปัญหาการสอนอ่าน ด้วยวิธีจัดกลุ่มการอ่าน ซึ่งรูปแบบเดิมที่ใช้อยู่พบว่า นักเรียนบางคนใช้เวลากับการเรียนไม่เต็มที่ขณะเข้ากลุ่ม มีโอกาสฝึกทักษะการอ่านน้อย และขาดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

ส่วนการพัฒนาทักษะการเขียนของวิธีการเรียนแบบดั้งเดิม จะเรียนแยกส่วนกับทักษะทางภาษาด้านอื่นๆ ทำให้นักเรียนฝึกการเขียนค่อนข้างยาก ซึ่งรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือที่ผู้วิจัยได้สนใจเลือกมาใช้ เป็นการแก้ปัญหาเป็นรูปแบบที่ สลาบิน (Slavin. 1990) และคณะอาจารย์แห่งมหาวิทยาลัย Johns Hopkins ได้พัฒนารูปแบบเกี่ยวกับการสอนภาษาโดยเฉพาะ คือ การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ซึ่งจะใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความ

สามารถแล้วจัดแบ่งนักเรียนเป็นทีมย่อยๆ ที่มีนักเรียนทุกระดับความสามารถ ยกย่องทีมในการทำกิจกรรม ให้บรรลุเป้าหมายตามการประเมินผลของสมาชิกในทีมทุกคน เพิ่มโอกาสและระยะเวลาของการฝึกการอ่านและการเขียนได้มากขึ้น ด้วยการจัดการเรียนแบบบูรณาการกับการเรียนทักษะทางภาษาอื่นๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนในทีมเดียวกันมีส่วนร่วมสนับสนุนช่วยตรวจสอบ แนะนำเพื่อนสมาชิกทุกคนในทีมให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหาที่มีความคิดแบบหลากหลายสร้างประชาธิปไตยในห้องเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความร่วมมือกันในกลุ่มและสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC น่าจะเป็นวิธีสอนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษา และเพิ่มความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนมีความสามารถใกล้เคียงกัน ทั้งยังเป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาในปัจจุบัน ที่มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รับรู้ความสามารถของตนเองและรับรู้ความสามารถของผู้อื่น (วิชัย วงษ์ใหญ่.2540 :14 - 15)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทย ที่สอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC เพื่อดูผลของพัฒนาการของทักษะการอ่าน การเขียนและศึกษาเปรียบเทียบ ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
7. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

8. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

9. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย อีกทั้งทำให้เห็นคุณค่าในการจัดสภาพการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา ให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 168 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 28 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 56 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนและกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน

1.2.1 กลุ่มทดลอง ใช้การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC

1.2.2 กลุ่มควบคุม ใช้การสอนตามคู่มือครู

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอน 2 วิธี คือ

2.1.1 การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC

2.1.2 การสอนตามคู่มือครู

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

2.2.2 ความสามารถในการเขียนภาษาไทย

2.2.3 ความสนใจในการเรียนภาษาไทย

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาจาก บทความ นิทาน หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สารานุกรม สิ่งพิมพ์ต่างๆ มีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การอ่านและการเขียน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองจะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 4 คาบ รวม 5 สัปดาห์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนโดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) หมายถึง การสอนการอ่านและการเขียนเรียงความเชิงบูรณาการแบบร่วมมือ เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งพัฒนาโดย สลาวิน (Slavin.1990) และคณะอาจารย์ ในมหาวิทยาลัย John Hopkins ประเทศสหรัฐอเมริกา กิจกรรมการเรียนรู้แบบCIRC ใช้สำหรับสอน การอ่าน การเขียน และทักษะทางภาษา มีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ แล้วจัดผู้เรียนเป็นทีมย่อยๆ สมาชิกในทีมมีทุกระดับความสามารถ มีจำนวน 4 คน โดยมีลักษณะกิจกรรมดังนี้ คือ

1. ครูเป็นผู้จัดรูปแบบ และให้คำแนะนำการทำกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนก่อนสอน
2. การฝึกปฏิบัติภายในทีม เรียนรู้ร่วมกันจากงานที่ครูมอบหมายให้ โดยการใช้ใบงาน หรืออุปกรณ์การฝึกอื่นๆ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เรียน นักเรียนจะได้มีการประเมินผู้อื่นในกลุ่มซึ่งกันและกันด้วย
3. นักเรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง ในเรื่องของความรู้หรือทักษะที่เขาได้รับในบทเรียน
4. คะแนนจากการประเมินนักเรียนแต่ละคน จะถูกนำมารวมเป็นคะแนนของทีม ซึ่งมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC นี้ ผู้วิจัยได้ปรับมาจากการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC นำมาสอนเพื่อพัฒนาการเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นตอนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC

1. ขั้นเตรียม

1.1 แจกจุดประสงค์ ของการทำกิจกรรมร่วมกัน และการฝึกทักษะพื้นฐานจำเป็น
สำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม

1.2 อธิบายแหล่งข้อมูล และใบงานแก่นักเรียน

1.3 อธิบายการทำงานกลุ่ม

1.3.1 การแบ่งงานกันเป็นกลุ่ม

1.3.2 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

1.3.3 รับฟังเรื่องและความคิดเห็นจากเพื่อน

1.3.4 ร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม

1.4 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ให้มีนักเรียน เก่ง ปานกลางและอ่อน
โดยใช้อัตราส่วน 1 : 2 : 1 โดยพิจารณาจากคะแนนสอบในภาคเรียนที่ 1 ของนักเรียน

1.5 นักเรียนช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม และเขียนลงในเอกสารที่กำหนดให้

2. ขั้นสอน

2.1 นำเข้าสู่บทเรียน โดยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน

2.2 นำเสนอโดยใช้แถบบันทึกเสียง รูปภาพ แผนภูมิ ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เพื่อช่วย
เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ที่จะเรียนใหม่

3. ขั้นทำกิจกรรม

3.1 นักเรียนทุกคนในทีมอ่านเรื่องตามที่กำหนดไว้ในใบงานครึ่งเรื่อง

3.2 จับคู่ในทีมสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยสรุปจากประโยคใจความสำคัญ
แต่ละย่อหน้า ของเรื่อง ตั้งชื่อเรื่อง วิเคราะห์แนวคิดของเรื่องกับคู่ของตนเอง นำมาสรุปเป็นสำนวนภาษา
ของตนเอง เขียนลงในใบงาน 1 ชุด (ทุกคน,จับคู่)

3.3 สนทนาและอภิปรายกลุ่มย่อย 4 คน แล้วช่วยกันเขียนสรุปเป็นผลงานของทีม
1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม)

3.4 ทุกคนร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบ โดยใช้วิธีเขียนรอบวงและร่วมกันเขียน เป็นผลงาน
ของทีม 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม)

3.5 นักเรียนจับคู่ในทีมอ่านเรื่องที่กำหนดให้จบ (ทุกคน,จับคู่)

3.6 นักเรียนนำคำยากในเรื่อง ตามรายการที่กำหนดจับคู่ในทีม ผลัดกันแปลความ
ตีความ และฝึกเขียนคำที่มักเขียนผิด (ทุกคน,จับคู่)

4. สรุปและประเมินผล

4.1 สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานเพื่อเสนอชื่อเรื่อง สรุปใจความสำคัญ แนวคิด และวิจารณ์หน้าชั้นเรียน (ช่วยกันเป็นทีม)

4.2 สมาชิกกลุ่มอื่นๆ ร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น โดยครูช่วยปรับสำนวนภาษา และแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ พร้อมทั้งติชม ให้กำลังใจแก่สมาชิกในกลุ่ม

4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการประเมินผลการทำงานของกลุ่มโดยใช้แบบสังเกตที่กำหนดให้

4.4 นักเรียนแต่ละคนทำแบบทดสอบย่อยเมื่อจบแต่ละบทเรียน

4.5 ครูบอกผลการประเมินเมื่อนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่ครูกำหนด ครูกล่าวชมเชยผู้ที่ผ่าน และให้กำลังใจผู้ที่ยังไม่ผ่าน

2. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนโดยมีครูผู้สอนคอยดูแลและควบคุมกิจกรรมการสอนให้ดำเนินไปตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน 9 ขั้นตอนของกาเย่ โดยมีลำดับขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. สร้างความสนใจ เป็นวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน โดยผู้สอนใช้การพูดคุยซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนหรือใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเชื่อมประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

2. แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ ว่า เมื่อเรียนจบเนื้อหาที่กำหนดให้แล้ว นักเรียนต้องบอกใจความสำคัญ แนวคิดหลักของเรื่อง รายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่อง และลักษณะการใช้ภาษาของเรื่องได้

3. ทบทวนความรู้เดิม ครูทบทวนความรู้เรื่อง ที่นักเรียนจะเรียนซึ่งนักเรียนมีอยู่ก่อน แล้วอันจะเป็นพื้นฐานหรือประโยชน์ต่อการเรียนรู้เรื่องใหม่ เพื่อนำไปสู่จุดประสงค์ในการเรียนรู้โดยการสนทนาซักถามหรือให้นักเรียนปฏิบัติ

4. เสนอบทเรียนใหม่ ครูอธิบาย ลักษณะใจความสำคัญ แนวคิดหลักของเรื่อง เนื้อหา และใช้อุปกรณ์ต่างๆ ประกอบกิจกรรมในบทเรียนใหม่

5. ให้แนวทางในการเรียนรู้ ครูอธิบายลักษณะใจความสำคัญ การพิจารณาแนวคิดของเรื่อง และการวิเคราะห์รายละเอียดแนวคิดของเรื่อง และการใช้ภาษาในเนื้อเรื่อง

6. นักเรียนอ่านเรื่องที่เตรียมมาให้

7. ครูอธิบายเกี่ยวกับการวิเคราะห์ใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง และลักษณะการใช้ภาษาในเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติ

8. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วฝึกจับใจความสำคัญ หาแนวคิดของเรื่องและการใช้ภาษาในเนื้อเรื่อง ตอบคำถามจากเรื่องและสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

9. ผลการปฏิบัติและการประเมินผล นักเรียนร่วมกันเขียนสรุปใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่องและความคิดเห็นต่อแนวคิดในเชิงวิเคราะห์ วิวิจารณ์ เพื่อร่วมกันอภิปรายหน้าชั้นเรียน

10. ครูช่วยนักเรียนสรุปความตามที่ได้อภิปราย โดยปรับสำนวนภาษาให้สละสลวยขึ้น และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ พร้อมทั้งช่วยให้กำลังใจโดยให้คำติชม หรือวิจารณ์ด้วยตนเองหรือเพื่อนนักเรียนช่วยกันประเมินก็ได้

11. ส่งเสริมความแม่นยำ ครูอธิบายเรื่องการเขียนจับใจความสำคัญโดยใช้ใบความรู้ประกอบ นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญและวิจารณ์เรื่องที่อ่านตามที่ตนเข้าใจ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล

12. การประเมินผล วัดผลและประเมินพฤติกรรมว่า บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ต้องการในแต่ละคาบด้วยการทำแบบฝึกหัด หรือจากการทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหรือสังเกตจากพฤติกรรมอื่นๆ ของผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกหลังจากศึกษาบทเรียนแล้วในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถในการบอกความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยบอกตามลักษณะของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้กับเรื่องราวอื่นๆ โดยเฉพาะ

3.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถที่จะบอกได้ว่าข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายที่แท้จริงอย่างไร พยายามหาความหมายที่แท้จริงที่แฝงอยู่ให้ได้ โดยสังเกตบริบท เจตนา และอารมณ์ของผู้เขียน

3.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการอธิบายเพิ่มเติมรายละเอียดภายหลังที่ได้ตีความแล้ว ซึ่งอาจจะใช้วิธียกตัวอย่างประกอบ หรือมีการอ้างอิงเปรียบเทียบเนื้อความให้กว้างขวางออกไปจนเป็นที่เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

3.4 การจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจกับเนื้อหาในส่วนรวมของงานเขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องสามารถตั้งคำถาม ในการอ่านครั้งนี้ให้ได้ว่างานเขียนเรื่องนั้นเป็นเรื่องของใคร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร

ความเข้าใจในการอ่านนี้ วัดได้จากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และนำไปทดลองหาคุณภาพแล้ว

4. ความสามารถในการเขียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการใช้ภาษาที่แสดงถึงความรู้ ความคิด การใช้ถ้อยคำ สำนวน การเสนอชื่อเรื่อง การใช้ภาษาสื่อความหมายการขยายความ การลำดับความ ในการเขียนเรียงความภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว

5. ความสนใจในการเรียนภาษาไทย หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้สึกรับฟังพอใจ มีความกระตือรือร้น และความตั้งใจในการเรียนภาษาไทย ที่สอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC และการสอนตามคู่มือครู ตลอดจนมีความพยายามที่จะปฏิบัติตามกิจกรรมตามคำชี้แจงของบทเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความสนใจในการเรียนภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้หลักการสร้างแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า ของ ลีเคอร์ธ เป็นแนวทางโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและหาคุณภาพแล้ว

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน
4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
5. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
6. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
7. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
8. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
9. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียน
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

1.1 ประวัติการเรียนแบบร่วมมือ

เกือบตลอดทศวรรษที่ 20 กระแสการแข่งขันโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพล และส่งผลต่อรูปแบบการจัดการศึกษาของนานาประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา มีลักษณะมุ่งการแข่งขันในความสำเร็จของการเรียน คือการเป็นที่ยิ่งใหญ่เหนือผู้อื่นๆ มาร์กาเรท มีด (Margaret Mead.1970) นักมานุษยวิทยาที่มีชื่อเสียง ได้ให้ความเห็นว่าลักษณะเด่นของมนุษย์จะมีความสัมพันธ์กันแบบการร่วมมือไม่ใช้การแข่งขัน มนุษย์ผูกพันกันด้วยความรักและความร่วมมือร่วมใจกัน เป็นพื้นฐานมนุษย์ชาติจึงดำรงอยู่ได้ (Owens.1994)

เมื่อต้นศตวรรษ 1970 นักการศึกษาและนักสังคมวิทยา เห็นว่าการเรียนที่มุ่งการแข่งขันมาตลอดนั้น แม้จะมีข้อดีคือ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนเต็มศักยภาพของตน แต่ก็มีผลกระทบทางลบกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเพื่อนๆ เช่น ขาดแรงจูงใจในการเรียน รู้สึกเป็นปมด้อยนักเรียนบางคนอาจพยายามสร้างปมเด่น ด้วยการมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม หรือมีพฤติกรรมในทางไม่พึงประสงค์

สลาวิน (Slavin.1995) พัฒนารูปแบบการเรียนแบบร่วมมืออย่างจริงจัง มีการวิจัยเปรียบเทียบการเรียนแบบดั้งเดิมกับการเรียนแบบร่วมมือ จากงานวิจัยยืนยันว่า การเรียนแบบร่วมมือ มีผลให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น ช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มผู้เรียน และช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการนำแนวคิดและรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือไปใช้อย่างกว้างขวางหลายสถานการณ์ เช่น นำไปใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา นำไปใช้กับหลายเนื้อหาวิชา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาเป็นต้น นำไปใช้สอนทักษะพื้นฐานถึงทักษะระดับสูงมีการนำแนวคิดการเรียนแบบร่วมมือไปใช้ในหลายๆ สถานการณ์ หลายเงื่อนไขทำให้มีการพัฒนาการเรียนแบบร่วมมือหลายๆ รูปแบบ

1.2 ความหมายและความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึงการเรียนที่นักเรียนมาเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก และมีการทำงานด้วยกันเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน เป็นวิธีเรียนวิธีหนึ่งที่มีความสนใจ และนำไปประยุกต์ในการเรียนการสอนทุกวิชาและทุกระดับชั้น การเรียนแบบร่วมมือนี้ มีแนวโน้มที่จะเป็นโครงสร้างหลักสำหรับการเรียนในชั้นเรียน และเหมาะที่จะนำมาใช้เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง จุดดีของการเรียนแบบร่วมมือคือ การจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน เรียนรู้จากกันและกัน ทำให้มีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม ที่คนเราต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเรียนรู้จากการใช้ภาษาโต้ตอบและสนทนากัน

มีการวิจัยจำนวนมากในประเทศสหรัฐอเมริกาที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือว่า ดีกว่าการเรียนแบบแข่งขันและการเรียนเป็นรายบุคคล วิธีการเรียนแบบร่วมมือนี้มีหลายวิธีด้วยกัน แต่ละวิธีทำให้ทั้งกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ เช่น การใช้เหตุผล การเกิดความคิดใหม่ ๆ และการมีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย นอกจากนี้นักเรียนที่ทำงานในกลุ่มแบบร่วมมือ ยังมีแนวโน้มในการเกิดแรงจูงใจภายในมากขึ้น มีความรู้สึกสนใจในผู้อื่นมีสุขภาพจิตที่ดี และได้มีผู้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

สลาวิน (Slavin.1987 : 8) ให้คำจำกัดความว่า การเรียนรู้โดยการร่วมมือคือการสอนแบบหนึ่งซึ่งนักเรียนทำงานกันเป็นกลุ่มเล็ก (ปกติ 4 คน) และการจัดกลุ่มต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน เช่น นักเรียนที่มีความสามารถสูง 1 คน ความสามารถปานกลาง 2 คน และความสามารถต่ำ 1 คน หน้าที่ของนักเรียนทุกคนในกลุ่มจะต้องช่วยกันทำงานรับผิดชอบและช่วยเหลือการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

อาโจสและจอยเนอร์ (Ajose and Joyner.1990 :198) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นกระบวนการ ซึ่งนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือมีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการคือ

1. ใช้การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
2. ใช้ปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
3. ใช้ความรับผิดชอบในตัวเองต่องานที่ได้รับมอบหมาย
4. ใช้ทักษะทางสังคม
5. ใช้ทักษะในกระบวนการกลุ่ม

อาทซ์และนิวแมน (Artzt and Newman.1990: 448 – 449) ได้กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นแนวทางที่เกี่ยวกับการที่ผู้เรียนทำการแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งผลแห่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มจะเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของทุกคนในกลุ่มด้วย ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องพูด อธิบายแนวคิดและให้ความช่วยเหลือกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ครูไม่ใช่เป็นแหล่งความรู้ที่คอยป้อนแก่นักเรียน แต่มีบทบาทเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือจัดหาและชี้แนะแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ นักเรียนเองจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกัน ในกระบวนการเรียนรู้

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2531 : 4) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือหมายถึง วิธีสอนอีกแบบหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยปกติจะมี 4 คน เป็นเด็กเรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน ผลการเรียนรู้ของเด็กจะพิจารณาเป็น 2 ตอน ตอนแรกจะดูค่าเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม ตอนที่สองจะพิจารณาคะแนนสอบเป็นรายบุคคล การสอบทั้งสองครั้งเด็กต่างคนต่างสอบแต่เวลาเรียนต้องร่วมมือกัน ดังนั้น เด็กเก่งจึงพยายามช่วยเด็กอ่อนเพราะจะทำให้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มดีขึ้น และมีรางวัลเป็นการเสริมแรงให้ด้วยหากค่าเฉลี่ยของกลุ่มใดได้เกินเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้

ชาญชัย อาจิณสมจาร (2533 :19) กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือ ไว้คือ การใช้การสอนเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อว่านักเรียนจะได้ทำงานร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มสูงสุด และหมายความว่ามากกว่าแค่การเอาเด็ก ๆ เข้ามาร่วมเป็นกลุ่มย่อยๆ และบอกให้ทำงาน แต่จะต้องทำให้นักเรียนเชื่อว่าเขาอาจจะจมหรือว่ายน้ำไปพร้อมๆ กันโดยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

พรรณรัตน์ เเงาธรรมสาร (2533 : 35) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็น การเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน เป็นการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มจะมีความสามารถแตกต่างกัน นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบการทำงานของตัวเองเท่าๆ กับรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกในกลุ่มด้วย

ปาสสน์ กงตาล (2535 :19) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบหนึ่ง มีลักษณะจัดการให้นักเรียนจัดกลุ่มกันเป็นกลุ่มย่อย สำหรับทำงานร่วมกัน แก้ปัญหา และทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ครูกำหนด โดยที่สมาชิกในกลุ่มตระหนักว่า แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มด้วย ดังนั้นความสำเร็จ หรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นสมาชิกในกลุ่มนั้นจะต้อง รับผิดชอบร่วมกัน และสมาชิกจะมีการพูดคุยกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

เปรมจิตต์ ขจรภัยลาร์เซน (2536 :1) ได้สรุปไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือคือ วิธีสอนที่จัด สภาพการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย นักเรียนในกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และช่วยกันในการเรียนเพื่อบรรลุจุดประสงค์ของกลุ่ม

กาญจนา สุจินะพงษ์ (2539 : 8) ได้สรุปไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือหมายถึง การเรียน การสอนที่จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ปกติจะจัดกลุ่มละ 4 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน เป็นนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูง ความสามารถปานกลางและความสามารถต่ำ กลุ่มจะ กำหนดหน้าที่สมาชิกแต่ละคนแตกต่างกัน ครูจะมอบหมายงานให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มทำงานร่วมกัน หน้าที่ของนักเรียนจะต้องช่วยกันทำงาน รับผิดชอบและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุจุด ประสงค์ของกลุ่ม หลังจากมีการทดสอบแล้วครูจะให้การเสริมแรงแก่นักเรียนของกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ย เกินเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้

สมเดช บุญประจักษ์ (2540 : 54) ได้สรุปความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า การ เรียนแบบร่วมมือเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบหนึ่ง ที่กำหนดให้นักเรียนที่มีระดับ ความสามารถในการเรียนแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละประมาณ 4 คน แบบละ ความสามารถ เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน โดยที่สมาชิกทุกคนมี เป้าหมายในการเรียนร่วมกัน คือเกิดการเรียนรู้หรือประสบความสำเร็จร่วมกัน เมื่อกลุ่มได้รับปัญหา

ทุกคนในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แสดงเหตุผลโต้ตอบกันหรือสนับสนุนความเห็นกัน และให้เป็นหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่จะช่วยสมาชิกให้เข้าใจในงาน ให้ทุกคนสามารถอธิบายสิ่งที่ทำและให้เหตุผลได้อย่างชัดเจน มีการมอบหมายหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม เช่น ประธานกลุ่มเป็นผู้จัดบันทึก ผู้คอยดูแลให้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผู้ตรวจสอบผลงาน ขณะเดียวกันก็ต้องช่วยกันรับผิดชอบการเรียนรู้ในงานทุกขั้นตอนของสมาชิกกลุ่ม โดยการนำผลงานของแต่ละคนมาอธิบาย อภิปรายและลงสรุปร่วมกัน เพื่อให้มั่นใจว่าสมาชิกกลุ่มทุกคนเกิดการเรียนรู้สามารถที่จะตอบคำถาม หรืออธิบายงานของกลุ่มได้ทุกขั้นตอน ไม่เฉพาะในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบเท่านั้น ทั้งนี้ให้ทุกคนอยู่ในสภาพพร้อมที่จะเสนอผลงานเมื่อถูกสุ่มให้นำเสนอ ความสำเร็จของกลุ่มส่วนหนึ่ง จะประเมินจากค่าเฉลี่ยของคะแนนหรือผลงานของทุกคนในกลุ่ม ฉะนั้นสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด และเป็นหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้เช่นเดียวกัน เพราะคะแนนของแต่ละคนส่งผลต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่ม อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ต้องเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน เกิดการร่วมมือรับผิดชอบและช่วยเหลือกัน มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการสอนแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 4-6 คน โดยที่ผู้เรียนในกลุ่มมีระดับความสามารถต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานที่มอบหมายด้วยกันมีความรับผิดชอบร่วมกัน

1.3 องค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson.1990 : 105 – 107) ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยาสังคม มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาด้านการเรียนร่วมแก่โรงเรียนต่าง ๆ กว่า 20 ปี และอีกท่านหนึ่งเป็นศาสตราจารย์ด้านหลักสูตรและการสอนทางวิทยาศาสตร์ศึกษา ในมหาวิทยาลัย Minnesota มีชื่อเสียงด้านการเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนร่วม ได้สรุปองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้โดยการร่วมมือไว้ 5 ประการ คือ

1. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน นักเรียนต้องตระหนักว่า งานกลุ่มที่ทำด้วยกันจะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องช่วยเหลือกันในการเรียน และต้องระลึกว่าทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของกลุ่ม

ดังนั้นผลงานของกลุ่มก็คือ ความสำเร็จของนักเรียนแต่ละคน และผลงานของนักเรียนแต่ละคนเป็นผลสำเร็จของกลุ่มเช่นเดียวกัน ครูต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของงานให้ชัดเจน กำหนดบทบาทการทำงานของนักเรียนแต่ละคนให้แน่ชัด และนักเรียนเข้าใจหน้าที่รับผิดชอบของงานกลุ่ม ซึ่งความสำเร็จนี้จะขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกทุกคน จะไม่มีการยอมรับความสำคัญหรือความสามารถของบุคคลเพียงคนเดียว

2. การติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรง การปฏิสัมพันธ์จะเกิดขึ้นเมื่อทุกคนในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการส่งเสริมสนับสนุนผลงานกันและกัน การอธิบายขยายความในบทเรียนที่เรียนมาให้แก่เพื่อนในกลุ่มเข้าใจการทำความเข้าใจ การสรุปเรื่องและการให้เหตุผลต่างๆ ตลอดจนมีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เสนอแนวคิดใหม่ๆ เพื่อเลือกสิ่งที่ดีที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุด ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การรู้จักอยู่ร่วมกันในสังคมได้ดีขึ้น

3. การรับผิดชอบงานของกลุ่ม มักเข้าใจกันว่าการทำงานเป็นกลุ่มนั้นทำให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้รับความรู้ไม่เท่ากัน แต่การเรียนรู้โดยการร่วมมือกันให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถและความรู้ที่แต่ละคนจะได้รับ การเรียนแบบร่วมมือจะถือว่าสำเร็จเมื่อทุกคนในกลุ่มเข้าใจในบทเรียนตรงกัน หรือได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจบทเรียนนั้น ดังนั้น เป็นหน้าที่ของแต่ละกลุ่มที่ต้องคอยตรวจสอบดูว่า สมาชิกทุกคนได้เรียนรู้หรือไม่ และครูอาจจะทำการทดสอบแต่ละกลุ่ม แต่โดยวิธีสุ่มตัวแทนจากแต่ละกลุ่ม

4. ทักษะความสัมพันธ์กับกลุ่มเล็กและผู้อื่น นักเรียนทุกคนต้องสามารถที่จะทำงานร่วมกัน เข้ากันได้ทุกคน และสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยได้ การทำงานเป็นกลุ่มย่อยจะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างดี เพื่อให้งานบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย เพื่อให้กลุ่มมีประสิทธิภาพสูง สมาชิกทุกคนต้องไว้วางใจกันต้องยอมรับความคิดเห็นสนับสนุนซึ่งกันและกัน และรู้จักวิธีการสื่อสาร

5. กระบวนการกลุ่ม จุดประสงค์ข้อนี้ต้องการให้ทุกคนในกลุ่มรู้จักช่วยกันทำงาน ออกความคิดเห็น เมื่องานเสร็จแล้วสมาชิกในกลุ่มสามารถบอกที่มาของผลลัพธ์ได้ สามารถตัดสินใจว่า ครั้งต่อไปงานจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือต้องปฏิบัติเช่นเดิมต่อไป

คุณสมบัติของกลุ่มสัมพันธ์ที่มีคุณภาพประกอบด้วย

1. ความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในกลุ่ม
2. การหาวิธีที่จะทำให้ทักษะการร่วมมือกันทำงานสูงขึ้น
3. มั่นใจว่าสมาชิกได้รับผลย้อนกลับเมื่อมีส่วนร่วม
4. สมาชิกใช้ความคิดในการทำงาน
5. สนับสนุนพฤติกรรมทางบวก

นอกจากนี้ จอห์นสันได้เสนอแนะการเรียนรู้โดยการร่วมมือ ดังนี้ คือ

1. ครูแนะนำให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นใน ทักษะต่างๆ ของการเรียนรู้
2. การสอนแต่ละครั้งครูควรให้เพียง 1 – 2 ทักษะ เช่น การสอนให้นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม รู้จักการวิจารณ์และการขัดจังหวะ แต่ถ้ามีการขัดแย้งเกิดขึ้น นักเรียนควรรู้จักวิธีการพูดที่เหมาะสม เช่น ฉันไม่เข้าใจเลยทำไมจึงคิดเช่นนั้น หรือฉันไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้เป็นต้น

3. กำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนฝึกทักษะ เช่น การเข้าสังคม ครูเฝ้ามองพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเงียบๆ แต่ครูจะขัดจังหวะได้เมื่อเห็นว่านักเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ โดยการแนะนำวิธีการแก้ปัญหา

4. ครูส่งงานผลกลับไปให้นักเรียนเมื่องานบรรลุเป้าหมาย พยายามหลีกเลี่ยงคำกล่าวชม เช่น

มาลีทำงานดี เป็นต้น

องค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือ ของ สลาบิน

สลาบิน (Slavin.1995) เสนอองค์ประกอบ 3 ประการ ของการเรียนแบบร่วมมือ คือเป้าหมายของกลุ่ม ตรวจสอบความสามารถเฉพาะคนและสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสเท่าเทียมกัน ที่จะประสบความสำเร็จ

1. เป้าหมายกลุ่ม ในชั้นเรียนโดยทั่วไป เป้าหมายการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะเป็นแบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบ คือ จัดสภาพการณ์ให้นักเรียนแต่ละคนแสดงศักยภาพสูงสุดออกมาด้วยการแข่งขันกันเรียน มีการประเมินผลการเรียนโดยเปรียบเทียบภายในกลุ่ม ดังนั้น เมื่อนักเรียนคนหนึ่งชนะ อีกคนหนึ่งย่อมพ่ายแพ้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อีกเป้าหมายหนึ่ง คือ การเรียนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหลัก มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ความสำเร็จของการเรียนไม่ได้อยู่ที่เพื่อนในชั้นหากอยู่ที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ เป้าหมายแบบที่สาม คือ ให้นักเรียนช่วยกันเรียน ความสามารถของสมาชิกคนหนึ่งๆ ในกลุ่ม จะช่วยให้เพื่อนคนอื่นในกลุ่มประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เปรียบได้กับทีมฟุตบอล นักกีฬาในทีมแต่ละคนมีหน้าที่ต่างกันไป ความสามารถอาจจะแตกต่างกัน แต่ทุกหน้าที่มีความสำคัญต่อทีม เพราะมีผลต่อการ ได้ – เสีย ประตู เป้าหมายของทีมคือ การยิงประตูฝ่ายตรงข้ามเมื่อทีมของตนยิงประตูได้ ความสำเร็จนี้เป็นของทุกๆ คนในทีม ดังนั้น การบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม คือ สิ่งตอบแทนที่จูงใจให้กลุ่มผู้เรียนมุ่งมั่น ท่วมเทให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อสร้างพลังของกลุ่ม

2. ตรวจสอบความสามารถเฉพาะคน การตรวจสอบความสามารถเฉพาะคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมืออีกองค์ประกอบหนึ่ง แม้ว่าการเรียนแบบร่วมมือจะให้ความสำคัญกับเป้าหมายกลุ่ม แต่ความรู้ความสามารถ ทักษะทางด้านการคิด การปฏิบัติที่ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องได้รับการพัฒนา ตามเป้าหมายการศึกษา จะต้องมีการติดตามตรวจสอบ อยู่ตลอดเวลา สมาชิกของกลุ่มทุกคนจะต้องแสดงความรอบรู้ในบทเรียนที่กำลังเรียน โดยที่ครูมีการสื่อสารให้นักเรียนทราบความคาดหวังล่วงหน้า เช่น นักเรียนทุกคนจะต้องเข้าใจเนื้อหา หรือให้นักเรียนแต่ละคนแสดงพฤติกรรมที่สื่อได้ว่าเข้าใจบทเรียน อาทิ สาธิตย้อนกลับ เขียนรายงาน รายงานปากเปล่า หรือทดสอบย่อย เป็นต้น

3. สมาชิกทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จ ขณะที่เป้าหมายกลุ่ม ก่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกกลุ่ม และการตรวจสอบรายบุคคล ทำให้มั่นใจได้ว่านักเรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการเรียนแบบร่วมมือ คือ สมาชิกแต่ละคนมีโอกาสดำเนินงานเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายกลุ่ม แม้ว่านักเรียนจะมีพื้นฐานความรู้ ทักษะแตกต่างกัน

การเรียนแบบร่วมมือให้ความสำคัญกับการมานะพยายาม และการพัฒนาของสมาชิกรายบุคคล คะแนนความก้าวหน้าของกลุ่มคือ คะแนนการพัฒนาของสมาชิกแต่ละคนโดยใช้ระดับความสามารถก่อนเรียนเป็นคะแนนเปรียบเทียบ ดังนั้น นักเรียนที่เรียนอ่อนที่สุด ก็มีโอกาเป็นส่วนหนึ่งใน

ความสำเร็จของกลุ่มเช่นกัน การสร้างเงื่อนไขเช่นนี้ เท่ากับทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะแข่งขันกับตนเอง ผลที่เกิดขึ้นอีกประการหนึ่งคือ ลดการแข่งขันระหว่างนักเรียน

เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูง สลาวิน ได้เสนอความคิดเห็นไว้ดังนี้ คือ

1. นักเรียนต้องรู้จักทำงานเพื่อกลุ่ม
2. ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลรวมของสมาชิกในกลุ่ม
3. ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความรู้ของสมาชิกในกลุ่ม
4. นักเรียนที่มีความสามารถสูงกว่าจะต้องช่วยเหลือสมาชิกอื่นๆ

ข้อดีของการเรียนรู้โดยการร่วมมือ

1. นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร การเข้าสังคม การเป็นผู้นำ และการอภิปราย
2. นักเรียนมีความนับถือในตนเอง เพราะว่าได้ช่วยกันแก้ปัญหาของกลุ่ม
3. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากหลายๆ

ทักษะ

4. มีแรงจูงใจในการเรียน เนื่องจากทุกคนมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนสูง
5. ให้ผลทางด้านจิตพิสัย เพราะทำให้นักเรียนสามารถอภิปรายตามที่ตนเองรู้สึก
6. นักเรียนอ่อนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นทำกิจกรรมและประสบความสำเร็จในการเรียน
7. ส่งเสริมด้านความคิด นักเรียนรู้จักใช้เหตุผลและรู้จักใช้ความคิดอย่างรอบคอบ
8. ให้ผลทางด้านสุขภาพจิต และนักเรียนรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ
9. นักเรียนในชั้นเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อกัน

1.4 ปรัชญาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

การนำแนวคิด “ความร่วมมือ” มาประยุกต์ใช้ทางการศึกษา ด้วยการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะ แล้วเรียกว่าเป็นการเรียนแบบร่วมมือนั้น ได้อาศัยปรัชญาและศาสตร์หลายสาขาเป็นพื้นฐานการพัฒนาการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

ปรัชญาของจอห์น ดิวอี้ (Dewey, 1959)

เพ็ญสิริ จิระเดชากุล (2533 : 112 - 113) ได้กล่าวถึงทัศนะของจอห์น ดิวอี้ ในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนว่า ดิวอี้ ได้เสนอให้ครูและนักเรียนทั้งชั้นเรียนทั้งชั้นร่วมมือกันแลกเปลี่ยนทัศนคติความคิดเห็น ติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ด้วยวิธีเช่นนี้นักเรียนก็จะได้เรียนรู้วิธีการทำงานช่วยเหลือและร่วมมือกับผู้อื่น สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยขจัดปัญหาข้อขัดแย้งทางสังคม และสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตยในห้องเรียน นอกจากนั้นการให้โอกาสนักเรียนได้ทำงานร่วมกันและร่วมมือกันยังช่วยลดความเห็นแก่ตัวและการแข่งขันในหมู่นักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ข้อสำคัญก็คือสิ่งที่นักเรียนจะกระทำร่วมกันนั้น ควรมีพื้นฐานอยู่บนความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน ตลอดจนมีความหมายแก่นักเรียนด้วย

1. ทฤษฎีการกระทำร่วมกันทางสังคม (Social Interdependence Theory)

ผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่ม คนแรก (ค.ศ. 1900–1910) คือ คูร์ท คูฟกา แห่งสำนักคิดกลุ่มเกสตัลท์ ได้กล่าวว่า ความเกี่ยวข้องกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มไม่คงที่ ต่อมา เคิร์ท เลวิน อธิบายเพิ่มเติมว่า ลักษณะสำคัญของกลุ่มคือ สมาชิกมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมของสมาชิกคนใดคนหนึ่งจะส่งผลต่อกลุ่มในภาพรวม และสิ่งที่เป็แรงจูงใจของสมาชิกกลุ่ม คือเป้าหมายของกลุ่ม ประมาณ ค.ศ.1940 มอร์ตัน คิชย์ของ เคิร์ท เลวิน และเป็นอาจารย์ของ เดวิด จอห์นสันเสนอทฤษฎี การแข่งขันและความร่วมมือ ที่อธิบายปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่มเป็นสองลักษณะ ต่อมา เดวิด จอห์นสัน พัฒนาเป็นทฤษฎี การกระทำร่วมกันทางสังคม

ทฤษฎีนี้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มหรือในสังคม ออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ความร่วมมือเป็นผลมาจาก บุคคลในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์แบบเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน
2. การแข่งขันเป็นผลมาจากบุคคลในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์แบบนิเสธที่แต่ละคนไม่สนับสนุนกัน และเป็นอุปสรรคที่จะไปสู่เป้าหมายเดียวกัน
3. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ต่างคนต่างทำงานอย่างอิสระ เป้าหมายความสำเร็จอาจจะเหมือนกันหรือต่างกันก็ได้

2. ทฤษฎีการพัฒนาทางสติปัญญา (Cognitive - Developmental Theory)

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทางสติปัญญา ส่วนใหญ่มาจากทฤษฎีของเพียเจต์ และ เล็ฟ ซีมาโนวิช วิกโกทสกี (Lev Semanovich Vygotsky อ้างอิงจาก Johnson and Johnson.& Smith.1998) การพัฒนาด้านสติปัญญาจะไม่เกิดขึ้น ถ้าปราศจากการประสานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน

เพียเจต์ กล่าวว่า การพัฒนาทางสติปัญญาจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือเมื่อมีความขัดแย้งทางความคิด ความร่วมมือในกลุ่มจะอำนวยความสะดวกให้เกิดการอภิปรายร่วมกัน เมื่อเกิดความขัดแย้ง แต่ละคนแสดงออกถึงความเป็นเหตุ-ผล เกิดการแลกเปลี่ยนและการปรับความคิดซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญา และเล็ฟ ซีมาโนวิช วิกโกทสกี กล่าวว่า ความร่วมมือเป็นตัวสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ และการแก้ปัญหา ซึ่งจะรวมเป็นองค์ความรู้ และเกิดการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมภายในสมองของบุคคล เมื่อบุคคลมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารกัน

3. ทฤษฎีพฤติกรรมการเรียนรู้ (The Behavioral Learning Theory)

ทฤษฎีนี้ เชื่อว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เกิดจากนักเรียนเรียนรู้เงื่อนไขการให้รางวัล/การชมเชย หรือการลงโทษ/ไม่ให้รางวัล การเรียนแบบร่วมมือจึงถูกออกแบบ ให้มีสิ่งล่อใจสมาชิกกลุ่ม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกิจของกลุ่ม นักทฤษฎีกลุ่มที่รู้จักกัน คือ สกินเนอร์ แบนดูรา และ โฮแมนส์

1.5 ขั้นตอนการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ

เปรมจิตต์ ขจรภัยลาร์เซน (2536 : 8 – 9) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นตอนการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือโดยทั่วไปไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม มีดังนี้

ครูสอนทักษะในการเรียนแบบร่วมมือ จัดกลุ่มนักเรียน บอกวัตถุประสงค์ของบทเรียน และบอกวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน

2. ขั้นสอน ครูสอนเนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ด้วยวิธีสอนที่เหมาะสมแล้วให้งาน
3. ขั้นทำงานกลุ่ม นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ของตน ช่วยกันแก้ปัญหา อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุดมากกว่าดูค่าเฉลยหรือรอค่าเฉลยจากครู

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

4.1 ตรวจสอบผลงาน (กลุ่มและรายบุคคล) ถ้าเป็นงานกลุ่มสมาชิกในกลุ่มเซ็นชื่อในผลงานที่ส่งครูอาจประเมินด้วยการหยิบผลงานของกลุ่มขึ้นมาแล้วถามสมาชิกกลุ่มอธิบายวิธีหาคำตอบของเขาที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม

4.2 ครูทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน และเมื่อครูตรวจสอบผลงานแล้วจะคำนวณคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มให้นักเรียนทราบและถือว่าเป็นคะแนนของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มด้วย

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม โดยการอภิปรายถึงผลงานของนักเรียน และวิธีการทำงานของนักเรียนรวมถึงวิธีการปรับปรุงการทำงานของกลุ่มด้วย ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้ความก้าวหน้าของตนเองทั้งทางด้านวิชาการและด้านสังคม

การวัดผล

เปรมจิตต์ ขจรภัยลาร์เซน (2536 : 4) ได้เสนอวิธีการวัดผลของกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นแบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

1. ให้คะแนนรายบุคคลรวมกับคะแนนพิเศษ ถ้าทุกคนในกลุ่มทำงานตามเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้
2. ให้คะแนนรายบุคคลรวมกับคะแนนพิเศษ โดยคิดเกณฑ์คะแนนต่ำสุด
3. ให้คะแนนรายบุคคลรวมกับคะแนนพิเศษ ซึ่งเป็นคะแนนความก้าวหน้า
4. ให้คะแนนเดียวสำหรับคนในกลุ่มทั้งหมด
5. เลือกงานคนใดคนหนึ่งในกลุ่มตรวจแล้วให้คะแนน
6. ตรวจสอบผลงานในกลุ่มแล้วหาคะแนนเฉลี่ยบวกกับคะแนนการทำงานร่วมกัน

1.6 ความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม

พรณรัตน์ เจริญธรรมสาร (2533 : 35 - 36) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนแบบกลุ่มเดิมไว้ว่า

1. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการให้คำแนะนำชมเชยเสนอแนะการทำงานกลุ่มของสมาชิก ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้นสมาชิกกลุ่มแต่ละคนไม่รับผิดชอบการทำงานของตัวเองเสมอไป บางครั้งก็ใส่ชื่อของตัวเองโดยที่ไม่ได้ทำงาน
2. ในการเรียนแบบร่วมมือนั้นสมาชิกมีความสามารถที่แตกต่างกัน แต่ในการเรียนเป็น

กลุ่มเดิมนั้นสมาชิกกลุ่มมีความสามารถใกล้เคียงกัน

3. มีการแลกเปลี่ยนบทบาทของผู้นำภายในกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในขณะที่ผู้นำหรือหัวหน้าจะได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกกลุ่มแบบเดิม

4. สมาชิกกลุ่มในการเรียนแบบร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจในการทำงานกลุ่ม ช่วยกันรับผิดชอบการเรียนรู้ของสมาชิกกลุ่ม และแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนทำงานกลุ่มในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้นสมาชิกรับผิดชอบในงานของตนเองเท่านั้น อาจแบ่งงานกันไปทำและเอาผลงานมารวมกัน

5. จุดมุ่งหมายของการเรียนแบบร่วมมือนั้น คือการให้สมาชิกทุกคนใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงานกลุ่ม โดยยังคงรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อสมาชิกกลุ่ม ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้นจุดมุ่งหมายอยู่ที่การทำงานให้สำเร็จเท่านั้น

6. นักเรียนจะได้รับทักษะทางสังคมที่จำเป็นต้องใช้ในขณะที่ทำงานกลุ่ม แต่ทักษะเหล่านี้จะถูกละเลยสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม

7. บทบาทของคุณครูในการเรียนแบบร่วมมือ จะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ สังเกตการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ในขณะที่ครูสอนแบบเดิมไม่สนใจวิธีการในการดำเนินงานภายในกลุ่ม ให้สมาชิกกลุ่มจัดการกันเอง

ตาราง 1 สรุปข้อแตกต่างที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ และการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม

การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning)	การเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม (Traditional Learning)
1. สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบในงานของตนเอง และของสมาชิกในกลุ่ม 2. สมาชิกมีความสามารถที่แตกต่างกัน 3. สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้า 4. สมาชิกแบ่งความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน 5. เน้นที่วิธีการและผลงาน 6. มีการสอนทักษะทางสังคม 7. ครูสังเกตการณ์ แนะนำการทำงานกลุ่ม	1. สมาชิกแต่ละคนอาจจะไม่รับผิดชอบในงานของตนเองและของสมาชิกในกลุ่ม 2. สมาชิกมีความสามารถใกล้เคียงกัน 3. สมาชิกเลือกหัวหน้า 4. สมาชิกรับผิดชอบเฉพาะตนเอง 5. เน้นที่ผลงาน 6. ทักษะทางสังคมถูกละเลยไม่ได้มีการสอน 7. ครูละเลยไม่สนใจการทำงานกลุ่มของนักเรียน

1.7 บทบาทของครูในการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

เปรมจิตต์ ขจรภัยลาร์เซน (2536 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชา
2. กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. กำหนดขนาดของกลุ่ม
4. จัดนักเรียนเข้ากลุ่มต่างๆ
5. จัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์
6. เตรียมบทเรียนและสื่อการสอน
7. กำหนดบทบาทต่างๆ ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม
8. อธิบายงานที่นักเรียนต้องทำ บอกสิ่งที่คาดหวังจากกลุ่มให้ชัดเจน และกำหนดเวลาที่จะ

ให้งานเสร็จ

9. ครูเสนอเนื้อหา โดยใช้วิธีสอนที่เหมาะสม
- 10 กำหนดให้นักเรียนพึ่งพาอาศัยกันในการทำงาน กล่าวคือ ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับ

ความสำเร็จของตน

11. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง
12. ช่วยให้นักเรียนทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มกับกลุ่ม
13. อธิบายเกณฑ์แห่งความสำเร็จ
14. อธิบายพฤติกรรมที่ครูต้องการให้นักเรียนแสดงออก
15. ควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน
16. ช่วยนักเรียนเมื่อเขาต้องการ ขณะที่เขากำลังทำงาน
17. สอนทักษะในการทำงานร่วมกัน การใช้กระบวนการกลุ่ม
18. ครูสรุปบทเรียนหรือมีบทบาทในตอนท้ายของบทเรียน
19. วัดผลคุณภาพและปริมาณความรู้ของนักเรียน
20. ให้กลุ่มตัดสินหรือประเมินผลการทำงานกลุ่ม
21. ให้นักเรียนทั้งห้องบอกว่าพวกเขาทำอะไรในการเรียน
22. ให้นักเรียนแต่ละคนบอกประโยชน์ที่ตนได้รับ
23. สอนทักษะต่างๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกัน
24. สังเกตว่านักเรียนได้ใช้ทักษะที่สอนไปหรือไม่
25. ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่นักเรียนว่าเขาใช้ทักษะการเรียนรู้ร่วมเป็นอย่างไร
26. ให้รางวัลกลุ่มที่ทำงานร่วมกันได้ดี
27. ให้รางวัลแก่นักเรียนที่มีทักษะในการทำงานร่วมกัน
28. ให้นักเรียนสังเกตซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ พรพนรัตน์ เสงี่ยมสาร (2533 : 37) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการเรียน

แบบร่วมมือว่า บทบาทของครูเปลี่ยนจากการควบคุมชั้น เป็นเพียงผู้จัดบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักเรียน ผลงานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนจะเรียนได้ดีในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ซึ่งทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนหรือครูก็สามารถจะทำได้ดี ครูและนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ครูเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างบรรยากาศเช่นนี้โดย

1. ให้งานที่ท้าทายความสามารถของนักเรียนมากกว่าที่จะเป็นงานที่แข่งขันกัน
2. ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกและตัดสินใจทำงาน
3. นับถือความคิดและสนใจความรู้สึกของนักเรียน
4. เห็นว่าความคิดของนักเรียนมีความหมายและคุณค่าถึงแม้จะเป็นความคิดที่จำกัด
5. ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกซึ่งความคิดของตนเอง ซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น การวาดภาพระบายสี แสดงบทบาทสมมติ ละคร เขียนบรรยายและอื่นๆ
6. ยอมรับความผิดพลาดของนักเรียน
7. เผยแพร่ข้อเขียนหรือผลงานของนักเรียนในรูปของจดหมายข่าว หนังสือของห้องหรือหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน

8. กระตุ้นส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดแก่นักเรียน โดยใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ และสื่อการสอน เช่น หนังสืออ้างอิงทั้งหลาย ภาพยนตร์ วารสารจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือนั้น จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อมีการเตรียมสภาพห้องเรียนให้ดี คือเด็กต้องเข้าใจการทำงานของตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม และทุกคนต้องเข้าใจว่าผลงานของตนเป็นส่วนหนึ่งของผลงานของกลุ่ม และครูมีส่วนในการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้นักเรียนได้รับทั้งความรู้ด้านเนื้อหาวิชา ทักษะที่ดีต่อการเรียนมีระเบียบวินัยในตัวเองและมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.8 สาเหตุที่ทำให้การสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือใช้ได้ผลดี

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson.1987 :12 – 13) ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือใช้ได้ผลดีนั้น มีดังนี้

1. เด็กเก่งที่เข้าใจคำสอนของครูได้ดีจะเปลี่ยนคำสอนของครู เป็นภาษาพูดของเด็ก แล้วอธิบายให้เพื่อนฟังได้และทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น
2. เด็กที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟังจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ครูทุกคนทราบข้อนี้ดี คือยังสอนยังเข้าใจบทเรียนที่ตนเองสอนได้ดียิ่งขึ้น
3. การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัวทำให้เด็กได้รับความเอาใจใส่ และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
4. เด็กทุกคนต่างก็พยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครูคิดคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม
5. เด็กทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้นทุกคนพยายามอย่างเต็มที่ จะคอยอาศัยเพื่อนอย่างเดียวไม่ได้

6. เด็กทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่ม และเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอันแท้จริง

7. เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม เพราะการปฏิบัติงานร่วมกันนั้นก็ต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้น

8. เด็กเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากขึ้น และเขาจะรู้ว่าเขาต้องไม่เรียนหรือหลบไปท่องหนังสือเฉพาะตน เพราะเขามีหน้าที่ต่อสังคมด้วย

9. ในการตอบคำถามในห้องเรียน ถ้าหากตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะ แต่เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม เด็กจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าหากตอบผิดก็ถือว่าตอบผิดทั้งกลุ่ม คนอื่นๆ อาจจะช่วยเหลือบ้าง เด็กในกลุ่มจะมีความผูกพันกันมากขึ้น

สรุปได้ว่า เหตุที่การเรียนแบบร่วมมือใช้ได้ผลดี และเป็นที่ยอมรับกันมากในปัจจุบันนั้นก็เพราะว่า ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่เรียนอ่อนมีความกล้าและมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น กล้าที่จะตอบคำถามหรือกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มมากขึ้น

1.9 เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือของเคแกน (Kagan. 1994 : 10 - 14)

เคแกนได้ออกแบบการเรียนร่วมมือไว้ถึง 52 เทคนิค โดยที่ไม่จำเป็นจะต้องใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละคาบ อาจนำไปใช้ในชั้นสอนตอนใดๆ ก็ได้หรือใช้ในชั้นสรุป หรือชั้นทบทวน หรือชั้นวัดผล การเรียน แบบร่วมมือประเภทนี้เรียกว่า การเรียนแบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ เทคนิคหนึ่งใน 5 เทคนิคต่อไปนี้ เป็นเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ที่มีสมาชิก 4 คน ซึ่งเป็นขนาดที่เหมาะสมกับเทคนิคการเรียนแบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ ที่เคแกนได้พัฒนาขึ้น

1. การพูดเป็นคู่ เป็นเทคนิคที่เปิดโอกาสให้นักเรียนพูด ตอบและแสดงความคิดเห็นเป็นคู่ๆ เปิดโอกาสให้สมาชิกที่เป็นคู่ได้พูดกัน ตัวอย่างเช่น กลุ่มสมาชิก 4 คน แบ่งเป็น 2 คู่ คู่หนึ่งประกอบด้วยสมาชิกคนที่ 1 และคนที่ 2 แต่ละคู่จะพูดพร้อมๆ กันไป โดยคนที่ 1 พูด คนที่ 2 ฟัง ต่อมาคนที่ 1 ฟัง คนที่ 2 พูด เป็นต้น

2. การเขียนเป็นคู่ เป็นเทคนิคที่คล้ายการพูดทุกประการ ต่างกันเพียงการเขียนเป็นคู่เป็นการร่วมมือเป็นคู่ๆ โดยผลัดกันเขียน หรือวาด (ใช้อุปกรณ์ : กระดาษ 2 แผ่น และปากกา 2 ด้าม ต่อกลุ่ม)

3. การพูดรอบวง เป็นเทคนิคที่สมาชิกของกลุ่มผลัดกันพูด ตอบ เล่า อธิบาย โดยไม่ใช้การเขียน การวาด และเป็นการพูดที่ผลัดกันทีละคนตามเวลาที่กำหนด จนครบ 4 คน

4. การเขียนรอบวง เป็นเทคนิคที่เหมือนกับการพูดรอบวง แตกต่างกันที่เน้นการเขียน การวาด (ใช้อุปกรณ์ : กระดาษ 1 แผ่น และปากกา 1 ด้าม ต่อกลุ่ม) วิธีการคือ ผลัดกันเขียนลงในกระดาษที่เตรียมไว้แต่ละคนภายในเวลาที่กำหนด

เทคนิคนี้อาจดัดแปลงให้สมาชิกทุกคนเขียนคำตอบ หรือบันทึกผลการคิดพร้อมๆ กันทั้ง 4 คน ต่างคนต่างเขียนในเวลาที่กำหนด (ใช้อุปกรณ์ : กระดาษ 4 แผ่น และปากกา 4 ด้าม) เรียกเทคนิคนี้ว่า การเขียนพร้อมกันรอบวง

5. การแก้ปัญหาด้วยแบบสะสมความรู้ เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบของตัวเองไว้ จากนั้นกลุ่มนำคำตอบของทุกๆ คนมารวบรวมกันอภิปราย เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด

6. คิดเดี่ยว – คิดคู่ – ร่วมกันคิด เป็นเทคนิคโดยเริ่มจากปัญหาหรือโจทย์คำถาม โดยสมาชิกแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตัวเองก่อน แล้วนำคำตอบไปอภิปรายกับเพื่อนเป็นคู่ จากนั้นจึงนำคำตอบของตนหรือของเพื่อนที่เป็นคู่เล่าให้เพื่อนๆ ทั้งชั้นฟัง

7. อภิปรายเป็นคู่ เป็นเทคนิคที่เมื่อครูถามคำถาม หรือกำหนดโจทย์แล้วให้สมาชิกที่นั่งใกล้ร่วมกันคิดและอภิปรายเป็นคู่

8. อภิปรายเป็นทีม เป็นเทคนิคที่เมื่อครูตั้งคำถาม แล้วให้สมาชิกของกลุ่มทุกๆ คน ร่วมกันคิด พูด อภิปรายพร้อมกัน

9. ทำเป็นกลุ่ม – ทำเป็นคู่ – และทำคนเดียว เป็นเทคนิคที่เมื่อครูตั้งปัญหาหรือโจทย์ หรืองานให้ทำแล้วสมาชิกจะทำงานร่วมกันทั้งกลุ่มจนทำงานได้สำเร็จแล้วจากนั้นจะแบ่งสมาชิกเป็นคู่ ให้ทำงานร่วมกันเป็นคู่จนงานเสร็จ แล้วถึงขั้นสุดท้ายให้สมาชิกแต่ละคนทำงานคนเดียวจนสำเร็จ

10. การเรียงแถว เทคนิคที่ง่าย ๆ โดยให้นักเรียนยืนเป็นแถวเรียงลำดับ ภาพ คำ หรือสิ่งที่ครูกำหนดให้ เช่น ครูให้ภาพต่างๆ แก่ นักเรียน แล้วให้นักเรียนยืนเรียงลำดับภาพขั้นตอนของวงจรชีวิตของแมลง ห่วงโซ่อาหาร เป็นต้น

11. การพูดเป็นคู่ตามเวลาที่กำหนด เป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สมาชิกจับคู่กัน สมาชิกคนที่ 1 พูดในเวลาที่กำหนดเพื่อตอบโจทย์หรือปัญหาที่กำหนด สมาชิกคนที่ 2 ฟัง จากนั้นสมาชิกคนที่ 2 พูด คนที่ 1 ฟัง การพูดใช้เวลาเท่ากับครั้งแรก

12. การทำโครงการเป็นกลุ่ม เป็นเทคนิคการเรียนรู้ด้วยวิธีโครงการ โดยครูอาจจะกำหนดวิธีการทำโครงการ ระบุบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม ให้ร่วมกันทำโครงการตามที่มอบหมายหรืออาจใช้วิธีให้ผู้เรียนร่วมกันคิดทำโครงการเอง โดยนักเรียนแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทุกคนมีบทบาทในการทำงาน

13. การหาข้อยุติ เป็นเทคนิคใช้ทบทวนความรู้ วัตถุประสงค์ ซึ่งอาจใช้ได้ทุกๆ ขั้นตอนของการสอนโดย

13.1 สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มเขียนคำถามตามที่ผู้สอนกำหนดลงในกระดาษของตน จะได้โจทย์คำถามครบตามจำนวนสมาชิกของกลุ่ม

13.2 ให้สมาชิกนำโจทย์คำถามพร้อมปากกาวางตรงกลางโต๊ะ กำหนดสมาชิก หัวหน้า เริ่มที่สมาชิกคนใดคนหนึ่งก่อนก็ได้ ให้สลับหยิบโจทย์คำถามสมาชิกทุกคนหยิบปากกา แล้วเขียนคำตอบเพื่อตอบโจทย์คำถามในกระดาษของตนเอง

13.3 จากนั้นตรวจคำตอบร่วมกัน ถ้าถูกต้องทุกคนก็ได้แสดงความชื่นชมกัน ถ้าตอบไม่ถูกต้องก็ให้เปิดหนังสือค้นคว้า หรือถามครูก็ได้ แล้วแก้ไขให้ถูกต้องทุกคน

13.4 จากนั้นหมุนเวียนสมาชิกคนต่อไปเป็นหัวหน้า แล้วจึงดำเนินกิจกรรมดังข้อ 3 – 5 ให้ทำเช่นนี้จนสมาชิกทุกคนตอบโจทย์คำถามทุกข้อได้ครบ

14. คิดเดี่ยว – คิดคู่ – คิดเป็นกลุ่ม เป็นเทคนิคโดยเริ่มจากปัญหาหรือโจทย์คำถามโดยสมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วนำคำตอบของตนไปอภิปรายกับเพื่อนเป็นคู่จากนั้นก็อภิปรายกับสมาชิกในกลุ่มของตนก่อนแล้วอาจนำคำตอบเล่าให้เพื่อนๆ ทั้งชั้นฟัง

15. พูดวงกลมซ้อน เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนอาจนั่งหรือยืนเป็นวงกลมซ้อนกัน 2 วง แต่ละวงมีจำนวนกลุ่มเท่ากัน วงในหันหน้าออกวงนอกหันหน้าเข้า หรืออาจนั่งหรือยืนเป็นคู่ก็ได้ ผู้เรียนที่เป็นคู่หรือกลุ่มที่เป็นคู่กันจะพูด หรืออภิปราย หรือนำเสนอผลงานกลุ่มแก่กันและกันโดยผลัดกันพูด อาจมีการกำหนดเวลาด้วย จากนั้นจะหมุนเวียนเปลี่ยนคู่หรือกลุ่มใหม่เรื่อยๆ โดยไม่ซ้ำกัน โดยผู้เรียนวงนอกและวงในเคลื่อนที่ไปในทิศทางตรงกันข้าม เพื่อให้พบสมาชิกไม่ซ้ำกลุ่มเดิม

16. การให้ข้อมูลย้อนหลังแบบหมุนเวียน เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคนในแต่ละกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งอาจเป็นข้อคิด ข้อเสนอแนะ ข้อดี ข้อบกพร่องในผลงานของกลุ่มอื่นๆ โดยหมุนเวียนไปแต่ละกลุ่ม จนครบอย่างเป็นระบบ หรืออาจมีกำหนดเวลาให้แต่ละกลุ่มด้วยก็ได้

ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกเพราะทุกๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุกๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน
2. สมาชิกทุกคนมีโอกาสพูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน
3. เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งมีความภาคภูมิใจรู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน
4. ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิดนำข้อมูลที่ได้จากพิจารณาร่วมกัน เพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาก วิเคราะห์และตัดสินใจเลือก

5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสารทักษะการทำงานเป็นกลุ่มสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคของ เคแกนเป็นนวัตกรรมการสอนใหม่ ซึ่งสามารถนำมาใช้โดยตรงและปรับเทคนิคให้เหมาะสมกับเด็ก และเนื้อหาแต่ละวิชา ซึ่งต้องอาศัยการทดลองปรับใช้เทคนิคที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอนของเด็กนักเรียนไทย

1.10 การเรียนแบบร่วมมือ ประเภทรูปแบบกลุ่มอย่างเป็นทางการ มีหลายรูปแบบที่แพร่หลาย มีดังนี้

1. แบบทีมสัมฤทธิ์ (Student Teams-Achievement Division)

STAD เป็นหนึ่งในหลายรูปแบบที่นิยมใช้ในโรงเรียนอย่างแพร่หลาย การเรียนวิธีนี้ สลาวิน และคณะ เป็นผู้พัฒนาขึ้น สาเหตุที่มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากรูปแบบการเรียน STAD ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเนื้อหา และระดับชั้น คือ ใช้ได้กับทุกเนื้อหาวิชา เพียงแต่ต้องกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนให้ชัดเจน และสามารถใช้นักเรียนระดับประถมศึกษาจนถึงมหาวิทยาลัย

ในประเทศไทยมีตัวอย่างงานวิจัยของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ทดลองนำวิธีการเรียนการสอนแบบ STAD มาใช้ในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ปิยาภรณ์ รัตนกรกุล. 2536) สอนทักษะการอ่าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (จิตติมา จรรยาธรรม. 2539) ใช้พัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (อาภาภรณ์ หวัดสูงเนิน. 2536) และสอนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 (สายวรุณ ทองวิทยา. 2539) ซึ่งก็ได้ผลดีเช่นกัน

ขั้นตอนการเรียน

1. ครูอธิบายบทเรียน กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ 1 - 2 คาบ
2. นักเรียนเข้ากลุ่มย่อย ทำงานที่ได้รับมอบหมายสมาชิกในกลุ่ม จะต้องช่วยเหลือกัน

จนมั่นใจว่าทุกคนเข้าใจบทเรียน ใช้เวลาประมาณ 1 - 2 คาบ

3. ทดสอบย่อยรายบุคคล นักเรียนแต่ละคนห้ามช่วยเหลือกันใช้เวลา 1 คาบ
4. คัดคะแนนกลุ่ม จากคะแนนความก้าวหน้าของสมาชิก
5. ให้รางวัลกับกลุ่มที่ทำงานบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์

สลาวิน และคนอื่นๆ ได้พัฒนา STAD โดยยึดหลักการพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ การให้รางวัลเป็นทีม มีการตรวจสอบผู้เรียนรายบุคคล และการให้โอกาสสมาชิกเท่าเทียมกันที่จะช่วยกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ ด้วยการคิดคะแนนกลุ่มจากคะแนนพัฒนาการ แทนการใช้คะแนนดิบของการทดสอบ ความยืดหยุ่นของ STAD คือเปิดโอกาสให้ครูออกแบบเทคนิคการเรียนในกลุ่มย่อยที่ช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ครูสามารถเลือกวิธีการทดสอบรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งได้ตามความเหมาะสม

2. แบบทีมแข่งขัน (Teams-Games-Tournament)

TGT เป็นรูปแบบการเรียนที่พัฒนาโดย สลาวิน และคณะเช่นกัน หลักการและรูปแบบเกือบทั้งหมดเหมือนกับ STAD ส่วนที่แตกต่างกัน คือ การตรวจสอบการเรียนรู้รายบุคคล โดยแทนที่จะใช้การทดสอบย่อย ก็เปลี่ยนมาใช้ในการแข่งขันตอบปัญหาวิชาการระหว่างกลุ่ม TGT ได้นำข้อดีของการแข่งขันมาผสมผสานกับการเรียนแบบร่วมมือ จึงช่วยเพิ่มบรรยากาศการเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน และตื่นตัวกับบทเรียนยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการเรียน

1. ครูอธิบายบทเรียน กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ 1 - 2 คาบ
2. นักเรียนเข้ากลุ่มย่อยทำงานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกัน

จนมั่นใจว่าทุกคนเข้าใจบทเรียน

3. จัดเกมส์แข่งขันวิชาการระหว่างกลุ่ม ห้ามนักเรียนช่วยเหลือกัน
4. คัดคะแนนกลุ่ม จากคะแนนความก้าวหน้าของสมาชิก
5. ให้รางวัลกับกลุ่มที่ทำงานบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์

ผู้เรียนจะเข้าแข่งขันพร้อมกันหมดทุกคน แยกเป็นโต๊ะๆ โต๊ะหนึ่งๆ ประกอบด้วย ผู้เข้าแข่งขัน 2 - 4 คน แต่ละคนระดับความสามารถเท่ากัน เป็นตัวแทนมาจากต่างกลุ่มกัน

ครูจะต้องเตรียม คำถาม คำเฉลย ไปบันทึกคะแนน ไว้ให้พร้อมและเป็นผู้ให้สัญญาณเริ่มต้น และสิ้นสุดการแข่งขัน ในแต่ละรอบของการแข่งขัน นักเรียนคนหนึ่งๆ จะมีคะแนน 2 ส่วน คือคะแนนจริงที่นักเรียนตอบได้ และคะแนนจากการเป็น ผู้แพ้หรือผู้ชนะ

3. แบบเรียนร่วมมือ (Learning Together)

แบบเรียนร่วมมือ เป็นการเรียนแบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่ง ที่พัฒนาโดย จอห์นสันและจอห์นสัน แห่งมหาวิทยาลัย Minnesota มีองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ประการ คือการฟังพาทอาศัยกัน การติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรง การตรวจสอบรายบุคคล ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมการเรียนแบบเรียนร่วมมือจะคล้ายคลึงกับ STAD มาก ส่วนที่แตกต่างคือ เมื่อจบบทเรียนจะมีการประเมินผลการทำงานของกลุ่ม โดยสมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปรายวิธีการทำงาน ปัญหาและอุปสรรค วิธีการปรับปรุงการทำงานของกลุ่ม อภิปรายพฤติกรรมที่ดีของสมาชิกและพฤติกรรมที่ต้องแก้ไข

4. แบบสะสมความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ (Jigsaw II)

สลาวิน และคนอื่นๆ พัฒนารูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ แบบสะสมความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ความสำคัญกับการเรียนแบบรายบุคคล และเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนที่อยู่ต่างกลุ่ม และยังคงหลักการ 3 ประการ ได้แก่ การให้รางวัลเป็นทีม มีการตรวจสอบผู้เรียนรายบุคคล และการให้โอกาสสมาชิกเท่าเทียมกันที่จะช่วยกลุ่มให้ประสบความสำเร็จเช่นเดิม สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะศึกษาค้นคว้าเนื้อหาคนละส่วนกัน จึงเป็นเสมือนผู้รู้ ในหัวข้อที่ตนเองรับผิดชอบ งานกลุ่มจะเสร็จสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อนำผลงานของทุกคนมารวมกัน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของการสร้างเงื่อนไขให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างกันในกลุ่ม

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ครูเตรียมเนื้อหา แบ่งเป็นหัวข้อย่อยๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกในกลุ่ม
2. ครูอธิบายบทเรียน และมอบหมายงานให้กับสมาชิกกลุ่มแต่ละคน จะได้หัวข้อที่ศึกษาแตกต่างกัน หรือครูอาจจะให้กลุ่มแบ่งหัวข้อกันเอง
3. นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
4. ประชุมผู้รู้ จากทุกกลุ่ม ที่ศึกษาเรื่องเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล สรุปเนื้อหาพร้อมกัน หรืออภิปรายข้อสงสัยให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน
5. ผู้รู้ กลับเข้ากลุ่มตนเองและต้องสอนเพื่อนสมาชิกให้เข้าใจสิ่งที่ตนเองค้นคว้ามา
6. ทดสอบย่อยรายบุคคล นักเรียนแต่ละคนห้ามช่วยเหลือกัน
7. คัดคะแนนกลุ่มจากคะแนนความก้าวหน้าของสมาชิก ให้รางวัลกับกลุ่มที่ทำงานบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์

แบบสะสมความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ เหมาะสมกับการนำไปใช้สอนวิชาที่มีเนื้อหาแบบบรรยาย เช่น วิชาสังคมศึกษา วรรณคดี แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ครูจะต้องเตรียมหนังสือหรือแหล่งที่จะสนับสนุนการค้นคว้า ให้มีจำนวนมากพอ ถ้าครูให้ผู้เรียนเลือกหัวข้อย่อยที่จะศึกษาด้วยตนเอง ครูควรตรวจสอบด้วยว่า กลุ่มผู้รู้ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถและทักษะแตกต่างกันหรือไม่

5. แบบกลุ่มสืบสวนค้นคว้า (Group Investigation)

รูปแบบกลุ่มสืบสวนค้นคว้า เป็นรูปแบบการเรียนรู้ ที่มีส่วนคล้าย แบบสะสมความรู้จากผู้เชี่ยวชาญและแบบร่วมมือร่วมกลุ่ม ที่จะกล่าวถึงต่อไป คือให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบงานกลุ่มกันคนละส่วน งานของทุกคนรวมกันเกิดเป็นผลงานของกลุ่ม นักเรียนทุกคนจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อกลุ่มอย่างชัดเจน การเรียนลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับการเรียนแบบรายบุคคลเช่นกัน แต่ก็มีข้อเสียในเรื่องการแบ่งส่วนกันไปศึกษา คือนักเรียนจะรู้เฉพาะเนื้อหาที่ตนเองรับผิดชอบ วิธีแก้ไขรูปแบบกลุ่มสืบสวนค้นคว้า คือ จัดสถานการณ์ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กัน

การเรียนแบบกลุ่มสืบสวนค้นคว้า เป็นรูปแบบที่มีฐานคิด จากแนวคิดทางการศึกษา ของ จอห์น ดิวอี้ ที่มีทัศนะต่อความร่วมมือว่า ความร่วมมือที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เป็นประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน ก่อนที่จะเผชิญกับการแก้ปัญหาซับซ้อนนานาประการ ของดำรงชีวิตในสังคม ห้องเรียนเป็นเสมือนองค์กรความร่วมมือ ที่นักเรียนและครูจะเรียนรู้จากประสบการณ์ ความสามารถ และความต้องการร่วมกัน ผู้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ แบบกลุ่มสืบสวนค้นคว้า คือ ชารัน ชโลโม (Sharan, Shlomo. 1980) และ ราซีล เฮิร์ทซ ลาซาโรวิทซ์ มหาวิทยาลัย Tel Aviv ประเทศอิสราเอล

การเรียนแบบนี้มีความเหมาะสม กับการนำไปใช้บูรณาการกับการศึกษาที่มีลักษณะเป็นโครงการหรือโครงงาน ที่ต้องการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข่าวสาร เพื่อแก้ปัญหาที่ยากซับซ้อน ไม่เหมาะสมกับการเรียนที่แสวงหาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง

ขั้นตอนการเรียนรู้ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. กำหนดหัวข้อและจัดกลุ่มผู้เรียน ครูเสนอประเด็นปัญหากว้างๆ แก่ผู้เรียนทั้งห้องแล้วให้ทุกคนมีส่วนร่วมให้กำหนดหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยที่ต้องการศึกษา นักเรียนเลือกหัวข้อหรือประเด็นที่ตนสนใจ ผู้ที่สนใจหัวข้อเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน ในขั้นนี้ครูควรตรวจสอบด้วยว่า สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน

2. วางแผนการทำงาน สมาชิกในกลุ่มย่อยร่วมกันวางแผน ตัดสินใจว่าจะศึกษาอย่างไร วิเคราะห์ความเป็นได้ จะใช้ข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง และจะแบ่งงานกันอย่างไร

3. ศึกษาค้นคว้า ขั้นตอนนี้จะใช้ระยะเวลานาน อาจจะใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบต่างๆ เช่น เรียนรายบุคคล หรือใช้วิธีจับคู่กันเรียน สมาชิกกลุ่มดำเนินการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ ประเมินผล สรุปข้อค้นพบ และอื่นๆ ขึ้นกับบทเรียน นักเรียนในกลุ่มนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกันวิพากษ์วิจารณ์ สังเคราะห์เป็นผลงานกลุ่ม

4. เตรียมสรุปรายงาน สมาชิกกลุ่มร่วมกันวางแผนว่าจะสรุปรายงานอย่างไร อะไรบ้างที่จะนำเสนอหน้าชั้นและจะนำเสนออย่างไร ประชุมตัวแทนของแต่ละกลุ่มที่ทำหน้าที่เสนอผลงานของกลุ่ม

5. นำเสนอผลการศึกษา ใช้วิธีการนำเสนอหน้าชั้น ที่น่าสนใจ มีหลายรูปแบบ

6. การประเมินผล สิ่งที่จะประเมินคือการคิดขั้นสูง เช่นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ประเมินจิตพิสัย เช่น แรงจูงใจในการเรียนและการมีส่วนร่วม ผู้ประเมินคือครูและนักเรียน นอกจากนี้ให้ผู้เรียนประเมินตนเองในด้าน ความรู้สึกต่อเรื่องที่ศึกษาและการทำงานของตน ครูอาจใช้วิธีการหลายรูปแบบในการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน เช่น การสังเกต การประเมินจากชิ้นงาน

การเรียนรู้แบบนี้มีเงื่อนไขที่สำคัญคือ ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการทำงานเป็นทีม และมีการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน บางครั้งครูอาจจะต้องฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม ให้นักเรียนก่อนที่จะเริ่มต้นเรียนรู้แบบกลุ่มสืบสวนค้นคว้า

6. แบบร่วมมือร่วมกลุ่ม (Co-op Co-op)

รูปแบบร่วมมือร่วมกลุ่ม เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่คล้ายกับแบบสืบสวนค้นคว้า ที่นักเรียนจะต้องมีทักษะการทำงานกลุ่มอย่างดี วิธีนี้เหมาะสมกับบทเรียนที่มีความซับซ้อน ที่นักเรียนจะต้องดึงศักยภาพหลายประการมาใช้ มีการค้นคว้าข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง การสับเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่กันในกลุ่ม แต่ในระยะเริ่มต้นครูจะมีบทบาทสำคัญ ในการกระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจตนเอง เปิดเผยนเอง ว่าต้องการเรียนรู้อะไร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในที่จะเรียน วิธีการดังกล่าวสามารถช่วยผู้เรียนที่ไม่มีความกระตือรือร้นบางคนได้ สลาวิน (Slavin.1995 :119) ผู้ที่เสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกลุ่ม คือ เคเคน

ขั้นตอนการเรียนรู้ มี 9 ขั้นตอน ได้แก่

1. อภิปรายร่วมกันทั้งชั้น การอภิปรายจะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อะไรเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องการเรียนรู้ ต้องการมีประสบการณ์ ต้องการเรียนครอบคลุมแค่ไหน ครูอาจจะกำหนดหนังสือให้อ่าน บรรยายหรือให้ทำกิจกรรมบางอย่าง เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนหรือความต้องการที่จะศึกษาให้รอบรู้
2. แบ่งกลุ่มย่อย แบ่งกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 4 - 5 คน เป็นกลุ่มที่สมาชิกมีความสามารถ แตกต่างกัน ถ้านักเรียนยังขาดทักษะการทำงานเป็นทีม ควรจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มก่อน อาจใช้กิจกรรมสร้างทีมงาน หรือจัดให้เรียนตามรูปแบบทีมสัมฤทธิ์ (STAD) เป็นเวลา 2 - 3 สัปดาห์ ก่อนเริ่มต้นใช้แบบร่วมมือร่วมกลุ่ม
3. เลือกหัวข้อ/เรื่องที่จะศึกษา สมาชิกในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่าจะศึกษาอะไร โดยเรื่องที่จะศึกษาต้องสอดคล้องกับความต้องการของชั้นเรียน ที่กำหนดร่วมกันในขั้นตอนแรก เป็นการกำหนดเป้าหมายกลุ่มให้สอดคล้องกับเป้าหมายของชั้นเรียน
- ครูชี้ประเด็น ให้ผู้เรียนตรวจสอบหัวข้อที่กลุ่มเลือก กับเป้าหมายของชั้นเรียน ถ้ามีการเลือกเรื่องที่จะศึกษาซ้ำกัน ครูควรสนับสนุนให้มีการเจรจาต่อรองระหว่างกลุ่ม และการประนีประนอม
4. การกำหนดหัวข้อย่อย สมาชิกกลุ่มร่วมกันกำหนดหัวข้อย่อยๆ ที่สัมพันธ์กับหัวข้อที่กลุ่มกำหนด สมาชิกเลือกหัวข้อย่อยที่ตนสนใจศึกษา ถือเป็นความรับผิดชอบรายบุคคล
5. ศึกษาค้นคว้า นักเรียนทำงานเป็นรายบุคคล แต่ละคนต้องรับผิดชอบต่องาน เพื่อให้การทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จ จะใช้วิธีการแสวงหาความรู้อย่างไรขึ้นกับธรรมชาติของเนื้อหา เช่น อาจจะต้องไปสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ไปค้นคว้าในห้องสมุด หรือทำการทดลอง เป็นต้น
6. การนำเสนอผลงานภายในกลุ่ม นักเรียนแต่ละคน นำเสนอผลงานที่ตนรับผิดชอบอย่างเป็นทางการต่อกลุ่มการนำเสนอ ควรใช้กระบวนการกลุ่ม เช่น การวางแผนในการนำเสนอ จะให้นำเสนอคนละกี่นาที มีการแบ่งหน้าที่ เช่น ผู้จัดบันทึก ผู้ควบคุมเวลา เป็นต้น สมาชิกกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์ให้ข้อเสนอแนะ กับงานของสมาชิก

7. เตรียมนำเสนอรายงานของทีม สมาชิกในแต่ละทีมประมวลสาระของของหัวข้อย่อยๆ ที่สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบเป็นผลงานรวมของทีม เตรียมรูปแบบในการนำเสนอต่อเพื่อนในชั้น

8. ทีมเสนอรายงาน แต่ละทีมนำเสนอรายงานการศึกษาให้กับเพื่อนร่วมชั้น ทีมแสดงบทบาทเป็นผู้นำอภิปราย เปิดโอกาสให้สมาชิกในชั้นเรียนแสดงความคิดเห็น ชักถาม วิพากษ์วิจารณ์ งานของกลุ่มในประเด็นต่างๆ

9. นักเรียนทั้งชั้นประเมินการนำเสนอรายงานของแต่ละกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มเดียวกัน ประเมินการมีส่วนร่วมภายในกลุ่มของสมาชิกเป็นรายบุคคล ครูประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการสังเกตการนำเสนอผลงานในกลุ่มย่อย หรือผลงานที่กำหนดให้นักเรียนทำรายงาน ในหัวข้อที่ตนรับผิดชอบ

ครูนำอภิปรายนักเรียนกลุ่มใหญ่ ประเมินผลการทำงานที่ผ่านมา ทั้งส่วนที่เป็นข้อดีและส่วนที่ต้องปรับปรุง รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกลุ่ม ประสิทธิภาพจะเกิดเมื่อนักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีม และศักยภาพในการศึกษาแบบรายบุคคล และครูจะต้องจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กัน เพราะไม่เช่นนั้นนักเรียนแต่ละคนจะมีความรู้ลึกซึ้งเฉพาะสิ่งที่ตนค้นคว้า ไม่สามารถรอบรู้ครอบคลุมตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในตอนแรก

การเรียนรู้แบบความร่วมมือทั้ง 6 รูปแบบนี้ มีลักษณะที่ครูสามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง ในหลายสถานการณ์ จึงทำให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป แต่ยังมีอีก 2 รูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงมากกว่า เพราะมีจุดประสงค์ในการพัฒนารูปแบบเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน เช่น ปัญหาการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ปัญหาการอ่านและการเขียนของนักเรียน ดังนั้นก่อนที่จะนำรูปแบบเหล่านี้ไปใช้ ควรทำความเข้าใจเงื่อนไขต่าง ๆ ก่อนการสอนทั้งสองรูปแบบ คือทีมเร่งสร้าง และการอ่านและการเขียนเรียงความเชิงบูรณาการแบบร่วมมือ

7. ทีมเร่งสร้าง (Team Accelerated Instruction)

TAI เป็นวิธีการเรียนการสอนที่พัฒนาโดยอาจารย์มหาวิทยาลัย Johns Hopkins สหรัฐอเมริกา เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียน เนื่องจากธรรมชาติวิชามีลักษณะเป็นขั้นเป็นตอน นักเรียนจะเรียนคณิตศาสตร์ในระดับสูงขึ้นได้ดี จะต้องมีความรู้คณิตศาสตร์ในระดับก่อนหน้านั้น โดยทั่วไปในห้องเรียนหนึ่งๆ จะประกอบด้วยนักเรียนที่มีความรู้ ทักษะ และแรงจูงใจในการเรียนคณิตศาสตร์แตกต่างกัน การสอนแบบดั้งเดิมครูจะสอนเนื้อหาเหมือนกันทั้งชั้น ทำให้นักเรียนที่พื้นฐานไม่ดีไม่เข้าใจบทเรียนหรือเรียนตามเพื่อนไม่ทัน ในขณะที่นักเรียนที่เรียนเก่งรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่มีแรงจูงใจในการเรียนจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์โดยรวมต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

การเรียนการสอนในอุดมคติเชื่อว่าการเรียนแบบรายบุคคล เป็นวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่มีงานวิจัยของมิลเลอร์ และงานวิจัยของ สเชียน ในปี ค.ศ.1796 สรุปผลว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์แบบรายบุคคลไม่แตกต่างกับการเรียนแบบดั้งเดิม สลาวิน (Slavin. 1995)

คณะผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ โดยนำแนวทางการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ ด้วยการจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ให้มีระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์แตกต่างกัน สร้างเงื่อนไขให้มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน ขณะเดียวกันเด็กเก่งก็

สามารถเรียนเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของตนได้ นั่นคือ นักเรียนที่อยู่กลุ่มเดียวกันไม่จำเป็นต้องเรียนเรื่องเดียวกัน แต่มีเป้าหมายเดียวกันคือเป้าหมายกลุ่ม TAI มีขั้นตอนการเรียนดังนี้

1. จัดกลุ่มผู้เรียน ให้มีนักเรียนคละกันทั้งเด็กเก่งและเด็กอ่อนคณิตศาสตร์ กลุ่มละ 4 -5 คน
2. การทดสอบก่อนเรียน ทดสอบก่อนเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเลือกหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน
3. การเรียนในกลุ่มย่อย_นักเรียนเริ่มเรียนบทที่ 1 ของหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความรู้เดิมของแต่ละคน โดยจับคู่เรียนอาจเป็น 2 หรือ 3 คน เพื่อแลกเปลี่ยนกันตรวจสอบคำตอบ และปรึกษาหารือกัน ถ้านักเรียนต้องการความช่วยเหลือ จะต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่มก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากครู

นักเรียนอ่านคำแนะนำในแบบฝึกและเริ่มฝึกทีละข้อเมื่อครบ 4 ข้อ ให้เพื่อนที่จับคู่กันตรวจสอบคำตอบ ถ้าทำถูกหมดนักเรียนจะได้ฝึกในระดับที่ยากขึ้นตามลำดับต่อไป แต่ถ้ามีบางข้อผิดจะต้องทำแบบฝึกที่มีความยากระดับเดิม ชุดที่ 2 อีก 4 ข้อ จนกว่าจะทำถูกหมดทั้ง 4 ข้อ

เมื่อนักเรียนฝึกทักษะจนกระทั่งจบแบบฝึกสุดท้ายของหน่วยการเรียนรู้ จะมีการสอบตามรายจุดประสงค์ ฉบับที่ 1 จำนวน 10 ข้อ นักเรียนห้ามช่วยเหลือกัน

สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะต้องได้คะแนน ทดสอบตามรายจุดประสงค์ ไม่น้อยกว่า 80 % จึงจะมีสิทธิสอบข้อทดสอบหน่วย ซึ่งทุกคนต้องนำคะแนน การทดสอบตามรายจุดประสงค์ ไปประกอบการขอสอบข้อทดสอบหน่วย กับเพื่อนนักเรียน 2 คนที่หมุนเวียนกันมาทำหน้าที่เป็นกรรมการสอบในแต่ละวัน

กรณีที่กลุ่มทำคะแนน การทดสอบรายจุดประสงค์ ได้ไม่ถึง 80 % กลุ่มจะต้องกลับมาพิจารณาข้อบกพร่องและช่วยกันแก้ไข จากนั้นจึงทดสอบอีกครั้งด้วยแบบทดสอบคู่ขนาน ในแต่ละวัน ขณะที่ทุกคนในกลุ่มกำลังเรียนตามแบบฝึก ครูจะเรียกผู้ที่เรียนหน่วยเดียวกันจากทุกกลุ่ม มาสอนหรืออธิบายแนวคิดหลักของหน่วยการเรียนรู้ นั้นๆ กลุ่มละ 10 – 15 นาที การสอนของครูจะเน้น ให้เด็กเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่กำลังเรียนกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. การคำนวณคะแนนของทีม คำนวณของแต่ละกลุ่มทุกสัปดาห์ คะแนนของทีม คือค่ารายเฉลี่ยของคะแนนข้อทดสอบหน่วยของแต่ละกลุ่ม ให้รางวัลด้วยการจัดอันดับทีม ที่มีคะแนนกลุ่มเป็นไปตามเกณฑ์ แบ่งเป็น ทีมที่เก่งที่สุด ทีมที่เก่งมากและทีมเก่ง ตามลำดับ

5. ครูจะให้เอกสารไปศึกษาเป็นการบ้าน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ซึ่งจะมีการทดสอบ โดยใช้เวลาประมาณ 3 นาที ในวันรุ่งขึ้น

6. ครูจัดการเรียนแบบร่วมมือ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ สลับกับการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งชั้น 1 สัปดาห์

8. การอ่านและการเขียนเรียงความเชิงบูรณาการแบบร่วมมือ (Cooperative integrated Reading and Composition)

วิธีนี้ออกแบบสำหรับการสอนอ่านและการสอนการเขียนเรียงความ ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อน ในขณะที่ครูสอนกลุ่มหนึ่ง นักเรียนในกลุ่มอื่นจะจับคู่และเรียนด้วยกัน ทำกิจกรรมด้วยกัน เช่น ทำแบบฝึกหัดด้วยกัน อ่านให้เพื่อนฟัง ทำนายเรื่องว่าจะจบอย่างไร เล่าเรื่อง

ยอให้เพื่อนฟัง ฝึกสะกดคำ ค้นความหมายของศัพท์ต่าง ๆ เพื่อนคู่ทีมจะเป็นผู้ให้ความเห็นว่าเพื่อนคู่ทีมของตนพร้อมจะทำแบบทดสอบย่อยจึงจะมีการทดสอบย่อย คะแนนของทีมขึ้นอยู่กับคู่ทีม

วิธีเรียนด้วยกัน พัฒนาโดย จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1987) แห่งมหาวิทยาลัย Minnesota ซึ่งได้สร้างรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือขึ้น ประกอบด้วยนักเรียนกลุ่มละ 4 – 5 คน ที่มีความแตกต่างกัน ทำงานที่ได้รับมอบหมายในใบงาน กลุ่มส่งงานขึ้นเดียวกัน และได้รับคำชม หรือรางวัลตามผลงานของกลุ่ม โดยที่มีหลักการดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน
2. นักเรียนฟังซึ่งกันและกัน
3. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง
4. นักเรียนมีทักษะในการทำงานด้วยกัน

วิธีของ จอห์นสันและจอห์นสัน มีความคล้ายคลึงกับวิธี STAD ในลักษณะที่สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกัน และเน้นการมีความสัมพันธ์กันในทางบวกและความรับผิดชอบของแต่ละคนอย่างใดก็ตาม จอห์นสันและจอห์นสัน เน้นจุดเด่นของการสร้างทีมและการประเมินภายในกลุ่มแทนการให้รางวัลกลุ่ม นอกจากนี้เขาได้ศึกษาวิจัยกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหาที่ขัดแย้งกัน โดยให้สมาชิกในกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกัน จนกว่าทั้งกลุ่มจะมีความเห็นเป็นเอกฉันท์โดยให้ยึดหลักการอภิปรายถกเถียงกันตามกฎหมาย 7 ข้อ คือ

1. ฉันวิพากษ์วิจารณ์ในความคิดไม่ใช่ในตัวบุคคล
2. ฉันจำได้ว่าเรากำลังร่วมกันแก้ปัญหาด้วยกัน
3. ฉันพยายามให้ทุกคนมีส่วนร่วม
4. ฉันฟังความคิดของทุกคน แม้ว่าฉันจะไม่เห็นด้วยก็ตาม
5. ฉันให้เพื่อนพูดอีกครั้งถ้าฉันฟังไม่เข้าใจ
6. ฉันพยายามจะเข้าใจปัญหาทั้งสองด้าน
7. ฉันจะนำความคิดทั้งหมดออกมาก่อนที่จะรวมความคิดนั้นด้วยกัน

การอภิปรายถกเถียงกันตามกฎหมายดังกล่าว พบว่ามีประสิทธิผลกว่าวิธีโต้เถียงแบบเอาชนะกัน หรือวิธีเรียนเป็นรายบุคคล ในด้านที่ช่วยเพิ่มความคงทนของสารสนเทศ การเปลี่ยนเจตคติและผลสัมฤทธิ์อื่นๆ

1.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ มีดังต่อไปนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

ชาร์น (Sharan, 1980 : 241 - 271) ได้ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อย ซึ่งให้ผู้เรียนร่วมมือกัน ได้แก่ การสอนแบบให้เพื่อนช่วยสอน และการค้นคว้าร่วมกันในชั้นเรียน ช่วยพัฒนานักเรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ด้านสติปัญญา ด้านความรู้สึกและเจตคติ ตลอดจนพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

จอห์นสันและคนอื่นๆ (Johnson and Others.1981 : 47 - 62) ได้รวบรวมงานวิจัยจำนวน 122 เรื่อง ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนร่วมมือกันแบบแข่งขัน และแบบให้แต่ละคนช่วยตัวเอง เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนการสอนดังกล่าว พบว่าการเรียนการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกันมีประสิทธิภาพมากกว่าการให้แข่งขันกันหรือแบบที่ให้แต่ละคนช่วยตนเอง

มอร์แกน (Morgan.1987 : 30 - 43) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสอนแบบร่วมมือ วิธีการที่ครูใช้การจัดสภาพห้องเรียน การรวมกลุ่มทางสังคม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ จะมีทัศนคติในทางบวกต่อวิชาที่เรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนในห้องเรียนที่ใช้วิธีการเรียนแบบปกติมากกว่า 30% และมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า แต่พฤติกรรมการรับรู้การรวมกลุ่มทางสังคมไม่แตกต่างกัน และพบว่าครูที่ได้รับการฝึกให้สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ จะนำวิธีการไปใช้ได้ดีกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึก

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉราพร ทรัพย์แก้ว (2536 : 85) ได้ศึกษาผลของการมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิสัมพันธ์กลุ่มต่อพัฒนาการด้านทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณในห้องเรียนแบบร่วมมือในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ มีคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อนุสรณ์ สุชาตานนท์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบุคลิกภาพประชาธิปไตยให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีบุคลิกภาพประชาธิปไตยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รตินันท์ ไมตรีจิต (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชคณิตศาสตร์และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ผ่องใส ห่อทอง (2538 : 76) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนแบบพัฒนารายบุคคลที่ร่วมทำงานเป็นคณะกับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบพัฒนารายบุคคลที่ร่วมกันทำงานเป็นคณะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สายวรุณ ทองวิทยา (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และมนุษยสัมพันธ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยการเรียนแบบ เอส ที เอ ดี (STAD) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมนุษยสัมพันธ์ในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชณี มณีโกศล (2540 : 60) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และ ความคงทนทางการเรียนรู้ วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การหารที่เรียน โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ การเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพร ศิลาทอง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิต หน่วยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนแบบร่วมมือ แบบ STAD ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียน เรียนแบบร่วมมือกันทำงานนั้น มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งตนเองและกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ใน การเรียนสูงกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ เพราะนักเรียนมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กันและกันจาก การทำกิจกรรมร่วมกัน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC

2.1 เอกสารเกี่ยวกับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC

รูปแบบการสอน CIRC พัฒนาโดย มิตเดน สลาวิน และ สตีเวนส์ คณะอาจารย์มหาวิทยาลัย Johns Hopkins สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1986 CIRC เป็นโปรแกรมใหม่ของวิธีการเรียนรู้เป็นทีม ของนักเรียน

ปัญหาการสอนเกี่ยวกับการอ่าน ด้วยวิธีจัดกลุ่มการอ่าน ที่ใช้อยู่ดั้งเดิม พบว่านักเรียนบาง คนใช้เวลากับการเรียนไม่เต็มที่ขณะเข้ากลุ่ม การเรียนภาษาแบบเดิมนักเรียนมีโอกาสดูการอ่านแบบ ออกเสียงน้อย นักเรียนขาดทักษะการอ่านจับประเด็น การพัฒนาทักษะการเขียนของวิธีการเรียนแบบ ดั้งเดิมจะเรียนแยกส่วนกันกับทักษะทางภาษาอื่น ๆ นักเรียนฝึกการเขียนค่อนข้างน้อย CIRC เสนอวิธีการเรียนแบบความร่วมมือ ด้วยการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถรวมกับการจัดผู้เรียน เป็นทีมการเรียนย่อยๆ สมาชิกทีมมีทุกระดับความสามารถ จัดระบบการให้รางวัลหรือยกย่องทีมที่ทำ กิจกรรมบรรลุเป้าหมายจากการประเมินผลการเรียนของสมาชิกในทีมทุกคน เพิ่มโอกาสและระยะเวลา ของการฝึกอ่านออกเสียง ฝึกการเขียนมากขึ้นด้วยการจัดการเรียนแบบบูรณาการ กับการเรียนทักษะ ทางภาษาอื่นๆ ผู้เรียนที่อยู่ทีมเดียวกันมีส่วนสนับสนุนช่วยตรวจสอบแนะนำ เพื่อให้สมาชิกทุกคน บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกัน

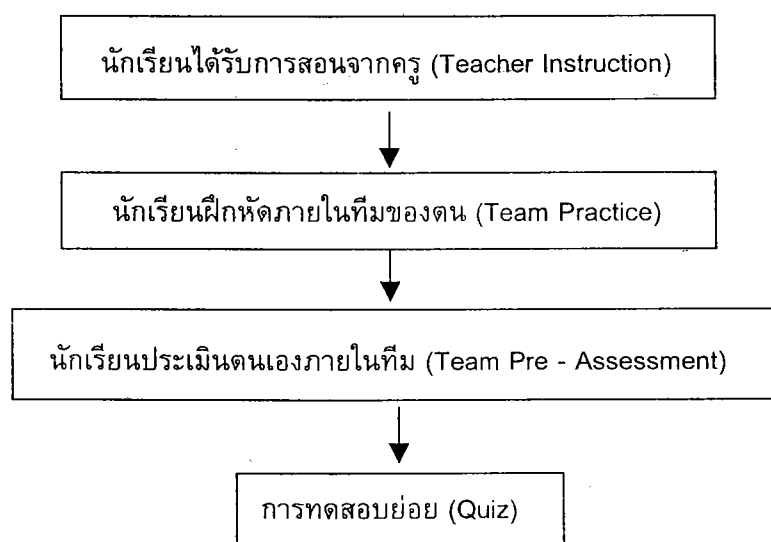
สำหรับการอ่าน นักเรียนจะได้รับการสอนภายในกลุ่มการอ่าน หลังจากนั้นให้แยกออกเป็นทีม เพื่อทำงานตามกิจกรรมแบบร่วมมือโดยจับคู่กันอ่าน การทำนายเรื่องที่อ่าน สรุปเรื่องที่อ่านให้เพื่อนอีกคนหนึ่งฟัง ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ฝึกสะกดคำและฝึกเรื่องคำศัพท์ ฝึกการทำงานเป็นทีม ให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และฝึกทักษะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

สำหรับการเขียน ขึ้นอยู่กับรูปแบบกระบวนการเขียน ใช้รูปแบบเป็นทีมเหมือนการอ่าน โดยนักเรียนจะร่วมกันวางแผน ร่างฉบับ ทบทวนแก้ไข รวบรวม ลำดับเรื่อง และพิมพ์หรือแสดงผลงาน โดยครูจะเป็นผู้แนะนำเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง รูปแบบและกลวิธีในการเขียน

การทดสอบย่อย จะทดสอบต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในทีมมีความพร้อมเสียก่อน รางวัลสำหรับทีม คือ ใบประกาศนียบัตร โดยจะขึ้นอยู่กับค่าเฉลี่ยของสมาชิกในทีมทุกคน ที่ได้จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในการอ่าน และการเขียน

สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC สำหรับกิจกรรมการอ่านและการเขียน โดยปกติแล้วจะใช้สอนควบคู่กันไป แต่ก็สามารถใช้โปรแกรมนี้แยกในการสอนอ่าน หรือสอนเขียนเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งได้

สรุปกิจกรรมของ CIRC มีลักษณะดังนี้

ภาพประกอบ 1 สรุปกิจกรรมของ CIRC

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มี 3 องค์ประกอบ คือ

1. การสอนกิจกรรมที่เป็นพื้นฐาน
2. การสอนอ่านเอาเรื่อง
3. การสอนการเขียนร่วมกับศิลปะการใช้ภาษา

กิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละองค์ประกอบ นักเรียนจะเรียนในกลุ่มย่อย ที่ใช้หลักการเรียนแบบร่วมมือ

กลุ่มการอ่าน คือ กลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาระดับเดียวกัน ในชั้นหนึ่งครูอาจจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 หรือ 3 กลุ่ม (เก่ง ปานกลาง อ่อน)

ทีม คือ กลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน สมาชิกของทีมมาจากสมาชิกกลุ่มการอ่านกลุ่มละ 2 คน ดังนั้นจำนวนสมาชิกแต่ละทีม จะเท่ากับ 4 - 6 คน มีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่ให้สมาชิกในทีมจับคู่กันทำงาน อย่างไรก็ตามนักเรียนสามารถปรึกษาหารือกับเพื่อนคู่อื่นๆ ที่อยู่ทีมเดียวกันได้

การให้รางวัลหรือการให้ความยอมรับนับถือแก่ทีม ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะประเมินจากคะแนนสะสมในหนึ่งสัปดาห์ของสมาชิกทีมทุกคนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างเปิดเผยและชัดเจน

1. การสอนกิจกรรมพื้นฐาน

การสอนกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานทางภาษา ครูจะเตรียมเรื่อง ที่เป็นบทความ นวนิยาย หรืออื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในระดับพื้นฐานปกติของนักเรียน ครูจะใช้เวลาประมาณ 20 นาที ในการสร้างความเข้าใจกับจุดประสงค์การอ่าน แนะนำคำศัพท์ใหม่ ทบทวนคำศัพท์เก่า กับกลุ่มการอ่านทุกกลุ่ม แล้วให้นักเรียนอ่านเรื่องในกลุ่มการอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบจะมีการอภิปรายร่วมกับครู เมื่อนักเรียนได้รับการสอนอ่านเป็นกลุ่มแล้วจะแยกย้ายเข้าร่วมทำกิจกรรมในทีม ตามลำดับขั้นดังนี้

1.1 การจับคู่ผลัดกันอ่านออกเสียง นักเรียนที่จับคู่กันอ่านเรื่องที่ได้อ่านในใจ 1 รอบ แล้วผลัดกันอ่านออกเสียงคนละ 1 ย่อหน้า ขณะที่คนหนึ่งอ่านอีกคนหนึ่งจะเป็นผู้ฟัง ซึ่งต้องทำหน้าที่ตรวจสอบว่าคู่ของตนอาจถูกต้องหรือไม่ ถ้าอ่านผิดก็ช่วยแก้ไข ขณะเดียวกันครูจะเดินไปรอบๆ คอยฟังและประเมินการอ่านของนักเรียน

1.2 การอ่านเนื้อเรื่องกับหลักภาษาและการเขียน เมื่อนักเรียนอ่านได้ครึ่งเรื่อง จะมีคำถามเกี่ยวกับหลักภาษา เช่น คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไรในประโยค อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องหรือไม่

นักเรียนหยุดอ่านเมื่ออ่านได้ครึ่งเรื่อง ให้คาดคะเนทิศทางของเรื่อง ปัญหาของเรื่องที่อ่าน แล้วลองคาดคะเนปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่างไร หลังจากนั้นให้นักเรียนอ่านต่อจนจบ และจะต้องตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

นักเรียนเขียนเรื่องที่สัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องที่อ่าน 2 - 3 ย่อหน้า นักเรียนอาจจะเขียนตอนจบให้แตกต่างจากเรื่องเดิม กิจกรรมนี้จะทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างละเอียดในสิ่งที่ได้อ่านมาแล้ว และเป็นการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

1.3 การฝึกอ่านออกเสียงเฉพาะคำ นักเรียนฝึกหัดอ่านออกเสียงคำยากที่มีในเนื้อเรื่อง ซึ่งครูจัดเตรียมรายการของคำไว้ในชุดการสอน นักเรียนต้องฝึกออกเสียงให้ถูกต้องและอ่านได้อย่างคล่องแคล่วกับเพื่อนในกลุ่ม

1.4 การให้ความหมายคำ ในขั้นนี้ ให้นักเรียนศึกษาความหมายของคำยากในเรื่องที่อ่านจากพจนานุกรม

1.5 การสรุปเรื่องด้วยคำพูดของตนเอง หลังจากการอ่านเรื่องและการอภิปรายในกลุ่มแล้ว ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้กับคู่ของตน การสรุปนี้ให้นักเรียนใช้คำพูดของตนเอง

1.6 การสะกดคำ กิจกรรมในขั้นนี้ให้นักเรียนทดสอบเพื่อนคนอื่นๆ ในชั้นแรกนักเรียนจะช่วยเหลือกันสะกดเฉพาะคำยากที่มักเขียนผิดโดยผลัดกันถามและสะกดทั้งคำอีกหลายๆ ครั้งเพื่อให้สามารถสะกดคำได้หมดทุกคำ

เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมครบถ้วนตั้งแต่ 1.1 - 1.6 นักเรียนมีอิสระที่จะใช้เวลาในการอ่านเรื่องใดก็ได้ที่ตนสนใจแล้วมีการทดสอบทุก 3 สัปดาห์ โดยให้นักเรียนเขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้และอ่านให้ครูฟัง

2. การสอนการอ่านเอาเรื่อง

ครูสอนการอ่านเอาเรื่องสัปดาห์ละ 1 วัน โดยมีชุดการสอนที่ออกแบบเพื่อฝึกการอ่านจับประเด็น หาประโยคใจความสำคัญ ความเป็นเหตุเป็นผล และการสรุปนักเรียนจะเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม เรียนเป็นขั้นตอนตามคำแนะนำ มีการตอบคำถามในใบงาน อภิปรายร่วมกันในประเด็นต่างๆ

3. การสอนการเขียนร่วมกับศิลปะการใช้ภาษา

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC ได้คิดออกแบบหลักสูตรที่ใช้ทักษะทางภาษา โดยบูรณาการกระบวนการเขียนกับศิลปะการใช้ภาษาไว้ด้วยกัน นักเรียนจะได้รับการฝึกเป็นนักเขียน มีทั้งเขียนเรื่องทั่วไปที่ผู้เรียนสนใจ และฝึกการเขียนหัวข้อพิเศษ เช่น เขียนบทความวิชาการ เขียนข่าว หนังสือพิมพ์ นิทาน จดหมาย เป็นต้น

มีการนำการเรียนรู้แบบร่วมมือใช้ในการสอน ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเขียน ที่ให้สมาชิกในทีมช่วยกันพิจารณา ตรวจสอบ วิพากษ์ โครงร่างแนวคิดของเรื่องที่เพื่อนต้องการเขียน ช่วงเวลาที่ดำเนินการเขียนนักเรียนปรึกษาหารือเพื่อนในกลุ่ม เมื่อเขียนเสร็จนักเรียนจะต้องส่งเรื่องที่เขียนให้สมาชิกในทีมบรรณาธิกรอย่างเป็นทางการ แบบฟอร์มในการบรรณาธิกร จะมีความซับซ้อนขึ้นเมื่อนักเรียนผ่านการฝึกการเขียนไประยะหนึ่ง

นอกจากองค์ประกอบการสอนการเรียนรู้ทั้ง 3 องค์ประกอบ แล้วยังมีการฝึกนิสัยรักการอ่าน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม วิธีการที่ CIRC เสนอไว้ คือ กำหนดให้นักเรียนอ่านหนังสือที่บ้านทุกวัน วันละไม่ต่ำกว่า 20 นาที ไม่จำกัดประเภทหนังสือ แล้วให้ผู้ปกครองบันทึกการอ่านลงในแบบฟอร์ม ซึ่งครูจะตรวจสอบและให้คะแนนกับทีมทุกสัปดาห์ ทีมใดที่สมาชิกทุกคนอ่านหนังสือได้ตามข้อตกลง จะได้คะแนนโบนัสเพิ่มจากคะแนนปกติ

บทบาทของครูกับการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้บทบาทของครูเปลี่ยนจากผู้ให้ความรู้มามีบทบาทดังนี้

1. เป็นผู้ตัดสินใจ

- 1.1 ความรู้และทักษะที่นักเรียนจะได้เรียนร่วมกันหรือปฏิบัติในกลุ่ม
 - 1.2 เนื่องจากนักเรียนมักจะขาดทักษะการร่วมมือกัน ครูเป็นผู้พิจารณาขนาดของกลุ่มว่า ควรมีจำนวนสมาชิกเท่าใด จึงจะทำให้การใช้ทักษะการร่วมมือมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยปกติแล้วขนาดสมาชิกที่พอเหมาะอยู่ระหว่าง 2-4 คน
 - 1.3 จัดกลุ่มนักเรียน กลุ่มสมาชิกหลากหลายความสามารถจะเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งครูอาจสุ่มเลือกให้นักเรียนเข้ากลุ่มหรือเลือกเข้ากลุ่มเองตามความเหมาะสมก็ได้
 - 1.4 จัดเตรียมห้องเรียน โต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนควรอยู่ในสภาพที่สะดวกต่อการเคลื่อนย้ายเพื่อการจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ ได้ง่าย
 - 1.5 วางแผนเพื่อเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ แหล่งข้อมูลความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้
 - 1.6 กำหนดบทบาทและหน้าที่แก่นักเรียนในกลุ่ม เช่น เป็นผู้อ่าน ผู้บันทึก ผู้ตรวจสอบ ผู้รายงาน ผู้จัดการเครื่องมือ หรือบทบาทเป็นผู้สนับสนุนให้กำลังใจสมาชิกในกลุ่ม ผู้ตรวจสอบความเข้าใจ เป็นต้น
2. วางแผนการสอน
 - 2.1 อธิบายลักษณะงาน เตรียมนักเรียนโดยการสอนวิธีการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่นักเรียนต้องการทราบ และครูแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจชัดเจนจริงๆ ว่าจะต้องทำอะไรในกลุ่ม ซึ่งอาจรวมไปถึงการอธิบายวัตถุประสงค์ของบทเรียน การนิยามความคิดรวบยอด การอธิบายลำดับกระบวนการให้ตัวอย่างและการถามคำถาม
 - 2.2 เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักว่า การร่วมมือกันทำงานในกลุ่มทุกคนจะช่วยให้งานนั้นสำเร็จลงได้ดีและรวดเร็ว โดยบางครั้งอาจจะต้องกำหนดเป้าหมายร่วมกัน เช่น ให้นักเรียนรู้วิธีการใช้เครื่องมือแล้วนำไปสอนให้เพื่อนในกลุ่มให้ทราบ
 - 2.3 จัดแบ่งให้มีความรับผิดชอบเป็นรายบุคคล
 - 2.4 จัดให้มีการทำงานร่วมมือกันระหว่างกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีการตรวจสอบกันเองและช่วยเหลือกลุ่มอื่น และให้รางวัลหรือชมเชยเมื่อสมาชิกทั้งชั้นทำได้ดี
 - 2.5 อธิบายเกณฑ์ประเมินความสำเร็จ การทำงานควรใช้การประเมินแบบอิงเกณฑ์มากกว่าการประเมินอิงกลุ่ม ควรอธิบายการประเมินการทำงานกลุ่มให้ชัดเจน
 - 2.6 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการ การที่ครูระบุพฤติกรรมที่ต้องการได้มากเท่าใดก็ยิ่งทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้มาก เช่น ครูคาดหวังที่จะเห็นทุกๆ คนร่วมมือกันทำงาน สนับสนุนกัน ให้กำลังใจกัน รับฟังความคิดเห็นกัน เป็นต้น
 - 2.7 สอนทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน หลังจากที่นักเรียนคุ้นเคยกับการทำงานเป็นกลุ่มแล้ว ครูเลือกทักษะการเรียนรู้ร่วมกันขึ้นมาหนึ่งทักษะที่ทั้งกลุ่มต้องการจะเรียนรู้ ซึ่งให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ทักษะนั้นๆ ให้คำนิยาม ให้นักเรียนบอกวลีที่สามารถบอกได้เมื่อใช้ทักษะนั้นสังเกตและให้คำชมเมื่อมีการใช้ทักษะนั้นจนกระทั่งนักเรียนทำได้อย่างอัตโนมัติ จากนั้นสอนทักษะที่สองต่อไป พิจารณาคำชม การสรุป การให้กำลังใจ ตรวจสอบความเข้าใจ ถามเพื่อให้การช่วยเหลือหรือให้คำตอบ

3. เป็นผู้ให้คำแนะนำ/ผู้วิจารณ์ที่แทรกอยู่ในกลุ่ม

3.1 เตรียมปฏิสัมพันธ์โดยตรงแก่กลุ่ม และต้องคอยสังเกตให้นักเรียนสรุปผลทุกครั้ง ประโยชน์ที่จะได้รับจากการที่กลุ่มเรียนแบบร่วมมือ ขึ้นกับรูปแบบของปฏิสัมพันธ์และการพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันของนักเรียนในกลุ่ม

3.2 ให้คำแนะนำและคำวิจารณ์พฤติกรรมของนักเรียนขณะที่นักเรียนกำลังทำงาน ครูจะต้องเดินดูไปรอบๆ ว่านักเรียนเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมาย และใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้องหรือไม่ ให้คำวิจารณ์ย่อยกลับและเสริมแรงทันทีทันใด รวมทั้งให้คำชมเชยในการใช้ทักษะกลุ่ม

3.3 ให้การช่วยเหลือถ้านักเรียนมีปัญหาในการทำงาน ครูสามารถอธิบายหรือสอนใหม่ หรือสอนในสิ่งที่ต้องการทราบ

3.4 เข้าไปมีบทบาทในกลุ่มเพื่อสอนทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน ถ้าหากพบว่านักเรียนมีปัญหาการมีปฏิสัมพันธ์กลุ่ม ครูอาจแนะนำกระบวนการที่จะทำให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพได้ เช่น อาจให้นักเรียนบอกว่าการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร ถ้านักเรียนกำลังเรียนหรือปฏิบัติทักษะนั้น ครูคอยจดบันทึกพฤติกรรมนั้นว่าครูได้ยินหรือเห็นทักษะนั้นบ่อยเพียงไร และอาจแบ่งการสังเกตนั้นให้กลุ่มเป็นผู้บันทึกเองได้ด้วย

4. ประเมินผลและการดำเนินการ

4.1 ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน ประเมินว่านักเรียนทำงานสำเร็จได้ดีเพียงไร และให้ข้อมูลย่อยกลับทันที

4.2 ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อการปรับปรุงแก้ไข มีการวิเคราะห์ว่ากลุ่มมีการดำเนินการได้อย่างไร ใช้ทักษะการร่วมมือกันได้อย่างไร ประเมินการทำงานของนักเรียนทั้งรายบุคคล เป็นกลุ่มเล็กหรือทั้งชั้น เช่น อาจจะเริ่มต้นด้วยการให้กลุ่มบอกสิ่งที่ทำได้ดีในวันนี้มา 3 อย่าง และสิ่งที่ทำให้ดียิ่งขึ้นสำหรับวันรุ่งขึ้นเป็นต้น

เมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในกลุ่มย่อยแล้ว นักเรียนจะเรียนรู้ร่วมกันเป็นผู้ดำเนินการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง เริ่มตั้งแต่การแบ่งหน้าที่ ร่วมกันคิด ร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ สรุปผล โดยครูจะมีหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกให้เท่านั้น คือเป็นผู้กำหนดเนื้อหา กำหนดขั้นตอน รูปแบบการเรียน การจัดกลุ่มผู้เรียนและประเมินผลซึ่งครูผู้สอนควรพยายามลดบทบาทลง เพื่อให้ นักเรียนได้มีบทบาทในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

1.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC

งานวิจัยต่างประเทศ

สลาวิน และคณะ (Slavin and others.1987) ได้ทดลองใช้ โปรแกรม CIRC ในการสอนอ่าน และเขียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 และ 4 ที่มีความสามารถแตกต่างกัน ในการทดลองจะ ใช้ การเรียนรู้เป็นทีม

ในกลุ่มการอ่าน ให้นักเรียนทำงานเป็นคู่ของตนตามกิจกรรมการอ่าน การถอดความ อธิบาย โครงสร้างของเรื่อง การทำนายและการสรุปเรื่อง โดยนักเรียนได้รับการสอนอ่านโดยตรง

ในกลุ่มการเขียน ใช้กระบวนการตามลักษณะของการเขียน เช่น การประชุมกับเพื่อนเพื่อวางแผนปรับปรุงและเขียนงานออกมา นอกจากนั้นนักเรียนยังได้รับการสอนการใช้ภาษาและกิจกรรมการแสดงออกทางภาษา ซึ่งสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเขียนด้วย

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ทำกิจกรรมอยู่ในกลุ่ม CIRC มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ โดยดูจากการวัดความเข้าใจในการอ่าน การอ่านคำศัพท์ การใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทางภาษา การแสดงออกทางภาษาและการสะกดคำ

ในปี ค.ศ. 1991 สลาวิน และคณะ ได้ทำการศึกษาผลของการสอนอ่านเข้าใจความและกระบวนการเรียนแบบร่วมมือ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC
2. กลุ่มที่เรียนแบบปกติแต่ใช้อุปกรณ์และกิจกรรมตาม CIRC
3. กลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือและแบบปกติโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ CIRC มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือและแบบปกติโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า

งานวิจัยในประเทศ

ขวัญเรือน โพธิ์วิเชียร (2537 : 80 – 82) เพื่อศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC กับ กลุ่มที่เรียนด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมอ่านของ CIRC และกลุ่มที่เรียนจากครูตามปกติ มีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC มีแนวโน้มว่ามีความสามารถสูงกว่ากลุ่มอื่น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

2.1 กระบวนการอ่าน

ธิดา โมสิกรัตน์ และ ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2538 : 5) กล่าวเกี่ยวกับ กระบวนการอ่านว่ามีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักคำ การเข้าใจความหมาย การมีปฏิริยาต่อสาร และการรวบรวมความคิด

ขั้นที่ 1 การรู้จักคำ เป็นกระบวนการอ่านขั้นแรกที่เกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านรู้จักคำ และรับรู้ความหมายของคำนั้น โดยทั่วไปการอ่านข้อความจะอ่านเป็นกลุ่มคำ วลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราว การอ่านออกเสียงหากผู้อ่านสามารถแปลรหัสตัวอักษรออกมาเป็นเสียงได้ถูกต้อง การรู้จักคำมากก็จะทำให้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้มากขึ้น แม้ว่าจะมีคำบางคำที่ไม่รู้ความหมายมาก่อน คำอื่นๆ ที่

แวดลอมคำนั้นจะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำนั้นได้ เป็นการรู้จักคำโดยอาศัยเนื้อความของคำที่แวดลอม เรียกว่า การอ่านโดยอาศัยบริบท

ขั้นที่ 2 การเข้าใจความหมายของสาร เป็นกระบวนการรับสารซึ่งแสดงจากถ้อยคำ วลี ประโยค ข้อความ เรื่องราว ตลอดจนพื้นฐานความรู้และประสบการณ์การอ่าน แต่ละคนอาจจะเข้าใจสารไม่ตรงกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การตีความความหมายของสารในคำคำเดียวกัน อาจมีความหมายนัยเดียวหรือหลายนัยสำหรับคนหนึ่ง และอาจมีความหมายต่างกันโดยสิ้นเชิงสำหรับอีกคนหนึ่ง คำบางคำยังมีความหมายที่ขึ้นอยู่กับบริบทและเป็นสารที่แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ตลอดจนเจตนาของผู้เขียนอีกด้วย ดังนั้นการทำความเข้าใจความหมายของสารของคำ ข้อความหรือเรื่องราวจึงมีความสำคัญในกระบวนการอ่าน

ขั้นที่ 3 การมีปฏิกิริยาต่อสาร เป็นกระบวนการรับสารที่เกิดขึ้นเมื่ออ่านแล้วคิด คล้อยตาม หรือขัดแย้ง หรือแยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบว่า ส่วนใดเหมาะสมหรือตรงกับความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน การคิดในลักษณะเช่นนี้คือการมีปฏิกิริยาต่อสาร ซึ่งมีทั้งด้านอารมณ์ และความคิด ผู้อ่านจะใช้วิจารณญาณตัดสินสารที่รับมาได้ โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ ทั้งในชีวิตและจากการอ่านซึ่งสะสมมาแต่เดิม เช่น ข้อความเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม หรือเกี่ยวกับภาษาหรือวิชาการ ผู้อ่านที่สามารถอ่านเข้าใจและมีปฏิกิริยาต่อสารได้ จะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนั้น ถ้าขาดความรู้จะอ่านรู้เรื่องแต่จะไม่สามารถตัดสินได้ว่า สารสำคัญคืออะไร ตอนใดเป็นข้อเท็จจริง หรือเป็นข้อคิดเห็น ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถสรุปความคิดและแก้ปัญหาได้

ขั้นที่ 4 การรวบรวมความคิด เป็นขั้นของการตัดสินใจหรือประเมินได้ว่าผู้อ่าน อ่านแล้วเข้าใจมากน้อยเพียงใด สามารถที่จะสรุปรวบรวมความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่าน นำมาประสมประสานความรู้ ความคิดและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน นอกจากนี้ยังเป็นขั้นตอนการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านได้เปรียบเทียบสิ่งใหม่กับสิ่งเก่า แล้วเลือกรับหรือจดจำตามที่ต้องการ ความรู้และความคิดที่ประสมประสานกันนี้ จะทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ๆ ความรู้ความคิดเป็นที่ขัดแย้งได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มพูนมากขึ้นเป็นความสนใจใหม่ๆ หรือทัศนคติใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการอ่านขั้นสุดท้าย

เกรย์ (Gray.1960) ได้กล่าวถึงกระบวนการอ่านว่า กระบวนการอ่านจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การรู้จักคำ ซึ่งหมายถึง ผู้อ่านต้องรู้สึกและรู้จักคำที่ปรากฏนั้นดีพอที่จะเข้าใจความหมายได้เมื่ออ่าน คือผู้อ่านต้องจำคำศัพท์ได้ สามารถถ่ายทอดเสียงได้ รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความหมายของคำต่างๆ นั้นได้ด้วย

ขั้นที่ 2 เข้าใจความหมายของคำ วลีและประโยค คือ เมื่อเห็นคำต่างๆ ซึ่งประกอบเป็นข้อความแล้วเข้าใจความหมายไปตามลำดับ โดยเน้นว่าผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมของตน มาช่วยตีความหมายของคำนั้นๆ รวมทั้งผู้อ่านยังต้องเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนด้วย

ขั้นที่ 3 มีปฏิกิริยาต่อข้อความที่อ่าน คือ อ่านแล้วคิดด้วยว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร การอ่านขั้นนี้ต้องอ่านโดยมีสติปัญญาและความรู้สึก สามารถประเมินข้อความที่อ่านได้ว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธ ขั้นนี้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของตนมาช่วยประกอบการพิจารณา ดังนั้นนักอ่านที่รอบรู้จะเข้าใจได้ลึกซึ้งกว่า อาจจะลำดับเรื่องราวใหม่ให้ตัวเองเข้าใจดียิ่งขึ้นได้ อาจจะเปรียบเทียบความคิดหรือเรื่อง

ราวต่าง ๆ สามารถแยกได้ว่าเรื่องใดสำคัญกว่า เรื่องใดเป็นความจริงหรือความคิดเห็น ตลอดจนสามารถหาข้อสรุปเป็นแนวทางการคิดกว้าง ๆ ได้และสรุปเนื้อเรื่องทั้งหมดได้

ขั้นที่ 4 บุรณาการ ขั้นนี้ผู้อ่านต้องนำความหมายจากข้อความที่อ่านไปสร้างความคิดใหม่ได้ โดยเกิดการรู้จริง ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง ๆ ไป และเกิดความสนใจใหม่ ๆ ขึ้นมาแล้วศึกษาโดยละเอียด

ดังนั้น การรู้จักคำ การเข้าใจความหมายของตัวอักษรที่อ่าน จะทำให้เกิดการรับรู้และมีปฏิกิริยาต่อสารได้อย่างรวดเร็ว และตรงตามที่คุณเขียนต้องการสื่อสารมายังผู้อ่าน ซึ่งการมีปฏิกิริยาต่อสารและการรวบรวมความคิดช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้ดีขึ้น

2.2 ความหมายของการอ่าน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้จัดคำว่า “การอ่าน” ไว้ที่คำว่า “อ่าน” เป็นกริยา แปลว่า ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูให้เข้าใจ คิด นับ (ไทยเดิม)

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มีหลายคุณลักษณะมีองค์ประกอบทางจิตวิทยา สภาพร่างกาย และสภาพทางสังคมรวมอยู่ด้วย นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอ่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายทัศนะ ดังนี้

แอร์โรสมิท (Arrowsmith.1972 : 84) ให้ความหมายของการอ่านว่า คือ ความคิด ความรู้สึก และจินตนาการ แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

แฮร์ริส และสมิท (Harris and Smith.1976 : 14) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึงรูปแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านในลักษณะของการสื่อความซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองด้วยภาษาตามลักษณะการเขียนของแต่ละบุคคล ส่วนผู้อ่านจะพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ความสามารถที่จะทำนายหรือถอดความหมายจากข้อความที่อ่านขึ้นอยู่กับการประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ได้แก่ ความคุ้นเคยในหัวข้อเรื่องความคิดเห็นที่สำคัญ ๆ ของเรื่อง ตลอดจนความรู้ทางภาษาของผู้อ่านเองด้วย

คูเปอร์ (Cooper.1979 : 3) ได้กล่าวเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า หมายถึงกระบวนการสร้างหรือพัฒนาความหมายของเนื้อเรื่องที่เป็นตัวอักษร ซึ่งผู้อ่านต้องนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการอ่าน โดยกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและเนื้อความ

อัญชลี แจ่มเจริญ (2526 : 82) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล และเข้าใจความหมายตลอดจนการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีไปใช้ให้เกิดประโยชน์

มานิตย์ บุญประเสริฐ (2526 : 9) ได้รวบรวมความหมายของการอ่านจากผู้รู้ทางด้านการศึกษาและจิตวิทยาแล้วนิยามความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยมีข้อความที่เป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่าน คือ การค้นหาความหมายจากข้อความนั้น ๆ ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการคือ ลักษณะของเรื่องที่อ่าน ประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านผู้เขียน ความสามารถทางด้านภาษา เป็นต้น

ศิริรัตน์ นิละคุปต์ (2536 : 15) ได้สรุปความหมายของการอ่าน จากผู้เชี่ยวชาญการอ่าน หลายๆ ท่าน ซึ่งให้ความหมายของการอ่านไว้ต่างๆ กัน แต่เน้นสิ่งเดียวกันคือ การแปลความหมายจาก ตัวอักษรเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การอ่านมิใช่แต่เพียงการออกเสียงตาม ตัวอักษรอย่างเดียว การอ่านเป็นกระบวนการติดต่อสื่อสารความคิดจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะ ต้องแปลความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์โดยใช้ประสบการณ์เดิมให้ได้ความหมายชัดเจน สมบูรณ์ และสิ่งสำคัญที่สุดในการอ่านคือ ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านหรือเข้าใจใกล้เคียง กับความเข้าใจของผู้เขียน

2.3 ความหมายของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะในการอ่านถึงแม้จะอ่านได้ รวดเร็วเพียงใดก็ตาม ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนอ่านก็ถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์

กู๊ดแมน (Goodman.1989 : 209) อธิบายว่า ความเข้าใจในการอ่านคือ การสื่อสารระหว่าง ผู้อ่านกับผู้เขียน โดยอาศัยมโนภาพและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านในการเรียนรู้ความหมายโดยรวม ของภาษา ซึ่งผู้เขียนพยายามสื่อสารให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้เพื่อประมวลความคิดกับ ความสามารถของภาษาจนสามารถสื่อสารเป็นภาษาพูดและภาษาเขียนได้

มิลเลอร์ (Miller.1990) สรุปถึง ความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นการรับเอาความหมายจากสิ่งที่ อ่านได้โดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับเรื่องที่อ่าน

ชวาล แพรัตกุล (2520 : 134) ได้กล่าวถึงความหมายของความเข้าใจว่า ความเข้าใจคือ ความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพขั้นต้นชนิดแรกของตัวปัญญา เป็นความพยายามของสมองที่จะตัดแปลง ปรับปรุงความรู้ให้มีรูปร่างใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่แปลกใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ อื่นที่แปลกออกไป แต่ยังมีอะไรบางอย่างคล้ายคลึงกับของเดิมอยู่บ้าง ความเข้าใจสามารถแสดงออก ด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

1. การแปลความ คือ การการแปลเรื่องราวหรือข้อความเดิมให้ออกมาเป็นข้อความใหม่ ภาษาใหม่
2. การตีความ คือ การเก็บความคิดเดิมมาบันทึกใหม่ การจัดเนื้อเรื่องใหม่ เป็นการมอง ในแง่ใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆ ภายในเรื่องราวนั้นน้อย ยจนเป็นข้อสรุปได้
3. การขยายความ คือ การขยายความคิดให้กว้างไกลโดยอาศัยความสัมพันธ์ กับสถานการณ์เดิมที่ได้รับในตอนต้น

สุกัญญา เศรษฐรังสรรค์ (2533 :17) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถในการเข้าใจคำ วลี ประโยค อุนุเขต ตลอดจนเรื่องราวทั้งหมดที่ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้ เรียงลำดับความและสรุปความได้จากสิ่งที่ ผู้เขียนสื่อความหมายผ่านสื่อที่เป็น

ตัวเขียน สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านได้นั้น ครูผู้สอนต้องแสวงหาแนวทางที่ดีในการฝึกการอ่านให้กับนักเรียน

ดังนั้น ความเข้าใจในการอ่านจึงหมายถึง ความสามารถในการเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ตรงที่ ผู้เขียนต้องการและสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนความเข้าใจในการอ่านเป็น กระบวนการทางความคิด จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

2.4 ความสำคัญของการอ่าน

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ เป็นทักษะที่ทำให้เกิดการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรมและการดำเนินชีวิต ศีลธรรมจรรยาและค่านิยม (ชุตินา สัจจามันท์. 2529 : 10) นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

ศิริพร พูลสุวรรณ (2530 : 16 - 68) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า

1. การอ่านช่วยให้เกิดความรู้ทางวิชาการ มีความสำคัญต่อการศึกษาทุกระดับ ทั้งเรียน ภายในห้องเรียนและเรียนด้วยตนเอง ดังนั้นความรู้ทางวิชาการความสำเร็จทางวิชาการของมนุษย์จึงมีความสัมพันธ์กับการอ่าน
2. การอ่านช่วยพัฒนาอาชีพ การอ่านทำให้ทราบข้อมูลในการเลือก การค้นคว้าหาความรู้ และพัฒนาอาชีพของบุคคลให้ก้าวหน้า ซึ่งส่งผลให้สังคมเจริญก้าวหน้า
3. การอ่านช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ทราบถึงพัฒนาการของโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สามารถนำความรู้ให้สัมพันธ์กับการทำงานในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปจินตนาการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ได้
4. การอ่านช่วยพัฒนาจิตใจให้เจริญองงาม ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ และพัฒนาจิตใจให้เกิดความเมตตาอารี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
5. การอ่านช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ตลอดจนช่วยป้องกันและแก้ปัญหา บางอย่างได้

6. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

บันลือ พุกกะวัน (2532 : 10 - 11) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ หากอ่านไม่ได้การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง พฤติกรรมของเด็กจะเปลี่ยนไป หงอย เหวง เก็บกด หรือมีจะนั้นจะแสดงออกต่าง ๆ ในลักษณะทดแทนปมด้อยเหล่านั้น
2. เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ได้ดี ตรงกันข้ามการที่เด็กมีอุปสรรคในการอ่าน ย่อมขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นใจตนเอง
3. การอ่านได้อ่านเป็น เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งนี้ ไม่ว่าโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาใดในโลกก็ไม่อาจจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ดีที่สุด การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่เด็กค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างจุใจ หรือตามความจำเป็นของเด็กเหล่านั้น
4. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบธุรกิจ การปรับปรุงเมื่อพ้นวัยประถมศึกษา อาจเรียนรู้จากพฤติกรรมการศึกษาจากนอกโรงเรียนได้อีกครั้งหนึ่ง

5. การอ่านมีความจำเป็นต่อการเป็นพลเมืองดีที่จะรู้ข่าวสารเหตุการณ์ของบ้านเมือง เพราะการเป็นพลเมืองดีจำเป็นต้องรู้ข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมืองจะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยเพิ่มพูนสติปัญญาของบุคคลที่มีความเข้าใจในการอ่านสามารถนำความรู้ ความคิด ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและตนเองในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

2.5 จุดมุ่งหมายในการอ่าน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้ระบุจุดมุ่งหมายในการสอนทักษะการอ่านให้นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้ อ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง อ่านหนังสือหรืองานเขียนต่าง ๆ ทั้งบันเทิงคดีและสารคดี ท่องจำบทประพันธ์ที่ชอบ และจับใจความสำคัญ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ พร้อมทั้งสามารถเลือกอ่านหนังสือเพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการบันเทิงได้อย่างกว้างขวาง

การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่ง การอ่านหนังสือของแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไป มีผู้ศึกษาและแยกแยะรายละเอียด พอสรุปได้ดังนี้ ลีดี (Leedy.1956 : 161 - 162)

1. อ่านเพื่อความรู้ คนเราต้องการรู้ในสิ่งที่ปัญหาไม่เข้าใจ ต้องการเข้าใจผู้อื่นและตนเองต้องการก้าวหน้าที่เห็นความเปลี่ยนแปลงของโลก และต้องการแสวงหาความรู้ตลอดเวลา
2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด เป็นการอ่านเรื่องราว ที่ผู้เขียนได้แสดงแนวความคิดเห็น หรือผลการวิจัยไว้ ให้ผู้อ่านได้รู้จักพิจารณาหาเหตุผลในเรื่องต่าง ๆ
3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อความบันเทิง
4. อ่านเพื่อความจริงใจ บางครั้งชีวิตของคนเราพบกับปัญหาและความไม่สมหวัง การอ่านทำให้ค้นพบความเป็นจริงเกี่ยวกับชีวิต สร้างความหวังใหม่ มองโลกในแง่ดี มีความหวังในชีวิตขึ้นมีกำลังใจดีขึ้น

5. อ่านเพื่อสนองความต้องการอื่นๆ เช่น อ่านเพื่อแนะแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างบุคลิกภาพ เพื่อสร้างฐานะเศรษฐกิจ สร้างฐานะทางความรู้หรือเพื่อปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 19 - 20) แบ่งจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
2. อ่านเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น
3. อ่านเพื่อต้องการทราบข้อมูลข่าวสารที่แท้จริง
4. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า
5. อ่านเพื่อให้ความก้าวหน้าในอาชีพ

มิลเลอร์ (Miller. 1979 : 15) แบ่งจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ 6 ประการ

1. อ่านเพื่อจับใจความคร่าวๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและจับใจความสำคัญทั่วไป
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้

5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามข้อความที่อ่าน

6. อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวความคิดในเรื่องที่อ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 125) สรุปการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. การอ่านในระดับมัธยมศึกษา เป็นการมุ่งให้ผู้อ่านได้รู้จักคำกว้างขวางมากขึ้นและสามารถนำคำเหล่านั้นมาใช้ในการพูด การเขียน ตลอดจนการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ได้อย่างถูกต้อง

2. การอ่านนอกจากผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านแล้ว ยังต้องสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ด้วย

3. การอ่านมุ่งให้ผู้อ่านนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงต้องรู้จักพิจารณาตัดสินแยกความจริงและข้อคิดเห็นได้ และการตัดสินข้อคิดเห็นของผู้เขียนก็ควรตั้งอยู่บนหลักการ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่ผู้อ่านได้รับมาแล้วเป็นส่วนประกอบ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความคิดและให้ความเพลิดเพลิน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมาย ความสนใจของผู้อ่าน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2.6 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ระดับความเข้าใจในการอ่านเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าผู้อ่านเข้าใจในสิ่งอ่าน มีผู้จัดลักษณะพฤติกรรมที่แสดงว่าผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่อ่านไว้ คือ

สมิท (Smith, 1969) แบ่งการอ่านออกเป็น 4 ระดับคือ

1. ความเข้าใจตามตัวอักษร ในระดับนี้มักไม่ต้องใช้ทักษะการคิด เป็นการระลึกเอาจากความจำ
2. การตีความ ในระดับนี้ต้องใช้ทักษะการคิดประเภทต่างๆ เช่น การหาข้อมูลเสริมจากที่ไม่มีให้ตรงกับกรสรุป การใช้เหตุผล การเปรียบเทียบ การหาความสัมพันธ์ เป็นต้น
3. การอ่านขั้นวิจารณ์ เป็นการประเมินค่า การคัดค้านคุณภาพ คุณค่าความถูกต้องและความเป็นจริงของสิ่งที่อ่าน เป็นการอ่านที่ผู้อ่านมีปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งที่อ่านโดยใช้ประสบการณ์
4. การอ่านอย่างสร้างสรรค์ ระดับนี้ผู้อ่านจะคิดขยายความเกินออกไปจากเนื้อหาเพื่อให้ได้ความ

ดอนแมน และคนอื่นๆ (Dallman And Others, 1974 : 166) จำแนกการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง หมายถึงความเข้าใจเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้
 2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ คือ ความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ แปลความจากเรื่องที่อ่านได้
 3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า คือ ความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่อ่านมาโดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์ของการอ่านพิจารณาตัดสินว่า ข้อสรุปของผู้เขียนถูกต้องหรือไม่ อย่างไร
- เรย์เกอร์ และเรย์เกอร์ (Raygor and Raygor, 1985) แบ่งความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร คือ ความสามารถในการเข้าใจเรื่องของคำ และความคิดของผู้เขียน

2. ความเข้าใจระดับตีความ คือ ผู้อ่านไม่เพียงแต่รู้สิ่งที่ผู้เขียนเขียนเท่านั้น แต่ยังสามารถจับใจความสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้ สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในเรื่องกับประสบการณ์ส่วนตัวได้ สามารถเข้าใจลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ มองเห็นความสัมพันธ์ ระหว่างเหตุผล และความสามารถตีความข้อความทั่ว ๆ ไปได้ ความเข้าใจระดับนำไปใช้ คือ ผู้อ่านสามารถประเมินความคิดของผู้เขียนได้ ไม่ว่าผู้เขียนจะยอมรับ หรือปฏิเสธความคิดนั้นก็ตามและผู้อ่านสามารถนำความคิดนั้นไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้

ขวาล แพร์ติกุล (2520 : 96) อธิบายระดับความเข้าใจในการอ่านว่า ผู้อ่านที่เกิดความเข้าใจจะต้องมีความสามารถตามลำดับดังนี้

1. แปลความหมายของสิ่งที่อ่านได้ คือ แปลความหมายของข้อความออกมาตามลักษณะหรือนัยของเรื่องราวนั้นๆ

2. ตีความหมายของเรื่องที่อ่านได้ หมายถึง การจับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยๆ ของเรื่องแล้วสามารถนำมากล่าวเป็นอีกแบบหนึ่งได้

3. ขยายความและนัยของเรื่องนั้นๆ ให้กว้างไกลจากสภาพข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นสูงสุดของความเข้าใจ

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2518 : 32 - 34) ได้ให้แนวคิดเรื่องระดับความเข้าใจไว้เป็น 3 ระดับดังนี้

1. การอ่านเอาเรื่อง การอ่านระดับนี้เป็นการอ่านออก อ่านได้ อ่านแล้วรู้เรื่องราวเรื่องอะไรเป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ในการอ่านแบบนี้ผู้อ่านใช้ความสามารถด้านความจำเป็นหลัก

2. การอ่านตีความ คือ อ่านแล้ว แปลความ ตีความ ขยายความ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถนอกเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่อง คือ จำเรื่อง แปลความ ตีความ และขยายความได้ การอ่านตีความหมายจึงเป็นการอ่านที่มีระดับความเข้าใจที่สูงกว่าการอ่านเอาเรื่อง

3. การอ่านขั้นวิจารณ์ การอ่านระดับนี้ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุด โดยอาศัยการอ่านระดับการอ่านเอาเรื่อง ใช้การแปลความเป็นพื้นฐานอาศัยประสบการณ์ของผู้อ่าน นำเอาความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมินค่าช่วยในการตัดสินใจ และวินิจฉัยเรื่องหรือข้อความที่อ่าน

นพรัตน์ สรวัยสุวรรณ (2527 : 123) อ้างถึงระดับความเข้าใจในการอ่านตามแนวคิด ซึ่งได้ดัดแปลงมาจาก ของ บลูม ซึ่งกล่าวถึงระดับของความเข้าใจในการอ่านดังนี้

1. ระดับความจำ คือ การที่ผู้อ่านจำในสิ่งที่เขียนกล่าวไว้ ซึ่งได้แก่ การจำ หรือการเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ ความสำคัญของเรื่อง คำสั่งหรือลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน

2. ระดับแปลความ คือ การนำเอาข้อความหรือสิ่งที่เข้าไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น การแปลภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดข้อความจากคำจำกัดความ หรือข้อความจากการนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปลเป็นรูปแผนที่ แผนภูมิ เป็นต้น

3. ระดับการตีความ คือ การอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้ เช่น เมื่อได้เหตุมาแล้วสามารถหาผลได้ สามารถทำนายเหตุการณ์ต่อไปได้ จับใจความของเรื่องได้ หรือสรุปความจากสิ่งที่กล่าวโดยทั่วไป และสามารถมองเห็นภาพพจน์ในสิ่งที่อ่านได้

4. ระดับการประยุกต์ใช้ เป็นการเข้าใจหรือมองเห็นหลักการแล้วนำไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จได้

5. ระดับการวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการอ่าน แยกแยะส่วนประกอบย่อยๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น การวิเคราะห์การโฆษณาชวนเชื่อ แยกแยะบทประพันธ์ ตรวจสอบการให้เหตุผลผิดๆ และการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่อ่านได้

6. ระดับการสังเคราะห์ คือการนำเอาความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านมาผสมผสานกัน แล้วจัดเรียบเรียงใหม่ได้

7. ระดับประเมินผล คือ ความสามารถในการวางเกณฑ์และตัดสินสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นบรรทัดฐาน เช่น เรื่องราวที่อ่านมีอะไรบ้างที่เป็นจริง อะไรบ้างที่เป็นจินตนาการอะไรบ้างที่เป็นความคิดเห็น และอะไรบ้างที่เป็นความเชื่อของเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน เริ่มจากง่ายไปยาก คือ จากระดับทำความเข้าใจความหมายตามตัวอักษรในบทที่อ่าน แล้วสามารถใช้ความคิดแยกแยะ ตีความหมายในเนื้อเรื่อง และความหมายตามความคิดของผู้เขียนซึ่งไม่ได้เขียนไว้โดยตรงได้เข้าใจ ตลอดจนถึงความเข้าใจในระดับสูง คือการวิจารณ์ญาณไตร่ตรองด้วยเหตุผล แล้วประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้ และสูงสุดสามารถนำคุณค่าที่ได้รับไปสร้างสรรค์ต่อไปได้

2.7 วิธีการอ่าน

สมุทร เชนชาวนิช และอำนาจ บุญศิริบุญชัย (2539 : 38) กล่าวถึงวิธีการอ่านว่ามีหลายเทคนิค สามารถเลือกใช้ให้เหมาะกับจุดมุ่งหมายในการอ่าน คือ

1. การอ่านแบบข้ามคำ
 2. การอ่านแบบกวาดสายตา
 3. การอ่านแบบสำรวจ
 4. การอ่านแบบเข้ม
- ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การอ่านแบบข้ามคำ เป็นวิธีการอ่านเร็วอย่างหนึ่ง คือจะอ่านด้วยความเร็วค่อนข้างสูงมาก การอ่านแบบนี้จะไม่อ่านทุกคำ แต่จะอ่านข้ามเป็นตอนๆ ไป อาจจะเป็นคำ ประโยค หรือเป็นบรรทัดๆ ไปไม่ติดต่อกัน อาจจะทำก่อนแล้วข้ามไปประมาณ สี่หรือห้าประโยค จึงจะอ่านข้อความตอนใหม่ต่อไป ถ้าเห็นว่าจำเป็นและสำคัญ

การอ่านแบบข้ามคำนี้ เป็นวิธีการอ่านลัดที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะช่วยประหยัดเวลาการอ่านลงไปได้มาก ช่วยให้อ่านสิ่งพิมพ์หรือวารสารต่างๆ ได้เร็วขึ้น เข้าใจประเด็นสำคัญๆ ได้โดยฉับพลัน นอกจากนี้ยังช่วยให้ตัดสินใจเลือก หนังสือ บทความหรือเอกสารอ้างอิงต่างๆ ได้เร็วขึ้นอีกว่าควรจะอ่านต่อไปอีกหรือไม่

2. การอ่านแบบกวาดสายตา เป็นเทคนิคการอ่านเร็วอีกวิธีหนึ่ง โดยอ่านกวาดสายตาอ่านข้อความอย่างคร่าวๆ และรวดเร็ว การอ่านแบบนี้มีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อจะค้นหาข้อมูลหรือคำตอบเฉพาะสำหรับคำถามบางข้อที่ต้องการเท่านั้น ความจริงเราอาจจะใช้วิธีการอ่านแบบนี้อยู่แล้วเกือบตลอดเวลาโดยที่ไม่รู้ตัวหรือคำนึงถึงเลยก็ได้ ขณะที่กวาดสายตาไปอย่างรวดเร็วนี้ จะละคำต่างๆ ที่ไม่ต้องการหรือเกี่ยวข้องไป แต่จะมุ่งไปหาข้อมูลเฉพาะบางอย่างเท่านั้น

3. การอ่านแบบสำรวจ เป็นวิธีการอ่านแบบสำรวจเบื้องต้น ใช้อ่านบทความหรือหนังสือประเภทวิชาการที่มีเนื้อหาค่อนข้างยากและสลับซับซ้อน เพื่อเป็นการตรวจสอบดูก่อนอย่างรวดเร็วและคร่าวๆ ตั้งแต่เริ่มแรกเลยก็เพียงว่า บทความหรือหนังสือนั้นๆ สมควรที่จะอ่านให้ละเอียด ลึกซึ้งต่อไปอีกหรือไม่ เนื้อหายากเกินไปไหม อ่านไปแล้วจะได้ประโยชน์คุ้มค่ากับเวลาที่ต้องเสียไปหรือไม่ จำเป็นจะต้องมีพื้นความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ อะไรบ้างไหม จึงจะอ่านเข้าใจได้ การอ่านโดยวิธีนี้เป็น การอ่านที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจงและแน่ชัดมาก เพราะต้องการจะทราบเกี่ยวกับเนื้อหาทั่วๆ ไปอย่างกว้างๆ ซึ่งรวมทั้งแนวคิดหลัก ของผู้เขียน เจตคติ สติการเขียน ตลอดจนวิธีการนำเสนอลำดับเรื่องราว และความคิดเห็นต่างๆ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นโครงสร้างทั่วๆ ไป ของบทความหรือหนังสือประเภทวิชาการ

4. การอ่านแบบเข้ม เป็นการอ่านซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะหาข้อมูล เป็นการอ่านอย่างพิถีพิถัน และละเอียดถี่ถ้วน เพื่อความถูกต้องและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับความคิดและเหตุผลของผู้เขียนในเกือบจะทุกแง่มุมหรือทุกขั้นตอน การอ่านแบบนี้จะอ่านตั้งแต่หน้าแรกจนหน้าสุดท้าย โดยเริ่มอ่านอย่างคร่าวๆ แบบข้ามคำเพื่อให้เข้าใจแนวความคิดหรือประเด็นสำคัญโดยทั่วๆ ไปก่อน หลังจากนั้น จึงจะนำมาอ่านอย่างระมัดระวังและค่อนข้างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ขณะที่อ่านจะสนใจในรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ มากเท่าๆ กับใจความสำคัญ จะอ่านย่อหน้าละตอนด้วยความตั้งใจ พยายามค้นหาและจับใจความให้ได้ว่า อะไรคือ แนวความคิดหลักของผู้เขียน มีเหตุผลสนับสนุนพอเพียงหรือไม่ น่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด บางครั้งอาจจะต้องหยุดคิดหรือตีความเพื่อความถูกต้อง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องจดบันทึกย่อความ หรือเขียนสรุปประเด็นสำคัญๆ ไปพร้อมๆ กันด้วย การอ่านแบบเข้มนี้มักจะให้ความสำคัญในเรื่องของเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากกว่าความเร็ว

2.8 การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

ธิดา โมสิกรัตน์ และ ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2538 : 10) กล่าวถึง การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วยปัจจัย ดังนี้

1. ความพร้อมในภายใน ประกอบด้วย

1.1 ทางกาย เป็นความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับอายุสมอง สุขภาพและความสามารถในการจำ

1.2 ทางใจ ประกอบด้วยความสนใจ ความพยายาม และทัศนคติต่อการอ่าน

1.3 ทางด้านความคิดและเป้าหมายในการอ่าน

2. ความพร้อมภายนอก ประกอบด้วย

2.1 บรรยากาศในการอ่าน ได้แก่ ความสว่าง ความสงบ เสียง สถานที่อ่าน และบุคคลที่แวดล้อม เป็นต้น

2.2 อุปกรณ์ในการอ่าน หมายถึง สิ่งของหรือเครื่องช่วยในการอ่านของแต่ละบุคคล เช่น แว่นตา ไม้บรรทัด คอมพิวเตอร์ ที่คั่นหนังสือ

3. ความสนใจในการอ่าน

บันลือ พฤษะวัน (2521 : 134 - 135) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของเด็กจากการค้นคว้าของเทอร์แมน และลิมา สรุปได้ว่า เด็กวัยรุ่นจะสนใจในการอ่านหนังสือที่ลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าวัยเด็ก เพื่อแสดงความต้องการของตน

อายุ 15 ปี สนใจที่จะอ่านหนังสือเรียงรอยที่ยาวขึ้น หนังสือเกี่ยวกับกีฬาและการแข่งขัน ตำนานเรื่องราว รายละเอียดเกี่ยวกับปิตุธิปไตยของเทพเจ้า

อายุ 16 ปี เริ่มสนใจหนังสือพิมพ์รายวัน ข่าวคราวและเหตุการณ์เฉพาะเรื่อง เช่น ปัญหาชีวิต ความเคลื่อนไหวทางวิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์คิดค้นใหม่ๆ นิยายรักและเรื่องสั้นทั่วไป

อายุ 17 - 18 ปี การอ่านหนังสือของวัยรุ่นระยะนี้ บางส่วนอาจลดลงหรือเพิ่มขึ้นอย่างจริงจังขึ้นอยู่กับความถนัด ความสนใจ งานการค้นคว้าแนวอาชีพที่ตนถนัด งานอดิเรกได้รับความสนใจมากขึ้น

คาร์เลน (Carlsen, 1967 : 21 - 30) ได้แบ่งความสนใจในการอ่านของเด็กวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น คือช่วงที่เด็กอายุระหว่าง 11 - 14 ปี เด็กมีความสนใจหนังสือเกี่ยวกับสัตว์ การผจญภัย เรื่องลึกลับ เรื่องเหนือธรรมชาติ กีฬา โลกรอบๆ ตัวบ้านและชีวิตครอบครัว วิทยาศาสตร์ เรื่องตลก ประวัติศาสตร์

2. วัยรุ่นตอนกลาง คือช่วงที่เด็กมีอายุระหว่าง 14 - 16 ปี เด็กจะมีความสนใจหนังสือที่เกี่ยวกับการผจญภัย สงคราม ประวัติศาสตร์ เรื่องลึกลับ ชีวิตวัยรุ่น

3. วัยรุ่นตอนปลาย เด็กมีความสนใจหนังสือที่เกี่ยวกับ ประวัติบุคคลสำคัญ สังคม ประสบการณ์ที่เห็นความจริง

จะเห็นได้ว่าเด็กแต่ละวัยมีความสนใจแตกต่างกันไป วัยรุ่นตอนปลายระหว่างชายและหญิงก็เริ่มมีความสนใจแตกต่างกันออกไป เช่น ชายเริ่มสนใจเกี่ยวกับการประดิษฐ์และเครื่องยนต์กลไก หญิงสนใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ ปัญหาส่วนตัวและงานรักมากขึ้น

ดังนั้น ครูควรคำนึงถึงความสนใจของเด็กแต่ละวัยแต่ละเพศ และจัดหาเรื่องให้อ่านอย่างเหมาะสม จะส่งผลต่อการอ่านของเด็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสนใจในการอ่านแล้ว ครูควรคำนึงถึงหลักในการสอนอ่าน สำหรับหลักในการสอนอ่านมีผู้กล่าวไว้คล้ายกันหลายท่าน เช่น สนม ครุฑเมือง (2529 : 176 - 177) ซึ่งได้ให้หลักการสอนอ่านโดยสรุปดังนี้

1. สร้างความสนใจให้กับนักเรียนโดยการสนทนาซักถาม แสดงอุปกรณ์ประกอบ เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจ

2. ครูต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงจิตวิทยาในการอ่าน อย่าให้นักเรียนรู้สึกว่ามีปมด้อย

3. ก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านครูควรบอกจุดมุ่งหมายในการอ่านก่อน
4. ครูต้องอ่านหนังสือที่จะสอนจบก่อน ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการสอน หากวิธีใหม่ๆ แปลกๆ มาสอน ให้นักเรียนอ่านอย่างเข้าใจและสนุกสนาน
5. สอนให้นักเรียนวิเคราะห์หนังสือที่อ่าน หนังสือแต่ละประเภทอ่านต่างกัน
6. การอ่านที่ดีต้องมีสมาธิ ขณะที่อ่านพยายามตั้งคำถามทบทวนอยู่ทุกระยะว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
7. ฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ดีมีประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเข้าใจศิลปะการแต่งหนังสือแต่ละประเภท
8. ฝึกอัตราความเร็วในการอ่าน
9. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอยู่เสมอ
10. ต้องคำนึงถึงลักษณะการอ่านที่ดี เช่น อ่านในใจต้องอ่านให้เร็ว จับใจความได้ อ่านออกเสียงจะต้องมีทักษะการอ่านอย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน ถูกต้อง
11. ควรฝึกใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ต่อการอ่าน ฝึกเคลื่อนสายตาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง
12. ควรให้ผู้ปกครอง ญาติ และครูทุกแขนงวิชา รวมทั้งครูบรรณารักษ์ ส่งเสริมการอ่าน
13. ควรประเมินผลการอ่านอยู่เสมอ

2.9 การประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน

การวัดและประเมินผลความเข้าใจในการอ่านเป็นสิ่งจำเป็น ที่จะช่วยให้ทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ผู้สอนสามารถวางแผนทางการพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพได้มีผู้อธิบายถึงการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านด้านต่างๆ ดังนี้

แฮร์ริส (Harris.1969) สรุปว่า การทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ควรให้ครอบคลุมความสามารถในการอ่าน 3 ด้านดังนี้

1. ด้านภาษาและสัญลักษณ์ คือ ความสามารถในการเข้าใจความหมายส่วนใหญ่ของคำที่ปรากฏในบทอ่าน รู้จักการเดา ความหมายของคำศัพท์จากบริบท เข้าใจระบบคำ และโครงสร้างประโยค เข้าใจข้อความยาวๆ และเข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา เช่น เครื่องหมายต่างๆ การย่อหน้า เป็นต้น
 2. ด้านความคิด คือ ความสามารถระบุจุดประสงค์ของผู้เขียน ความคิดสำคัญของข้อความที่อ่าน สามารถเข้าใจความคิดย่อยที่มาสนับสนุน สามารถสรุปและอนุมานความจากสิ่งที่อ่านได้
 3. ด้านอารมณ์และลีลาของเนื้อหาที่อ่าน คือ สามารถบอกถึงทัศนคติของผู้เขียนต่อเรื่องที่อ่านและต่อผู้อ่านได้ เข้าใจอารมณ์ ของเรื่อง สามารถระบุวิธี และแนวการเขียนของผู้เขียน
- ฮอฟเนอร์ และจอลลี (Hafner and Jolly.1972 : 147) ได้สรุปการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านโดยให้ดูจากความสามารถต่อไปนี้
1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านได้
 2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้ถูกต้อง
 3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่ได้อ่านเป็นคำพูดของตัวเองได้

4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง
 5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
 6. บอกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหน อย่างไร
 7. บอกได้ว่าประโยคไหนเป็นประโยคแสดงเนื้อหาความสำคัญ หรือใจความสำคัญของเรื่องราวที่อ่าน
 8. บอกได้ว่าเนื้อหาของสิ่งที่อ่าน มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไร
 9. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
 10. บอกได้ว่าในการเขียนบทความที่อ่านนั้น ผู้เขียนยึดแนวอะไรในการจัดเรียบเรียง เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น
 11. บอกได้ว่าอะไร คือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทความ
 12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร
 13. บอกวัตถุประสงค์ในการเขียนซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรงๆ ได้
 14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบอย่างไร มีความหมายอย่างไร
- บันลือ พฤษะวัน (2534 : 9 -10) ได้เสนอว่า ครูตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้หลายทาง ดังนี้
1. ให้ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
 - 1.1 ตอบคำถามจากข้อเท็จจริงของท้องเรื่อง
 - 1.2 ตอบคำถามโดยการวิเคราะห์หาเหตุผลของเรื่อง
 - 1.3 ตอบคำถามจากการสรุปเรื่อง หรือวิจารณ์ ไตร่ตรอง
 2. เล่าเรื่องและสรุปเรื่องที่อ่านได้อย่างดี
 3. ประเมินและเลือกแบบจากตัวละคร ให้เหตุผลประกอบการเลือกหรือไม่เลือก
 4. แสดงประกอบนิทาน แสดงทำไปประกอบประโยค วลี หรือคำศัพท์ได้
 5. หาความสัมพันธ์ของคำ เช่น กระต่าย – กระโดด, เต่า -
 6. หาคำตรงข้ามเชิงความหมาย เช่น หิว – อิ่ม, ยิ้ม – บึ้ง
 7. อธิบายคำคม คำพังเพย แล้วแต่งนิทานประกอบ
 8. ต่อนิทานที่เล่าไม่จบอย่างมีความต่อเนื่องและสมเหตุผล
 9. สรุป ตั้งชื่อเรื่องได้ครอบคลุมเนื้อเรื่อง พร้อมอธิบาย
 10. ปฏิบัติตามขั้นตอนการประกอบอาหาร ประดิษฐ์ หรือดำเนินการทดลองทางวิทยาศาสตร์
 11. นำความเข้าใจจากสิ่งที่อ่านมาใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม เศรษฐกิจ
 12. วิวิจารณ์ ให้ข้อคิดและเสนอแนะแก้ไข เชิงยอมรับไม่ยอมรับ ได้แย้งด้วยเหตุผลของตน

สรุปได้ว่า การประเมินความเข้าใจในการอ่านทำได้จากหลายวิธี เลือกให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการสอน เพื่อให้การประเมินผลได้ตรงตามจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ปริญธร พรหมศรี (2535 : 105) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบเอริกา (Erica Model) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบเอริกา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

พิสมัย ชุ่มจิตร์ (2536 : 79) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เรียนโดยวิธีสอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ (SSR) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบ เอส เอส อาร์ (SSR) มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

นิลวรรณ สิทธิอาษา (2539 : 75) ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้เรียนโดยวิธีสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

อัมพร พุยศิริ (2540 : 106) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน พอสรุปได้ว่า การพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนให้มีทักษะได้ผลดีนั้น ครูสามารถนำเทคนิคการสอนมาใช้ในการสอนอ่านได้หลายวิธี

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเขียน

3.1 ความหมายของการเขียน

อาราพอฟ (Arapoff.1967 : 119 - 120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและได้ย้าว่า ในขณะที่เขียนนักเขียนจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

แมคคริมอน (McCrimon.1978 : 3) กล่าวถึง การเขียนว่า การเขียนที่ดีจะต้องสื่อความคิด ความรู้สึก ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ได้และทำให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับเจตนารมณ์ของผู้เขียน

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2531 : 9) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นทักษะการส่งสารที่สำคัญในชีวิตประจำวัน ซึ่งต้องอาศัยความรู้ การเรียบเรียง ความคิดตลอดจนศิลปะ การใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาเพื่อแสดงออกถึงความสามารถ อุปนิสัย รสนิยม เจตคติ

นพดล จันทรพิบูล (2531 : 9) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนคือ การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการและความในใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การเขียนมีลักษณะเป็นการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่นานตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

อัจฉิมา เกิดผล (2533 : 73) กล่าวถึงการเขียนว่า คือ การสื่อความหมายโดยมีตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบความรู้ ความคิดและความรู้สึกของผู้เขียน

ดังนั้น การเขียน คือวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นการเสนอความรู้ ประสบการณ์ จินตนาการและแนวความคิดของผู้เขียนไปยังผู้อ่านโดยผ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ ซึ่งควรจะได้รับ การฝึกฝนอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นงานเขียนรูปแบบใดก็ตาม

3.2 จุดมุ่งหมายของการเขียน

สนิท ตั้งทวี (2531 : 37 - 38) ได้เสนอแนวความคิดของจุดมุ่งหมายในการสอนเขียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการข้อต่อไปนี้

1. เขียนตัวหนังสือให้ชัดเจน สวยงาม น่าอ่าน มีความเป็นระเบียบและรวดเร็ว
2. เขียนหนังสือได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
3. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง
4. เลือกใช้คำได้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อความและความนิยม
5. ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาที่กะทัดรัด สละสลวย ชัดเจนและเข้าใจง่าย
6. แก่สำนวนภาษาที่ไม่ถูกต้อง ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาได้
7. เขียนเล่าเรื่องต่างๆ ตามที่ต้องการได้
8. เขียนตอบคำถามได้ตรงประเด็น
9. เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำชักจูงโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม
10. เขียนได้ถูกต้องตามแบบการเขียนทุกประการ

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชา ท 203 ท 204 ไว้ว่า เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนได้ชัดเจนถูกต้องเหมาะสมตรงตามจุดประสงค์ และสามารถแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ได้

กล่าวโดยสรุปว่า จุดมุ่งหมายในการสอนเขียนนั้นจะต้องเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนเพื่อใช้ในการสื่อสารได้ และจะต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชานั้นๆ ทั้งนี้ครูจะต้องให้นักเรียนฝึกการเขียนโดยอิงหลักการเขียนตามรูปแบบต่างๆ ด้วย

3.3 ความสามารถในการเขียน

ความสามารถในการเขียนเป็นความสามารถในการเรียบเรียงข้อความได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้ความคิด ความรู้ ในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความเข้าใจระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนได้ตามจุดมุ่งหมาย ดังที่ ลาโด (Lado 1961 : 248) ได้อธิบายเกี่ยวกับ ความสำคัญของการเขียนว่า คือความสามารถที่จะใช้ตัว

อักษรอย่างมีความหมาย สามารถเรียบเรียงข้อความจากลักษณะโครงสร้าง ภาษาที่ใช้แบบฟอร์มของการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้นๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างถูกต้อง วาเล็ท (Valette.1977 : 217) ได้อธิบายว่า ความสามารถในการเขียนเป็นความสามารถในการใช้ศัพท์การสะกดตัวและไวยากรณ์ โดยการเขียนอย่างเชี่ยวชาญในลีลาของภาษา และแพตตี (Patty.1985 : 226) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเขียนไว้ว่า ความสามารถในการเขียน คือ ความสามารถในการแสดงออกซึ่งความคิดที่ต้องการเชื่อมโยง จัดวางและพัฒนาการรายละเอียดต่างๆ ตลอดจนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยค เป็นข้อความสั้นๆ และเป็นเรื่องราว จอห์นสัน (Johnson.1986 : 93) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ความสามารถในการเขียนคือ ความสามารถที่ผู้เรียนถ่ายทอดเนื้อหา รายละเอียดต่างๆ ในลักษณะที่ถูกต้องทางไวยากรณ์เป็นข้อความสั้นๆ เพื่อสื่อความหมายได้ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 108) ว่า ความสามารถในการเขียนคือ ความสามารถในการรวบรวมข้อมูล เลือกสรรสิ่งที่ตนต้องการนำมาลำดับความด้วยการเรียบเรียงเป็นตัวอักษรเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการแสดงออกทางความคิดได้ตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียนซึ่งภาษาที่ใช้ในการเขียนก่อนข้างจะเป็นทางการ มีระเบียบแบบแผนมากกว่าภาษาที่ใช้พูด

สรุปได้ว่า ความสามารถในการเขียน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึง แนวความรู้ ความคิดและประสบการณ์ต่างๆ ออกมา โดยใช้ตัวอักษรสื่อความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้อง ตรงกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน

3.4 องค์ประกอบของความสามารถในการเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากกว่าทักษะอื่นๆ ในทางภาษา ความสามารถในการเขียนต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ หลายด้านเพื่อให้การเขียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้แสดงทรรศนะไว้ดังนี้

ฮีตัน (Heaton.1979 : 138) สรุป ถึงองค์ประกอบที่จำเป็นและสำคัญต่อความสามารถในการเขียนไว้ดังนี้

1. ทักษะทางภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้อง
2. ทักษะลีลาในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้ประโยคและภาษาได้อย่างเหมาะสม
3. ทักษะกลไกในการเขียน หมายถึงความสามารถในการใช้เครื่องหมายวรรคตอนการเขียนตัวอักษรและสะกดคำได้ถูกต้อง
4. ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถที่จะเขียนได้ตามความคิด และลำดับความคิดนั้น อย่างสมเหตุสมผล มีลีลาการเขียนที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องนั้น

ไรนส์ (Raines.1985 : 5 - 11) ให้ทรรศนะว่า ในการที่จะเขียนได้ชัดเจนคล่องแคล่วและสื่อความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตั้นั้น ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบเหล่านี้ คือ

1. เนื้อหา ในการเสนอเนื้อหาของงานเขียน ผู้เขียนควรคำนึงถึงความสัมพันธ์ของถ้อยคำ ความชัดเจน การมีความคิดริเริ่ม และความมีเหตุผล

2. กระบวนการของผู้เขียน ผู้เขียนควรมีกระบวนการเขียนที่ครบวงจร ได้แก่ การได้มาซึ่งความคิด การเริ่มลงมือเขียน การเขียนร่าง และการทบทวนแก้ไข
 3. ผู้อ่าน ผู้เขียนจะต้องพิจารณาก่อนลงมือเขียน ผู้อ่านเป็นใคร เพื่อสามารถผลิตงานเขียนนั้นให้เหมาะสมกับผู้อ่าน
 4. จุดประสงค์ ผู้เขียนจะต้องมีเหตุผลในการเขียนงานเขียนแต่ละชิ้น
 5. การเลือกใช้คำ ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกใช้คำศัพท์ สำนวน และคำที่แสดงความรู้สึกได้เหมาะสม
 6. การเรียบเรียงข้อความ ผู้เขียนควรคำนึงถึงการเรียบเรียงถ้อยคำเป็นปริเฉทประโยคใจความสำคัญและประโยคสนับสนุน การใช้เครื่องหมายสัมพันธ์ความและความเป็นเอกภาพ
 7. กลไกในการเขียน ผู้เขียนควรคำนึงถึงลายมือ การสะกด และเครื่องหมายวรรคตอน
 8. การใช้ภาษา ผู้เขียนควรคำนึงถึงลายมือ กฎเกณฑ์ การใช้คำกริยา ความสอดคล้องระหว่างประธานและกริยา คำนำหน้านาม และคำสรรพนาม
 9. ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยค ผู้เขียนควรคำนึงถึงโครงสร้างประโยคขอบข่ายของประโยค และการเลือกใช้ลีลาของประโยค
- สรุป ได้ว่า องค์ประกอบของความสามารถในการเขียน ที่จะทำให้การเขียนมีประสิทธิภาพนั้นมีหลายประการคือ ความเข้าใจด้านไวยากรณ์ ความสามารถในการใช้ภาษาและกระบวนการเขียน ผู้เขียนสามารถเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนตั้งใจไว้

3.5 หลักการสอนเขียน

- สนิท ตั้งทวี (2531 : 38 - 40) ได้เสนอแนะหลักสำคัญบางประการในการสอนเขียนไว้ดังนี้
1. ครูควรจะได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเขียนของนักเรียนเสียก่อน ที่จะมีการสอนในกรณีที่ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน ก็ควรจะได้สร้างแบบทดสอบตัวเลือกไว้ใช้เองซึ่งใช้สำหรับวัดความสามารถในการสะกดคำ การใช้คำ การผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความ แบบทดสอบดังกล่าวนี้ จะช่วยครูผู้สอนได้ทราบว่านักเรียนเหล่านี้ มีความสามารถทางการเขียนอยู่บ้างแล้วแค่ไหน นอกจากนั้นยังช่วยให้ได้ทราบถึงพัฒนาการทางการเขียนหลังจากที่ได้สอนไปแล้วทุกระยะ
 2. การสอนทักษะทางการเขียนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรไปกำหนดหัวเรื่องให้ตายตัว ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเขียนหรือเขาควรจะมีส่วนร่วมในการเสนอหัวเรื่องด้วย
 3. การสอนทักษะการเขียน ครูไม่ควรแยกสอนจากทักษะอื่นๆ คือทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และถ้าสามารถให้มีความสัมพันธ์ไปถึงวิชา วรรณคดี หลักภาษา ศิลปะ หรือวิชาอื่นๆ ได้ก็จะเป็นการดี
 4. ทักษะการเขียนเป็นวิชาทักษะที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก ซับซ้อน นักเรียนส่วนมากไม่ค่อยสนใจเรียนเหมือนวิชาอื่นๆ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงควรใช้หลักของการเสริมแรง เสริมกำลังใจหลายรูปแบบ เช่น จัดให้มีการประกวดงานเขียนประเภทต่างๆ ยกย่องและให้เกียรติแก่นักเรียนที่มีผลงานเขียนดีเด่น การให้รางวัล การชมเชย เหล่านี้เป็นต้น

5. การสอนเขียนนั้นครูไม่ควรมุ่งแต่จะให้กฎเกณฑ์หรือทฤษฎี ควรจะให้มีการปฏิบัติจริง ทำจริงให้ได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

6. การสอนทักษะการเขียนให้ได้ผลนั้น ครูไม่ควรใช้การอธิบายอย่างเดียวควรใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพราะสื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแจ่มชัด และไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย

7. ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียดและชัดเจน เช่น ควรมีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง และควรจะเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถเห็นพฤติกรรม การเขียนของผู้เรียนได้อย่างแจ่มชัด การนำเข้าสูบทเรียน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมที่จะทำให้ทักษะการเขียนสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ พร้อมทั้งสื่อการเรียนและเกณฑ์การประเมินผล

8. นักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการวัดผล และการสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียน ด้วยทั้งนี้เพื่อที่จะให้ได้ทราบแนวทางในการวัดผลว่าควรจะเป็นอย่างไร เพื่อว่าตัวเขาเองจะได้รู้จักใช้ดุลพินิจและวิจารณ์งานในการทำงาน

สนิท ดั่งทวี (2531 : 38) ได้เสนอหลักในการสอนเขียนไว้ดังนี้

1. ก่อนที่จะลงมือสอน ครูควรได้ทดสอบความสามารถในการเขียนของนักเรียนในกรณีที่ไม่ มีข้อทดสอบมาตรฐาน ครูควรได้สร้างข้อทดสอบขึ้นไว้ใช้เอง การผูกประโยคและการเรียบเรียงข้อความ เข้าด้วยกัน

2. ครูควรปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีความสามารถในด้านการเขียน การส่งสาร โดยการเขียนและสามารถชี้ให้เห็นว่า ผู้มีความสามารถในการเขียนก็อาจจะยึดการเขียนเป็นอาชีพ ซึ่ง นอกจากจะมีรายได้ดีแล้วยังมีเกียรติในสังคมด้วย

3. ในการเขียนแต่ละครั้ง ครูควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการเขียนแต่ละครั้งอย่าง ชัดเจน พร้อมทั้งทราบประโยชน์ของการฝึกฝนทักษะนั้นๆ ด้วยและถ้าเป็นไปได้ครูควรให้นักเรียนตั้ง วัตถุประสงค์ในการเขียนด้วย

4. การสอนทักษะการเขียนไม่ควรแยกจากทักษะอื่นๆ ควรสอนให้สัมพันธ์กันไป และถ้ามี โอกาสก็ควรสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ เช่น สังคมศึกษา ศิลปะ เป็นต้น

5. ในการสอนทักษะการเขียน ครูควรพลิกแพลงใช้วิธีการสอน หลายวิธี เพื่อให้บรรยากาศ ในการเรียนการสอนน่าสนใจ มีชีวิตชีวาและเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะเขียน

6. ครูควรให้กิจกรรมการประกอบหลายๆ ประเภท นักเรียนควรได้มีส่วนร่วมในการวางแผน จัดกิจกรรมนั้นด้วย และกิจกรรมการเขียนควรเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง นักเรียนได้มีโอกาส ลงมือในการฝึกปฏิบัติให้มาก

7. ในการสอนทักษะการเขียนที่จะให้ได้ผลดีนั้น ครูควรจะได้ใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพราะสื่อการสอนนอกจากจะสร้างความสนใจแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนลึกซึ้งยิ่งขึ้น

8. ในกรณีที่นักเรียนประสบปัญหาในการเขียน เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ออกมาเป็นภาษาเขียน ครูอาจช่วยได้โดยการสร้างสถานการณ์และจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วย ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเขียน

9. เมื่อนักเรียนเขียนตามที่ครูมอบหมายแล้ว ครูควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้นักเรียน พร้อมทั้งเขียนติชมให้ชัดเจน เพื่อที่นักเรียนจะได้ทราบว่า ตนมีข้อดีข้อด้อยอย่างไรทั้งนี้เป็นการช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการเขียนต่อไป

10. นักเรียนควรได้มีส่วนร่วมในการวัดผลและการสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลการเขียนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ทราบว่า แนวทางในการวัดผลควรเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผลและการใช้วิจารณ์งานไปในตัว

3.6 การสอนทักษะการเขียน

ในการเรียนภาษา นอกจากผู้เรียนจะต้องฟังให้เข้าใจ พุทธสื่อความหมายได้ อ่านสิ่งที่ผู้เขียนเขียนให้เข้าใจ แล้วยังต้องเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนอีกด้วย การเขียนยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ อีกหลายประการ เช่น ช่วยเสริมการเรียนรู้โครงสร้างทางไวยากรณ์ สำนวน คำศัพท์ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เข้าใจและถูกต้องยิ่งขึ้น เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิด (สุภทรา อักษรานุเคราะห์.2532 :107)

อะบอดेरิน (Aboderin.1986 : 38 – 40) ได้เสนอแนะกิจกรรมการสอนเขียนไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การเขียนที่มีการควบคุม เป็นการเขียนที่มีลักษณะดังนี้คือ

1.1 การคัดลอก เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกทักษะการเขียนให้เด็กได้ง่ายที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับคำศัพท์ รูปแบบของประโยค ข้อความการสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน เป็นต้น

1.2 การเติมคำให้สมบูรณ์ เป็นการฝึกเขียนที่ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถมากกว่าการคัดลอก วิธีนี้ครูผู้สอนทำได้โดยนำเอาข้อความมาให้ให้นักเรียนอ่าน 2 – 3 ครั้งก่อน หลังจากนั้นจะตัดคำใดคำหนึ่ง ออกจากข้อความนั้นทิ้งไป แล้วให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการหาคำมาเติมข้อความนั้นให้สมบูรณ์

1.3 การเขียนเรียงความแบบอยู่ในกรอบควบคุม การเขียนเรียงความของขั้นนี้เป็นแบบฝึกหัดที่ยากขึ้น โดยให้นักเรียนเลือกเอาส่วนต่างๆ ของภาษารวมกันเป็นประโยค หรือข้อความตามความเหมาะสม โดยเลือกจากคำที่ครูกำหนดให้

1.4 การฝึกเขียนจากทักษะการฟัง เป็นการฝึกการเขียนจากการฟัง 2 – 3 ครั้ง หลังจากนั้นครูจะให้นักเรียน เขียนเรื่องหรือข้อความ ให้มีข้อความใกล้เคียงกับเรื่องที่ครูอ่านให้ฟังมากที่สุด หรือครูอาจจะให้นักเรียนฟังเรื่องราว หรือข้อความจากเทปแล้วเขียนข้อความนั้นจากการที่ได้ฟังจากเทป

1.5 การเขียนโดยใช้รูปภาพ ครูอาจจะหารูปภาพหรือการ์ตูนต่างๆ เป็นเรื่องๆ มาใช้สอนนักเรียน วิธีสอนคือครูเอารูปภาพเหล่านี้ เป็นตัวกำหนดโครงเรื่องให้นักเรียน และนักเรียนจะต้องพยายามผูกเรื่องจากภาพตามความคิดจินตนาการ และประสบการณ์ของตนเอง ครูเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ

1.6 การรวมประโยคเข้าด้วยกัน เป็นกิจกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่จะปูพื้นฐานทางความสามารถทางการเขียน โดยให้ผู้เรียนพยายามรวมประโยคที่มีใจความใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน

2. การเขียนบทชี้แนะ เป็นการเขียนที่ผู้เรียนต้องแสดงความสามารถและความคิดเห็นมากขึ้น ครูเป็นเพียงผู้วางโครง และจุดสำคัญให้เท่านั้น ก่อนเขียนผู้เรียนจะต้องอภิปรายรวมกันในหัวข้อสั้นๆ ก่อน แล้วจึงเขียนโดยการเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับสิ่งที่ตนต้องการแสดงออก

3. การเรียนรู้ภาษาปริบท การเรียนรู้ภาษาควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะปริบทภาษาต่างๆ และเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งรูปแบบภาษาหรือชนิดของเนื้อความต่างๆ นักภาษาศาสตร์การศึกษาใช้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า “Genre” ภาษาไทยใช้คำว่า อรรถลักษณะของภาษา

ในการสอนทักษะการเขียน ได้มีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนการเขียนดังนี้

สุภัทรา อักษรนุเคราะห์ (2532 : 109 - 110) กล่าวว่า ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ในการสอนทักษะการเขียน คือ

1. ผู้เรียนควรคุ้นเคยกับรูปแบบภาษาเขียนหลายๆ แบบ ทั้งนี้ถ้าผู้เรียนเห็นแต่บทสนทนาหรือการเขียนแบบเล่าเรื่อง ผู้เรียนก็ไม่สามารถเขียนจดหมายหรือรายงานได้ ดังนั้น จึงควรอธิบายรูปแบบการเขียนแบบต่างๆ เช่น แบบเล่าเรื่อง แบบบรรยาย เป็นต้น

2. ผู้เรียนจะต้องทราบวาทะที่เกี่ยวกับการเขียนมีอะไรบ้าง เช่น การเขียนตัวอักษร กฎการเรียบเรียงประโยค การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้เครื่องหมายสัมพันธไมตรีความต่าง

3. ผู้เรียนควรได้เขียนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เพื่อช่วยให้เกิดแรงจูงใจและเห็นความสำคัญที่จะเขียน เพราะจะต้องใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

4. ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่า ไม่มีวิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด ผู้สอนที่ใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสารอาจใช้วิธีสอนหลายๆ แบบ ตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการเลียนแบบปริบทต่างๆ การเขียนเรียงความโดยการวางกรอบให้เขียน การเขียนแบบอิสระ การฝึกประโยคการวิเคราะห์ปริบทที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นของทุกวิธี

5. ผู้สอนจะต้องตระหนักในหลักการที่ว่า การเขียนคือ การเขียนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ไม่ใช่เขียนเพียงประโยคเดียวๆ เท่านั้น ผู้เขียนจะต้องเขียนเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนและผู้อ่าน

6. ผู้สอนควรแลกเปลี่ยนลักษณะการทำงานระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนตัวต่อตัว มาเป็นผู้สอนและผู้เรียนหลายๆ คน เปลี่ยนบทบาทจากผู้ชี้ข้อผิดและผู้ตรวจข้อสอบมาเป็นผู้อ่าน และช่วยวิจารณ์ฉบับร่างของผู้เขียนแทน และผู้เรียนกับผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานด้วยตนเอง

จากข้อเสนอแนะต่างๆ สรุปได้ว่า การสอนเขียนนั้นมีหลายลักษณะ ผู้สอนควรเลือกวิธีที่เหมาะสมกับนักเรียนที่สอน จุดมุ่งหมายสำคัญของการสอนเขียนคือ ผู้เขียนสามารถเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียน

3.7 การวัดและการประเมินผลการเขียน

บ็อง อร สว่างวโรส และ ยาวภา พุกกะคุปต์ (2524 : 50) สรุปถึงองค์ประกอบที่นำมาใช้พิจารณาเพื่อวัดความสามารถในการเขียน 5 ประการ คือ

1. เนื้อหา ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกและความรู้ที่ผู้เขียนเสนอแก่ผู้อ่าน
2. วัตถุประสงค์ในการเขียน ได้แก่ งานเขียนนั้นจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และผู้อ่านตลอดเวลา ซึ่งรวมถึงความสามารถในการเลือกสรรการจัด และลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องกันด้วย
3. ไวยากรณ์ ได้แก่ ความสามารถในการเขียนประโยคที่ถูกต้อง
4. สลีลาการเขียน ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร เพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน
5. กลไกการเขียน ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดตัวอักษรที่ถูกต้อง สำหรับการวัดผลประเมินผลทักษะการเขียนนั้น วิธีที่ดีและตรงที่สุดคือ การใช้แบบทดสอบชนิดอัตนัย คือให้นักเรียนลงมือเขียนบรรยายจริงๆ (จันทิมา พรหมโชติกุล และสุนันท์ สลโกสม, 2535 : 236) ซึ่งเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยคำถามที่มีจำนวนไม่มากนัก ผู้ตอบจะต้องคิดหาคำตอบเอง โดยรวบรวมความรู้ ความคิด แล้วแสดงออกเป็นภาษาเขียนอย่างถูกต้อง

วิธีการตรวจให้คะแนน

ในการตรวจให้คะแนนเขียนเรียงความสามารถกระทำได้หลายวิธี สุนันท์ สลโกสม (2526 : ภาคผนวก) ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนเรียงความ ดังแสดงรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงเกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบการเขียนเรียงความ

เกณฑ์ที่พิจารณา	คะแนนเต็ม
1. การเสนอเรื่อง	5
2. การใช้ภาษาสื่อความหมาย	5
3. การขยายความ	3
4. การลำดับความ	3
5. รูปแบบการเขียน	2
6. การตั้งชื่อเรื่อง	2

การเสนอเรื่อง หมายถึงเขียนเรื่องที่มีขอบข่ายครอบคลุมและตรงกับจุดมุ่งหมายที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อเรื่องที่กำหนด มีสาระที่ถูกต้องข้อเท็จจริงและแสดงแง่คิดในแง่มุมต่างๆ เกี่ยวกับเรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 1) เนื้อหาครอบคลุม สอดคล้องกับชื่อเรื่องชัดเจน
เสนอความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ ให้ 5 คะแนน
- 2) เนื้อหาครอบคลุม สอดคล้องกับชื่อเรื่อง มีข้อมูลอ้างอิงสนับสนุน ให้ 4 คะแนน
- 3) เนื้อหาสาระ ข้อมูลถูกต้องตามข้อเท็จจริง ให้ 3 คะแนน

4) เนื้อหาสัมพันธ์กัน สื่อความไม่ชัดเจน	ให้ 2 คะแนน
5) เนื้อหาสัมพันธ์กัน สื่อความไม่ชัดเจน	ให้ 1 คะแนน
6) เนื้อหาไม่สื่อความ ไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง	ให้ 0 คะแนน

การใช้ภาษาสื่อความหมาย หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย ถึง การใช้คำ ประโยค ความหมายของคำ ความหมายของประโยค ได้เหมาะสมซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1) ใช้ภาษาได้ถูกต้องเกิน 80 % ของข้อความ	ให้ 5 คะแนน
2) ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้ชัดเจน 70 – 79 %
ของข้อความ	ให้ 4 คะแนน
3) ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้ชัดเจน 60 – 69 %
ของข้อความ	ให้ 3 คะแนน
4) ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้ชัดเจน 50 – 59 %
ของข้อความ	ให้ 2 คะแนน
5) ใช้ภาษาผิดประมาณครึ่งหนึ่งของข้อความ	ให้ 1 คะแนน
6) ใช้ภาษาผิดกว่าครึ่งหนึ่งของข้อความ
ลักษณะข้อบกพร่องในด้านการใช้ภาษา ได้แก่	ให้ 0 คะแนน

- 1) ภาษาไม่สละสลวย ไม่ราบรื่น
- 2) ใช้ภาษาพูด ภาษาระดับต่ำ
- 3) เขียนผิด เขียนไม่ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย
- 4) เขียนไม่เป็นคำ/ไม่เป็นประโยค ใช้ผิดความหมาย
- 5) ใช้คำฟุ่มเฟือย เขียนประโยคซ้ำๆ
- 6) เว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง
- 7) ใช้ภาษาถิ่น

การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนข้อความ อธิบายความหมายที่บอกถึง เหตุและผล หรือคำอธิบายปริบทต่างๆ ในเชิงเหตุผล การยกตัวอย่าง อุปมาอุปไมยให้เห็นข้อเท็จจริง ซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

1) มีการขยายความ ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง มีอุปมาอุปไมย
หรือการชี้แนะให้เห็นเหตุผลได้ถูกต้อง	ให้ 3 คะแนน
2) มีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์	ให้ 2 คะแนน
3) มีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ผิดความหมาย	ให้ 1 คะแนน
4) ไม่มีการขยายความ	ให้ 0 คะแนน

การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนให้ต่อเนื่องกัน ไม่สับสนมีข้อความของแต่ละส่วนสัมพันธ์กันตามลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1) การลำดับความเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	ให้ 3 คะแนน

2) การลำดับความสับสนในบางตอน	ให้ 2 คะแนน
3) การลำดับความสับสนแต่ยังอยู่ในกรอบของเนื้อเรื่อง	ให้ 1 คะแนน
4) การลำดับความสับสนและทำให้เข้าใจเรื่องผิด	ให้ 0 คะแนน

รูปแบบการเขียน หมายถึง งานเขียนที่มีรูปแบบการเขียนที่ดี คือ มีบทนำ ส่วนเนื้อหา บทสรุป รวมทั้งลายมือและความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยของงานเขียน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1) รูปแบบสมบูรณ์ งานเขียนเรียบร้อย	ให้ 2 คะแนน
2) รูปแบบสมบูรณ์ งานเขียนไม่เรียบร้อย
(รูปแบบไม่สมบูรณ์ งานเขียนเรียบร้อย)	ให้ 1 คะแนน
3) รูปแบบไม่สมบูรณ์ งานเขียนไม่เรียบร้อย	ให้ 0 คะแนน
- การตั้งชื่อเรื่อง หมายถึง การนำแนวคิดของงานเขียนมาตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ

สอดคล้องกับ เนื้อเรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1) ชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา น่าสนใจ	ให้ 2 คะแนน
2) ชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา	ให้ 1 คะแนน
3) ชื่อเรื่องไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	ให้ 0 คะแนน

สรุปว่า การตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตนัย ควรใช้เกณฑ์ในการตรวจ เกณฑ์ที่นำมาพิจารณา งานเขียนต้องครอบคลุมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนเขียนในระดับนั้นๆ

3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

สุนันท์ ศลโกสม (2526 : 83 - 84) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนการเขียนและปัญหาการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สุ่มในแต่ละเขตของกลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 592 คน และอาจารย์สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สุ่มจากรายชื่อในแต่ละโรงเรียน จำนวน 60 คน ผลการวิจัย จากรูปแบบการสอนเขียน 21 รูปแบบ ให้ครูและนักเรียนวิเคราะห์รูปแบบโดยตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนไม่เคยได้รับการสอนการเขียน 9 รูปแบบ ซึ่งครูต้องใช้สื่อการสอนในการสอนนักเรียนให้นักเรียนสนใจก่อน แล้วครูกับนักเรียนต้องอภิปรายร่วมกัน ส่วนวิธีที่ครูใช้สอนเป็นประจำก็คือ ครูอธิบายหลักเกณฑ์ในการเขียนแล้วกำหนดหัวข้อขอบเขตของเรื่องแล้วให้เขียนส่ง และวิธีการที่ครูให้นักเรียนไปค้นหาเนื้อเรื่องมาล่วงหน้ามาอภิปรายกันในชั้นเรียนแล้วนำหัวข้อนั้นไปเขียนเรียงความ งานวิจัยเรื่องนี้พบว่าได้ข้อคิดในการสอนเขียนเรียงความ ทั้งยังได้รูปแบบการสอนเขียนที่เป็นแนวทางไปใช้ได้อีกด้วย

นลินี บพิตรสุวรรณ (2537 : 99) ได้เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโชคชัยสามัคคี อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 90 คน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 กับนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุมาลี ธนุผิตติวรกุล (2541 : 71 - 72) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธี K-W-L Plus ประกอบกับกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยกลวิธี K-W-L Plus ประกอบกับกลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู

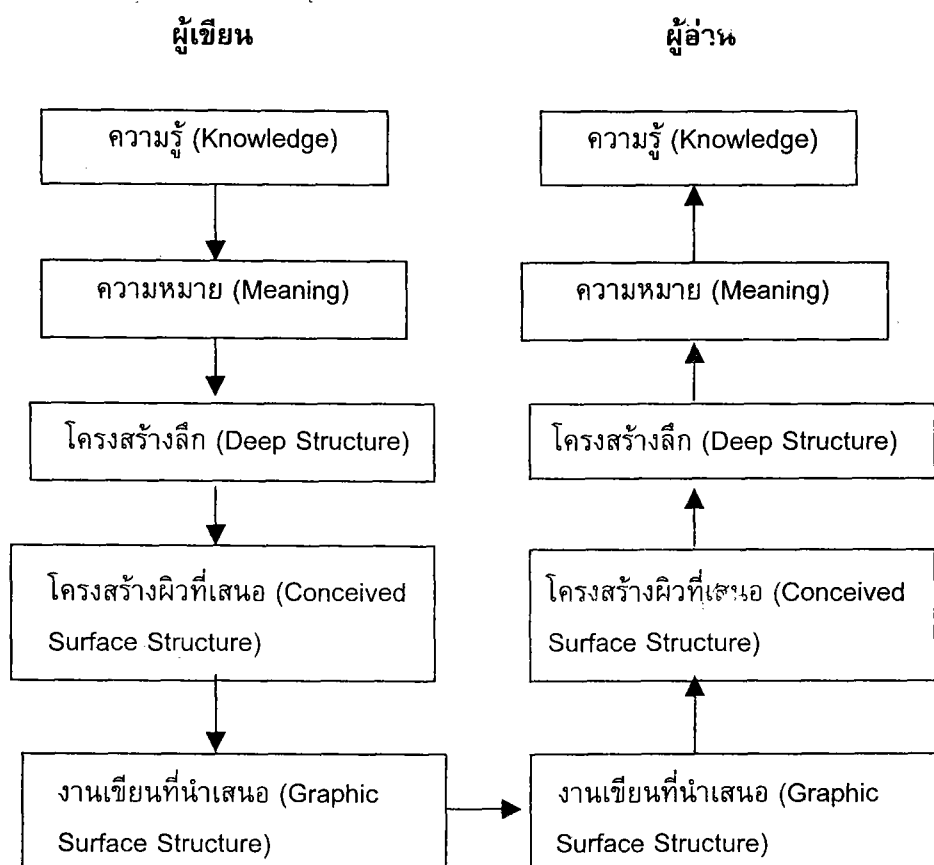
จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน สรุปได้ว่า การที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียนให้ได้ผลดีนั้น ครูอาจใช้เทคนิคการสอนได้หลายวิธี สร้างความสนใจแก่ผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ค้นคว้ากับรูปแบบของงานเขียนเพื่อเป็นแบบอย่างและแนวทางในการเขียนของนักเรียน

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและอ่านเขียน

การเรียนการสอนภาษาที่ได้ผลนั้น ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้สัมพันธ์กัน จึงถือว่าครบวงจรของการสื่อสาร คือมีทั้งการรับสารและการส่งสาร โดยเฉพาะทักษะการอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างมากในการศึกษาหาความรู้ นอกจากนี้ ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนยังมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะทักษะการอ่านเป็น กระบวนการทางความคิดที่มีสัมพันธ์กับความรู้ทางภาษาในขณะที่ผู้อ่านต้องพยายามถอดความหมายของภาษาเขียนโดยนำความรู้ในการใช้ภาษาการเรียบเรียงถ้อยคำและประสบการณ์ของผู้เขียนมาช่วยในการผลิตงานเขียนเช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ของทักษะการอ่านและทักษะการเขียนดังกล่าว มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2531 : 85) ได้ให้ความเห็นว่า การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาภาษาและเป็นทักษะที่จะช่วยให้การเขียนเกิดขึ้นตามมาได้ภายหลัง ดังนั้น จึงควรพัฒนาการอ่านก่อนการเขียน และควรทำอย่างต่อเนื่องกัน วิดโดสัน (Widdowson, 1979 : 145 - 146) ได้แสดงทัศนะว่า การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น ควรเป็นการรวมทักษะอื่นเข้าด้วยกันกับการอ่าน เช่น ทักษะการเขียน ซึ่งเท่ากับว่า นอกจากผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านแล้ว ในเวลาเดียวกันนักเรียนจะได้รับการฝึกการเขียน และพัฒนาการเรียนไปด้วย ฉะนั้นการอ่านที่ดีจะส่งผลให้ทักษะการเขียนดีขึ้นด้วยเช่นเดียวกันหากทักษะการเขียนได้รับการพัฒนาขึ้น ทักษะการอ่านก็จะพัฒนาตามไปด้วย เพราะทั้งการอ่านและการเขียนต่างส่งเสริมซึ่งกันและกัน และจากความคิดเห็นของ เพจ (Page, 1974: 170 - 183) ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนในรูปแบบของภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 กระบวนการโดยทั่วไปของทักษะการเขียน และทักษะการอ่าน (A General Process of Writing and Reading)

จากภาพประกอบ 2 แสดงให้เห็นว่า ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก กระบวนการต่าง ๆ ของทักษะทั้งสองนั้น เป็นกระบวนการเดียวกัน แต่ต่างกันที่จุดประสงค์ กล่าวคือ ผู้เขียนมีความรู้ และความต้องการจะสื่อความรู้ให้แก่ผู้อ่าน จึงมีกระบวนการเขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ที่มีความหมายแก่ผู้อ่าน ส่วนผู้อ่านนั้นได้รับงานเขียนมาอ่าน และทำความเข้าใจในงานเขียนนั้น เพื่อจะได้ทราบถึงจุดประสงค์และความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอแก่ผู้อ่าน และเมื่ออ่านเข้าใจแล้วผู้อ่านจะได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น

ดูบิน และอลเชน (Dubin and Olshain, 1980 : 354) ได้อธิบายถึงการสื่อสารว่า การสื่อสารด้วยการพูดนั้น การพูดมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความเข้าใจในคำพูด เพราะผู้พูดเป็นผู้ใส่รหัสในภาษาและผู้ฟังเป็นผู้ถอดรหัส การสื่อสารด้วยการเขียนก็ควรจะมีลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ผู้เขียนนำจะมีความสัมพันธ์กับผู้อ่าน แม้ว่าเขียนและผู้อ่านไม่ได้เผชิญหน้ากันในขณะสื่อสารด้วยภาษาเขียนก็ตาม แต่ความสัมพันธ์ยังคงอยู่

วิทเธอค (Wittrock.1989 : 600) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการอ่านและทักษะการเขียนไว้ว่า ทั้งทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนต่างก็เป็นกระบวนการทางความคิดของมนุษย์ ที่คล้ายคลึงกันแต่สวนทางกัน นั่นคือ ทักษะการเขียนเป็นกระบวนการที่นำเสนอความหมายออกมาเป็นงานเขียน โดยผู้เขียนจะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ประสบการณ์ และความรู้ทางภาษาของผู้เขียน เพื่อนำเสนอออกมาเป็นงานเขียน แต่ทักษะการอ่านนั้นอ่านจะพิจารณาจากงานเขียนที่อ่าน และใช้ความรู้ประสบการณ์ และความรู้ทางภาษาของตนเองผ่านกระบวนการทางความคิดเพื่อหาความหมายของบทอ่านนั้น

สตอสกี (Stotsky.1983 : 627 - 642) ได้เน้นถึงประโยชน์ของการเขียนต่อการอ่านว่าในการเรียนรู้เพื่อเรียบเรียงเนื้อความเป็นงานเขียน ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงวิธีการที่ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดที่ซับซ้อนของเขาออกมาเป็นภาษาเขียน ในขณะเดียวกันผู้เขียนก็สะสมความรู้และประสบการณ์ที่ได้เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาในแบบเดียวกัน เมื่อได้อ่านในครั้งต่อไป

ไอสเตอร์โฮลด์ และคนอื่นๆ (Eisterhold And Others.1990 : 248) ได้สรุปว่า การให้ข้อมูลทางภาษาด้านการอ่านจะมีผลต่อการพัฒนาความสามารถของนักเรียนทั้งด้านการอ่าน และการเขียน

จากเหตุผลของนักการศึกษาแต่ละท่านแสดงให้เห็นว่า ทักษะการอ่านกับทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กัน โดยการอ่านเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการรับสาร ซึ่งผู้อ่านจะได้รับข้อมูลที่จะส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนที่เป็นกระบวนการส่งสาร จะเห็นได้ว่าทักษะการอ่านและทักษะการเขียนมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถซึ่งกันและกันอีกด้วย

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮัลเลท (Hulett.1986 – 847) ทำการทดลอง เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน และการเขียนกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนเกรด 3 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกหัดครู 2 คน ในการสอนเขียนซึ่งแตกต่างกันไป 3 แบบด้วยกัน คือ แบบแรก เป็นปฏิบัติการการตอบสนองเกี่ยวกับเนื้อหา ที่ครูอ่านให้ ฟังก่อนแล้วจึงเขียน แบบที่สอง ให้งานเขียนภายหลังจากการอ่าน และแบบที่สาม สามารถเขียนด้วยหัวเรื่องที่นักเรียนเลือกเอง ใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า 2 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เป็นผู้อ่านที่ดีจะเป็นผู้เขียนที่ดีด้วย นักเรียนที่เป็นผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้เขียนที่มีประสิทธิภาพด้วย และนักเรียนที่เขียนมากกว่า จะเขียนได้ดียิ่งขึ้นเมื่อได้เลือกหัวเรื่องที่จะเขียนด้วยตัวเขาเอง

จอห์นสัน (Johnson.1986 :13) ได้ทำการทดลองถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน และการเขียนกับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยศึกษาว่าความรู้เดิมและประสบการณ์เดิม ของนักเรียนจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน และเขียนอย่างไร กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้เดิมเกี่ยวข้องกับการเขียนมาก่อน จำนวน 15 คน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่มีความรู้เดิมและมี ความสามารถในการเขียนมาก่อน จำนวน 20 คน ผลการวิจัย พบว่าความรู้เดิมในเรื่องที่เขียนนั้นจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น และมีความคงทนในการจำอีกด้วย ซึ่งการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการเขียนที่อาศัยประสบการณ์เดิม จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านให้ดีขึ้นด้วย

ซานาฮาน และโลแมกซ์ (Shanahan and Lomax.1988 : 196) ได้ทำการศึกษา เพื่ออธิบายถึงความรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากความสำเร็จ ของการโยงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน และการเขียน ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มา ประเมินความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยใช้รูปแบบการสอนอ่านและเขียน 3 รูปแบบ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มของผู้ที่เริ่มอ่าน จำนวน 69 คน และกลุ่มที่อ่านเป็นแล้ว จำนวน 137 พบว่า การอ่านและเขียนมีอิทธิพลในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

งานวิจัยในประเทศ

รัตนา ถวิลวงษ์ (2534 : 36) ศึกษาความสามารถในการอ่านการเขียนภาษาอังกฤษและบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า การอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์กันและส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการอ่านเป็นพื้นฐานที่ดียิ่งของการเขียน

ปิยนุช พัฒนภิรมย์ (2538 : 91 - 93) ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกการอ่านด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์กับการอ่านตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านดี สามารถเขียนได้ดีด้วยเพราะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเขียนและยังช่วยให้มีประสบการณ์และข้อมูลในการเขียนมากด้วย

จากงานวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านดีย่อมส่งผลให้มีความสามารถในการเขียนดีตามไปด้วย เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียน โดยช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์และข้อมูลไปใช้ในการเขียน ส่วนในด้านการเขียนนักเรียนก็จะได้ความรู้เดิมในเรื่องที่เขียนพร้อมทั้งรูปแบบของงานเขียนที่จะนำไปใช้ในการทำความเข้าใจในการอ่านได้เป็นอย่างดี

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

5.1 ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

5.1.1 ความหมายของความสนใจ

ความสนใจเป็นแรงผลักดันอย่างหนึ่งที่แสดงออกถึงความพอใจต่อบุคคลสิ่งของหรือกิจกรรมต่างๆ หรือความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความสนใจในสิ่งนั้นๆ ซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของ ความสนใจไว้ดังนี้

ธอร์นไดค์ (Thorndike.1959 :118) กล่าวถึง ความสนใจว่า เป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกและความนึกคิดของคนเราในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

โพลเวลล์ (Powell.1963 : 330) กล่าวว่า ใจว่า ความสนใจหมายถึง แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กู๊ด (Good. 1973 : 311) ให้ความหมายของความสนใจว่า หมายถึง สภาพจิตใจ ความเกี่ยวข้องหรือสภาวะที่จะรับรู้ความคิดความตั้งใจ ที่มีรากฐานมาจากความอยากรู้อยากเห็น อันเกิดมาจาก

กำเนิดหรือประสบการณ์ที่เป็นเครื่องทำให้ความสนใจของแต่ละบุคคลมีช่วงหนึ่ง หรืออาจมียาวนานมากน้อยแล้วแต่ความอยากรู้อยากเห็นจึงมีสภาพที่แตกต่างกัน

เปลื้อง ณ นคร (2523 : 235) ให้ความหมายว่า คืออาการของจิตที่เพ่งเล็งต่อวัตถุ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือความสนใจ หรือภาวะซึ่งประกอบด้วยอาการอยากรู้อยากเห็นอย่างรู้สึกตัวและใช้ปัญญา

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 233) กล่าวว่าความสนใจ เป็นความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันเนื่องจากองค์ประกอบสำคัญ คือความถนัดและความต้องการ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

ประสาธน์ อิศรปริดา (2538 : 135 - 136) กล่าวถึงความสนใจตามแนวคิดของ กาเย่ ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการที่มีสิ่งเร้าให้เกิดความสนใจและตอบสนองต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ตราบใดที่มีความสนใจอยู่การตอบสนองดังกล่าวจะทำให้เกิดความรู้สึกหรือความคิดอันนำไปสู่ความสงสัย ความอยากรู้อยากเห็นและความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นั่นคือความสนใจ ชี้ให้เห็นถึงความปรารถนาที่ใคร่จะได้รับการสอนหรือพยายามที่จะสอนตนเอง ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนซึ่งเมื่อมีความพร้อมในสิ่งใดแม้จะมีอุปสรรคบ้างก็ไม่ลดความสนใจจากสิ่งนั้นง่าย ๆ

สรุปได้ว่า ความสนใจหมายถึง ความรู้สึกชอบ ความพึงพอใจ ความเอาใจใส่และความอยากรู้อยากเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้พบเห็นหรือเกี่ยวข้องกับ ซึ่งแสดงออกด้วยความขวนขวายที่จะเข้าร่วมหรือติดตามกิจกรรมต่างๆ มีความรู้สึกโน้มเอียงที่จะเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้อง สะท้อนให้เห็นอย่างตั้งใจและยอมรับในคุณค่าของสิ่งนั้นๆ

5.1.2 ลักษณะของความสนใจ

วณิช บรรจง และคนอื่นๆ (2516 : 33) ได้สรุปลักษณะของความสนใจว่า มีดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกหรือเจตคติที่เข้มข้นอยู่ในวงแคบ คือ คนเราจะต้องมีความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นอย่างๆ ไป
2. ความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คนหนึ่งอาจมีความสนใจต่อสิ่งหนึ่ง แต่อีกคนหนึ่งอาจไม่สนใจสิ่งนั้นเลย
3. เมื่อมีความสนใจ บุคคลย่อมมีความมุ่งหมายต่อสิ่งนั้นและเอาใจใส่จดจ่อต่อสิ่งที่ตนสนใจ
4. เมื่อเกิดความสนใจต่อสิ่งใดแล้ว บุคคลย่อมมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น เช่น ต้องการอยากรู้ให้มากขึ้นต้องการที่จะทำเป็น เป็นต้น
5. บุคคลย่อมมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้ามีความสนใจต่อสิ่งนั้นๆ อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ทวี ท่อแก้วและอบรม สันภิบาล (2517 : 61) กล่าวถึงลักษณะของความสนใจไว้ดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในบุคคล เนื่องจากถูกชักนำโดยสิ่งแวดล้อมต่างๆ
2. ความสนใจของแต่ละบุคคลมีความเข้มข้นแตกต่างกัน
3. ความสนใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

4. บุคคลย่อมมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป

5. ความสนใจอาจเป็นความรู้สึกร่วมชั่วขณะหรือตลอดไปก็ได้

ความสนใจเป็นลักษณะที่จิตใจจดจ่ออยู่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อได้เกิดขึ้นนานๆ แล้วจะทำให้เกิดความตั้งใจได้ ชนิดและระดับของความสนใจ เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาไม่เหมือนกัน

5.1.3 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

โดยทั่วไปคนเราจะสนใจในสิ่งต่างๆ ไม่เหมือนกันคือ สิ่งแวดล้อมและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นๆ เช่น การศึกษาอบรม ฐานะ ทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้แล้ว บุคลิกภาพของบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับสติปัญญา ความสามารถทางร่างกาย ความถนัดตามธรรมชาติ ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

บงกช ลิปปพันธ์ (2529 : 48) ได้รวบรวมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสนใจเอาไว้ดังนี้

1. ความสนใจจะเกิดจากความพร้อม ความต้องการและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
2. ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะทุกคนจะมีความสนใจในสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป
3. ความสนใจนั้นมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสุขภาพของร่างกาย เด็กจะสนใจสิ่งใดเป็นระยะสั้นหรือยาว ย่อมขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกาย
4. ความสนใจเฉพาะอย่างนั้นอาจเป็นไปตามวัยและเวลาของแต่ละบุคคล แต่แบบแผนของความสนใจค่อนข้างคงที่ ทำให้การวัดความสนใจช่วยทำนายความสนใจในอนาคตของตนเองได้
5. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสภาพจิตใจและเชาวน์ปัญญาของบุคคล ผู้ที่มีระดับเชาวน์ปัญญาดำจะสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่มากอย่างและไม่สลับซับซ้อนนัก ผิดกับผู้ที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูงมักจะสนใจหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกันและเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนมาก
6. ความสนใจมีความสัมพันธ์กันอย่างสูงกับพื้นฐานทางประสบการณ์ของเด็ก เด็กสนใจเรื่องใดเด็กจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนั้นพอสมควร ถ้าเด็กขาดประสบการณ์เด็กอาจไม่สนใจ เป็นแต่เพียงอยากรู้อยากเห็นชั่วคราวแล้วก็เลิกความสนใจไป

6.1.4 การสร้างความสนใจในบทเรียน

ความสนใจเกิดขึ้นหลายทาง เช่นเกิดขึ้นเองได้โดยไม่ทราบสาเหตุ เกิดจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม เกิดจากการเอาอย่าง การเลียนแบบ การสังสรรค์หรือเกิดจากสัญชาตญาณ (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์, 2530 : 27 ; อ้างอิงจาก จันทร ชุ่มเมืองปักษ์.ม.ป.ป. : 318) ความสนใจมีประโยชน์ในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เพราะหากนักเรียนมีความสนใจ จะมีความตั้งใจจดจ่อที่จะเรียนหรือแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาด้วยความสนใจและตั้งใจโดยปราศจากการบังคับ การเรียนก็จะประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย (เปลื้อง ณ นคร, 2523: 243) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย การเรียนจึงจะประสบผลสำเร็จ ครูอาจตั้งคำถามกับตนเองว่า ได้สอนวิชาต่างๆ สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนหรือไม่ ให้งานให้กิจกรรมตามความสามารถ ความสนใจของนักเรียนหรือไม่ คำถามเหล่านี้จะเป็นเครื่องช่วยให้ครูทราบว่าตนจัดการเรียนการสอนอย่างไร สุโท เจริญสุข (2522 : 72) ให้แนวการจัดการเรียนความสนใจของนักเรียนไว้เป็นดังนี้

1. คำนึงถึงสัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนโดยนำเอาเรื่องราวหรือสิ่งแปลกใหม่มาเล่าหรือแสดงให้นักเรียนดู
2. ทำบทเรียนให้สนุกโดยใช้อุปกรณ์การสอนหรือเทคนิคการสอนหลายๆ รูปแบบ
3. ทำบทเรียนให้กระชับ โดยใช้ถ้อยคำที่ง่าย ๆ หรือเน้นรูปธรรม มากกว่านามธรรม
4. ให้นักเรียนมีโอกาสดูความคิดเห็น หรือกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่เสมอ ด้วยการชักจูงหรืออุปกรณ์ต่างๆ เข้ามาช่วยสอน
5. จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้ผู้เรียนน่าสนใจ เช่น จัดนิทรรศการ การอภิปราย จัดชุมนุม จัดการแสดงหนังสือ ฯลฯ

วินิช บรรจง และคนอื่นๆ (2516 : 33 - 34) เสนอแนะวิธีการสร้างความสนใจไว้ดังนี้

1. ก่อนจะสอนเรื่องใดก็ตาม ต้องสร้างความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นๆ ให้แก่นักเรียนเสียก่อน
 2. จัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนของนักเรียน
 3. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำงานได้สำเร็จเป็นขั้นเป็นอัน
 4. ชี้แจงให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของตน ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้นักเรียนอยากเรียนและมีความสนใจในงานนั้นมากขึ้น
 5. ในการสอนครูควรชี้ให้นักเรียนได้เห็นความน่าสนใจของเรื่องที่เรียน
 6. จัดสภาพในการเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ
 7. ในการสอนแต่ละครั้ง ครูควรจัดหาอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมมาใช้
 8. ในการสอนแต่ละครั้ง ครูต้องมุ่งสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชานั้นควบคู่ไปด้วย
 9. ควรจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุด
 10. จัดบทเรียนให้มีความหมายต่อชีวิตของนักเรียน
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 234) กล่าวถึงวิธีการสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ดังนี้คือ
1. ศึกษาความต้องการของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพห้องเรียนและสื่อการเรียนต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของเขา
 2. สำรวจพื้นฐานทางด้านความถนัดของนักเรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับ ความถนัดนั้น
 3. จัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจมีการตั้งคำถามที่ยั่ว และท้าทายความสามารถของนักเรียน พยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอนมากที่สุด เช่น การแสดงออกในความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าตลอดจนการพยายามสร้างให้เกิดสิ่งตื่นตาตื่นใจสิ่งแปลกๆ ใหม่ ๆ บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน จะทำให้นักเรียนมีความสนใจที่จะทำงานนั้นๆ ต่อไป
 4. ให้การเสริมแรงโดยพยายามให้เรียนได้รับความสำเร็จในการเรียนรู้หรือในการทำงานนั้นๆ โดยเลือกให้ตรงกับ ความถนัดความสามารถและทำให้นักเรียนสนใจในสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำ
 5. ชี้ทางหรือให้ทราบความก้าวหน้า ในการทำงานทุกระยะของนักเรียน ทำให้เขามีความสนใจในการทำงานนั้นๆ ต่อไป

ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะต้องจัดการเรียนการสอนหาวิธีสอนให้เร้าความสนใจ ดึงดูดความสนใจต่อเรื่องที่จะเรียน โดยอาศัยการใช้หลักจิตวิทยาทางการศึกษา เพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามต้องการ

5.1.5 ความสนใจกับการอ่าน

นักการศึกษา-นักจิตวิทยาได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านไว้ดังนี้

* สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 41 - 44) ได้รวบรวมสาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดความสนใจในการอ่านไว้ดังนี้

1. พื้นฐานทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความต้องการในด้านร่างกาย ความรัก ความปลอดภัย ความรู้ ความสำเร็จในชีวิต การยอมรับจากผู้อื่น และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ความต้องการเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ความสนใจ ดังนั้น ถ้าครูจัดกิจกรรมการอ่านให้สัมพันธ์กับความพอใจและความต้องการทางด้านจิตวิทยาแล้ว ก็จะทำให้การอ่านน่าสนใจ และมีความหมายสำหรับนักเรียน มีความต้องการที่จะทำต่อไปเรื่อยๆ

2. พื้นฐานทางด้านสติปัญญา มีความสัมพันธ์กับความสนใจ และประเภทของการอ่าน นักเรียนที่มีสติปัญญาสูงจะมีความสนใจ และเลือกอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ที่กว้างขวางออกไป ส่วนนักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำจะอ่านเรื่องง่ายๆ ตามประเภทของเรื่องที่ตนสนใจ

3. พื้นฐานด้านอายุ มีความสัมพันธ์กับประเภทของเรื่องที่อ่าน นักเรียนที่มีอายุน้อยจะอ่านเรื่องประเภทนิทานและเนื้อเรื่องสั้นๆ ส่วนนักเรียนที่มีอายุมากจะอ่านเรื่องยากและอ่านเรื่องตาประเภทที่ตนนิยม อายุจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะบอกลักษณะของความสนใจเรื่องที่อ่าน

4. พื้นฐานความแตกต่างทางเพศทำให้ความสนใจในการอ่านแตกต่างกัน เมื่อเด็กเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 นักเรียนหญิงจะมีความสนใจในการอ่านมากกว่านักเรียนชาย การเลือกอ่านหนังสือจะปรากฏให้เห็นตามเพศ ลักษณะของนักเรียนชายจะชอบการเคลื่อนไหว เล่นกีฬา และการผจญภัย ดังนั้นในวัยนี้นักเรียนชายจึงใช้เวลาว่างในการเคลื่อนไหว และทำกิจกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกาย ในขณะที่นักเรียนหญิงใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน

5. พื้นฐานทางด้านมโนคติ เป็นความคิดและความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดความสนใจ ถ้านักเรียนมีความรู้สึกที่มั่นใจให้ตนเอง รู้สึกอยากอ่านอย่างมีอิสระและอ่านด้วยความรื่นรมย์

6. พื้นฐานความคิด การคิดจะเกิดขึ้นเมื่อมีปัญหา การอ่านเป็นวิธีหนึ่งที่นักเรียนจะค้นคว้าหาคำตอบ ด้วยเหตุนี้ครูจึงควรจัดกิจกรรมการอ่าน เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหา

7. พื้นฐานทางวัฒนธรรมและสังคม วัฒนธรรมมีส่วนสร้างเสริมความสนใจ สังคมที่นักเรียนเกี่ยวข้องกับ ครอบครัว โรงเรียน วัด กลุ่มเพื่อน และสิ่งอื่นๆ ซึ่งแวดล้อมตัวนักเรียนล้วนเป็นสิ่งสร้างความสนใจได้ทั้งสิ้น เพราะความสนใจเกิดจากจุดมุ่งหมายของบุคคลในกลุ่มหรือในสังคมที่จะชักนำชี้แนะไปสู่ความสนใจในการอ่านตามลักษณะของวัฒนธรรมและสังคมนั้นๆ

8. พื้นฐานที่มาจากการเรียนการสอน ซึ่งประกอบไปด้วย

8.1 ครู เป็นบุคคลสำคัญที่จะจัดเตรียมให้นักเรียนเกิดความสนใจ ดังนั้น ครูจึงควรใฝ่หาและเตรียมสิ่งต่างๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่าน

8.2 หลักสูตร ต้องสนองตอบ ส่งเสริมและสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการอ่านตามระดับชั้น และอายุ

8.3 สื่อการสอน เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นเครื่องมือเร้าความสนใจในการอ่านให้เกิดแก่นักเรียน ครูจึงควรสร้างสื่อที่น่าสนใจสนองตอบต่อการพัฒนาการในการอ่านของเด็กนักเรียนสื่อประเภทหนังสือ ควรเลือกให้สอดคล้องกับความสนใจของระดับชั้นและระดับอายุของนักเรียน พื้นฐานทั้ง 8 ประการของการเกิดความสนใจในการอ่าน เป็นองค์ประกอบที่ครูสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการสอนอ่านและสร้างความสนใจในการอ่านแก่นักเรียนได้

5.1.6 การวัดความสนใจ

การที่จะวัดความสนใจให้ได้ผลถูกต้องที่สุด เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป ซึ่งอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์เดิม พัฒนาการทางร่างกาย สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และสังคม การศึกษา อาชีพ ฯลฯ ซึ่งเราอาจจะวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้หลายวิธีด้วยกัน (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533 : 41; อ้างอิงจาก ละม้ายมาศ ศรทัตต์และจรรยา สุวรรณทัต. 2510 : 137 การทดสอบเพื่อการแนะแนว.) ให้คำอธิบายถึงวิธีเก็บข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจไว้ 4 ประการดังนี้

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. จับความสนใจต่างๆ ที่บุคคลแต่ละคนแสดง
3. ศึกษากิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลนั้นกระทำ
4. ใช้แบบสอบถามความสนใจวัดโดยตรง

โพเวลล์ (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533 : 41 ; อ้างอิงจาก Powell.1963 : 238 *The Psychology of Adolescence*.) ได้เสนอวิธีวัดความสนใจ ซึ่งสามารถวัดได้โดยวิธีต่อไปนี้

1. การใช้แบบวัดความสนใจ โดยให้แสดงความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบต่อความต้องการต่างๆ ของแบบวัดความสนใจ
 2. การใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่างๆ ได้ตามความรู้สึกของตน
 3. การสัมภาษณ์ จะทำให้ผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้
- เฮอร์ล็อก (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533 : 41 ; อ้างอิงจาก Hurlock.1965: 260 – 161 *Adolescent development*.) กล่าวว่า เราสามารถวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้ 3 วิธีคือ
1. ใช้สังเกต
 2. ใช้การสัมภาษณ์
 3. ใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ

ซูเปอร์ (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533 : 42 ; อ้างอิงจาก Super.1957: 218 – 219 *The Psychology of careers : An introduction to vocational.*) ได้กล่าวว่าความสนใจของบุคคล สามารถศึกษาได้จากวิธีการดังนี้

1. Expressed Interests เป็นวิธีการศึกษาจากคำพูดหรือถ้อยคำของบุคคลเกี่ยวกับความสนใจ ความสนใจที่ได้จากการศึกษานี้เป็นพื้นฐานของการศึกษาความสนใจวิธีอื่น ซึ่งให้คุณค่าจำกัด และยังเชื่อถือได้ไม่เต็มที่นัก

2. Manifest Interests เป็นวิธีการศึกษาจากพฤติกรรมการแสดงออก ที่สังเกตได้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บุคคลนั้นทำเป็นงานอดิเรกหรืองานประจำ

3. Tested Interests เป็นวิธีการศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากวิชาที่บุคคลนั้นสนใจ โดยยึดพื้นฐานของทฤษฎีที่ว่า บุคคลจะเลือกเรียนในสิ่งที่เขาสนใจ Inventoried Interests เป็นวิธีการศึกษาโดยใช้แบบสำรวจ ด้วยการให้บุคคลได้แสดงความรู้สึกชอบและไม่ชอบ นำผลแบบสำรวจไปวิเคราะห์ทางสถิติได้ผลออกมาเป็นคะแนนความสนใจ

นอกจากนี้ เดวิส (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533 : 42 ; อ้างอิงจาก Davis.1964 :105. *Listening and responding*.) ได้เสนอแนะเทคนิคการวัดความสนใจเอาไว้ โดยให้ค้นหาสิ่งทีแต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 2 – 3 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขายอมสละเวลาว่างที่มีอยู่เพื่อทำในสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ก็แสดงว่าเขาสนใจสิ่งนั้นและถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมากก็แสดงว่า เขาสนใจในเรื่องนั้นมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักความจริงที่ว่า คนเราย่อมจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าสิ่งที่ไม่สนใจ หรืออาจจะให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความที่กำหนดให้

วิธีวัดความสนใจที่กล่าวมา สามารถวัดความสนใจของบุคคลได้ทั้งสิ้น แต่การจะนำไปใช้กับใคร ในสถานการณ์แบบใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับดุลพินิจของบุคคลนำไปใช้เอง และจากการวัดความสนใจได้มีการพิสูจน์แล้วว่าวิธีการวัดความสนใจ โดยวิธีใช้แบบสำรวจ ความสนใจเป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุด ได้รับความสนใจที่สุด และเป็นวิธีการที่เชื่อมั่นได้ (ไตรเทพ โห้โก๋. 2533 : 42 ; อ้างอิงจาก Mohrens. and Lehmann.1969 : 218 *Measurement and Evaluation in Education and Psychology*.)

จะเห็นได้ว่าการวัดความสนใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีการ โดยการจะเลือกใช้วิธีการใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและดุลยพินิจของผู้ที่นำไปใช้ ทั้งนี้เพื่อเป็นให้เป็นผลดีต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในวิชาภาษาไทย

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาผลการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในต่างประเทศ มีผู้วิจัยไว้ดังนี้ สมาคมครูแห่งชาติของอังกฤษ (National Council of English. 1956 : 488) กล่าวถึงความสนใจของเด็กอายุ 12 – 15 ปี ไว้ว่า

1. ชอบเรื่องตลก เรื่องจริง เรื่องการกีฬาและจะมีวุฒิภาวะในเรื่องเกี่ยวกับสโมสร การทำงาน เป็นหมู่คณะ สนใจเรื่องที่เขียนเกี่ยวกับสัตว์ การผจญภัยลึกลับ การสะสม การทดลอง สำหรับเด็กผู้หญิงสนใจเรื่องรักๆ ใคร่ๆ

2. ความสนใจนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำ ส่วนในด้านมนุษยสัมพันธ์เด็กจะสนใจภาษาของแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่ม

3. ปรัชญาที่จะแสดงความคิด จินตนาการ และต้องการเข้าใจถึงความสามารถของแต่ละบุคคลในด้านภาษา ซึ่งจะช่วยให้เขารู้จักภาษาขึ้น

4. ต้องการที่จะรู้เรื่องราว และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมนุษย์

5. ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐบาล สนใจทำงานอดิเรกที่ต้องการใช้ความรู้ทางเทคนิค และทักษะ รู้จักแก้ปัญหายิ่งขึ้น เริ่มปลูกฝังนิสัยในการอ่านหนังสือต่างๆ ตามความสนใจของตนเอง

ไวท์เฮด (Whitehead, 1968 : 234) ได้ศึกษาความสนใจของเด็กผู้หญิง และเด็กผู้ชายอายุ 12 - 13 ปี ไว้ว่า เรื่องที่เด็กชายและเด็กหญิงชอบคือ เรื่องผจญภัย และเรื่องลึกลับ เรื่องชีวิตชาวอเมริกันทั้งสมัยบุกเบิกและปัจจุบัน เรื่องชีวประวัติ เรื่องเพื่อน เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องตลกขบขัน เรื่องเทพนิยาย นิทาน เรื่องเกี่ยวกับวีรบุรุษ เรื่องเกี่ยวกับคนในประเทศต่างๆ เรื่องเหตุการณ์ของโลก ส่วนเรื่องที่เด็กชายชอบมากกว่าเด็กหญิงคือ เรื่องวิทยาศาสตร์ เรื่องนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ และเรื่องกีฬา ส่วนเรื่องที่เด็กหญิงชอบมากกว่าเด็กชายคือ เรื่องเกี่ยวกับอาชีพ และเรื่องรักๆ ใคร่ๆ

สรุปได้ว่า ความสนใจเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนการสอนมาก การสร้างความสนใจให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาที่จะเรียนเสียก่อนก็จะเป็นการส่งเสริมและเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน เกิดความอยากรู้อยากเรียน ทั้งยังสามารถทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในการเรียนการสอนด้วย

งานวิจัยในประเทศ

บุญปลูก สิทธิไทย (2532 : 74 - 77) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดุงวิทยา จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2532 ผลการทดลองพบว่าความสนใจของนักเรียนที่เรียนโดยบทเรียนสำเร็จรูปการดูกับการเรียนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปริญธร พรหมศรี (2535 : 108) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา (Erica Model) และจากการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2535 ผลการทดลองพบว่าความสนใจของนักเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบเอริกา (Erica Model) และจากการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรทิพา พานิชชีวะกุล (2538 : 64) ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครูกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา 2538 ผลการทดลอง พบว่า ความสนใจของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานวิจัยที่ค้นคว้าเกี่ยวกับความสนใจในวิชาภาษาไทยและในวิธีสอนภาษาไทย จะเห็นว่านักเรียนมีความสนใจในการเรียนได้ดีเมื่อครูผู้สอนได้ศึกษาและพัฒนาสื่อการสอน ตลอดจนคิดเทคนิควิธีการสอนต่างๆ มาใช้ในการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและนักเรียน เมื่อนักเรียนเกิดความสนใจแล้วจะทำให้อยากเรียนอยากร่วมกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความสามารถในทักษะที่ได้เรียนเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยเปรียบเทียบวิธีสอน 2 วิธี เพื่อศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน โดยการดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้นรวม 168 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 28 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 56 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการดังนี้

2.1 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน จากประชากร 6 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 28 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 56 คน

2.2 สุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน คือ
 - 1.1. แผนการสอนของกลุ่มทดลองเป็นวิธีการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC
 - 1.2. แผนการสอนของกลุ่มควบคุม วิธีการสอนตามคู่มือครู
2. เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ
 - 2.1. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
 - 2.3. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนวิชา ภาษาไทย ท 204 ขึ้นเพื่อสำหรับใช้ในการสอนกลุ่มทดลอง โดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ท 203 -ท 204) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ศึกษาทฤษฎี และหลักการสอนภาษาไทยลักษณะโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC โดยศึกษาจากเอกสารตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ ในรูปแบบการสอนภาษาที่ สลาวิน ได้พัฒนาไว้ในรูปแบบกิจกรรม CIRC และศึกษาเทคนิค ของ เคแกน ประกอบด้วย เพื่อเป็นแนวทางจัดทำแผนการสอน ที่ใช้ทดลองทำการสอนทั้งหมดจำนวน 20 คาบๆ ละ 50 นาที

1.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสอน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่นำมาจากวารสาร นิตยสาร สารานุกรม และสิ่งพิมพ์ต่างๆโดยคัดเลือก เนื้อหาที่อยู่ในความสนใจ ของนักเรียน ซึ่งสามารถเห็นได้ในชีวิตประจำวัน และเรื่องที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.4 จัดทำแผนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีดังนี้
ขั้นเตรียม

1.4.1 แจกจุดประสงค์ ของการทำกิจกรรมร่วมกัน และการฝึกทักษะพื้นฐาน
จำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม

1.4.2 อธิบายแหล่งข้อมูล และใบงานแก่นักเรียน

1.4.3 อธิบายการทำงานกลุ่ม

การแบ่งงานกันเป็นกลุ่ม

รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

รับฟังเรื่องและความคิดเห็นจากเพื่อน

ร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม

1.4.4 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ให้มีนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยใช้อัตราส่วน 1 : 2 : 1 โดยพิจารณาจากคะแนนสอบในภาคเรียนที่ 1 ของนักเรียน

1.4.5 นักเรียนช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม และเขียนลงในเอกสารที่กำหนดให้
ขั้นสอน

1.4.6 นำเข้าสู่บทเรียน โดยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน

1.4.7 นำเสนอโดยใช้แถบบันทึกเสียง รูปภาพ แผนภูมิ ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
เพื่อช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ที่จะเรียนใหม่

ขั้นทำกิจกรรม

1.4.8 นักเรียนทุกคนในทีมอ่านเรื่องตามที่กำหนดไว้ในใบงานครึ่งเรื่อง

1.4.9 จับคู่ในทีมสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยสรุปจากประโยคใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า ของเรื่อง ตั้งชื่อเรื่อง วิเคราะห์แนวคิดของเรื่องกับคู่ของตนเอง นำมาสรุปเป็นสำนวนภาษาของตนเอง เขียนลงในใบงาน 1 ชุด (ทุกคน,จับคู่)

1.4.10 สันทนาและอภิปรายกลุ่มย่อย 4 คน แล้วช่วยกันเขียนสรุปเป็นผลงานของทีม 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม)

1.4.11 ทุกคนร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบ โดยใช้วิธีเขียนรอบวงและร่วมกันเขียนเป็นผลงานของทีม 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม)

1.4.12 นักเรียนจับคู่ในทีมอ่านเรื่องที่กำหนดให้จนจบ (ทุกคน,จับคู่)

1.4.13 นักเรียนนำคำยากในเรื่อง ตามรายการที่กำหนดจับคู่ในทีม ผลัดกันแปลความ ดีความ และฝึกเขียนคำที่มักเขียนผิด (ทุกคน,จับคู่)

สรุปและประเมินผล

1.4.14 สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานเพื่อเสนอชื่อเรื่อง สรุปใจความสำคัญ แนวคิด และวิจารณ์หน้าชั้นเรียน (ช่วยกันเป็นทีม)

1.4.15 สมาชิกกลุ่มอื่นๆ ร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น โดยครูช่วยปรับสำนวนภาษาและแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ พร้อมทั้งติชม ให้กำลังใจแก่สมาชิกในกลุ่ม

1.4.16 นักเรียนแต่ละคนประเมินผลงานของกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม จากแบบประเมินที่กำหนดให้ (ทุกคน)

1.4.17 หลังจากเรียนจบแล้ว ครูทดสอบและประเมินผลนักเรียน โดยนักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือกันได้ แล้วประกาศผลกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์ให้ทราบ (ทุกคน)

2. การสร้างแผนการสอนและหาคุณภาพแผนการสอนสำหรับกลุ่มควบคุม

2.1 ศึกษาหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ ของวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ท 203 - ท204) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการสอน

2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ วิธีการสร้างแผนการสอนโดยยึดแนวการสอน และ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู เพื่อเป็นแนวทางในการจัดแผนการสอน จำนวน 1 ชุด ใช้เวลาทดลองทำการสอน 20 คาบ ๑ ละ 50 นาที ในรายวิชาภาษาไทย (ท 204)

2.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสอน เนื้อหาที่ใช้การทดลอง เป็นเนื้อหาจากวารสาร นิตยสารต่างๆ สารานุกรม และสิ่งพิมพ์

2.4 สร้างแผนการสอนตามกรอบเนื้อหา และรูปแบบการสอนตามแนวการสอนตามคู่มือครู ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

2.5 สร้างแผนการสอนตามวิธีตามคู่มือครู มีลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

2.5.1 สร้างความสนใจ เป็นวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน โดยผู้สอนใช้การพูดคุยซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนหรือใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเชื่อมประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

2.5.2 แจกจุดประสงค์ของบทเรียน ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ ว่า เมื่อเรียนจบเนื้อหาที่กำหนดให้แล้ว นักเรียนต้องบอกใจความสำคัญ แนวคิดหลักของเรื่อง รายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่อง และลักษณะการใช้ภาษาของเรื่องได้

2.5.3 ทบทวนความรู้เดิม ครูทบทวนความรู้เรื่อง ที่นักเรียนจะเรียนซึ่งนักเรียนมีอยู่ก่อนแล้วอันจะเป็นพื้นฐานหรือประโยชน์ต่อการเรียนรู้เรื่องใหม่ เพื่อนำไปสู่จุดประสงค์ในการเรียนรู้ โดยการสนทนาซักถามหรือให้นักเรียนปฏิบัติ

2.5.4 เสนอบทเรียนใหม่ ครูอธิบาย ลักษณะใจความสำคัญ แนวคิดหลักของเรื่อง เนื้อหาและใช้อุปกรณ์ต่างๆ ประกอบกิจกรรมในบทเรียนใหม่

2.5.5 ให้แนวทางในการเรียนรู้ ครูอธิบายลักษณะใจความสำคัญ การพิจารณาแนวคิดของเรื่อง และการวิเคราะห์รายละเอียดแนวคิดของเรื่อง และการใช้ภาษาในเนื้อเรื่อง

2.5.5.1 นักเรียนอ่านเรื่องที่เตรียมมาให้

2.5.5.2 ครูอธิบายเกี่ยวกับการวิเคราะห์ใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง และลักษณะการใช้ภาษาในเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติ

2.5.6 ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วฝึกจับใจความสำคัญหาแนวคิดของเรื่องและการใช้ภาษาในเนื้อเรื่อง

2.5.6 ตอบคำถามจากเรื่องและสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

2.5.7 ผลการปฏิบัติและการประเมินผล

2.5.7.1 นักเรียนร่วมกันเขียนสรุปใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่องและความคิดเห็นต่อแนวคิดในเชิงวิเคราะห์ วิวิจารณ์ เพื่อร่วมกันอภิปรายหน้าชั้นเรียน

2.5.7.2 ครูช่วยนักเรียนสรุปความตามที่ได้อภิปราย โดยปรับสำนวนภาษาให้สละสลวยขึ้น และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ พร้อมทั้งช่วยให้กำลังใจโดยให้คำติชม หรือวิจารณ์ด้วยตนเองหรือเพื่อนนักเรียนช่วยกันประเมินก็ได้

2.5.8 ส่งเสริมความแม่นยำ

2.5.8.1 ครูอธิบายเรื่องการเขียนจับใจความสำคัญโดยใช้ใบความรู้ ประกอบ

2.5.8.2 นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ และวิจารณ์เรื่องที่อ่านตามที่ตนเข้าใจ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล

2.5.9 การประเมินผล วัดผลและประเมินพฤติกรรมว่า บรรลุตามจุดประสงค์

การเรียนรู้ตามที่ต้องการในแต่ละคาบด้วยการทำแบบฝึกหัด หรือจากการทำแบบประเมินผลตนเอง หลังเรียน หรือสังเกตจากพฤติกรรมอื่นๆ ของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

3. นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นทั้ง 2 วิธีไปเสนอให้กรรมการผู้ควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และโครงสร้างพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. ทำการปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแผนการสอนทั้ง 2 วิธีที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน ในเรื่องความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง
6. ทำการปรับปรุงแผนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
7. นำแผนการสอนไปทดลองใช้สอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้ภาษาและเวลาที่กำหนดแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้สอนจริง
8. นำผลการทดลองและข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขแผนการสอน ก่อนที่จะนำไปใช้สอนจริงต่อไป

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสร้างขึ้นเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านด้าน แปลความ ตีความ ขยายความ และการจับใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่านซึ่งเป็นการวัดความเข้าใจในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่หลักสูตรระบุไว้ในคำอธิบายรายวิชาภาษาไทย (ท 203,ท 204) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบตามลำดับขั้นตอนดังนี้

 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชา ภาษาไทย ท 203 ท 204
 - 1.2 ศึกษาการสร้างข้อสอบภาษาไทยจากหนังสือการเขียนแบบทดสอบวิชาภาษาไทย ของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 9 – 77)
 - 1.3 สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ตอบผิดหรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน
 - 1.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน ตรวจสอบแก้ไขและดูความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ ดังนี้

คะแนน + 1 สำหรับข้อสอบที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อนั้น

คะแนน 0 สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่า สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อนั้นหรือไม่

คะแนน - 1 สำหรับข้อสอบที่ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อนั้น

บันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน แล้วนำไปหาค่าตรรกะนี้ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และค่าตรรกะนี้ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้วิจัยคัดเลือกข้อที่มีค่าตรรกะนี้ความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งแสดงว่า ข้อทดสอบมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ส่วนข้อทดสอบที่มีค่าตรรกะนี้ที่มีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยคัดเลือกและนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบทดสอบไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 95 คน แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน

1.6 นำผลการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบ ที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค ร้อยละ 27 ในการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เปิดตารางสำเร็จรูป จุง เตห์ ฟาน (Fan, 1952: 1 - 32) เมื่อวิเคราะห์แล้วแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.23 - 0.85 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.69

1.7 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้ว ไปทดสอบอีกครั้งหนึ่งกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มเดิม แล้วนำผลการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 107 - 109) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.74

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความโดยจะวัดความสามารถในการเขียนด้านความรู้ แนวความคิด การใช้ถ้อยคำสำนวน การขยายความ การลำดับความ เอกภาพของเรื่อง โดยให้นักเรียนเขียนเรื่องใหม่และต่อเรื่องใหม่อีกครั้งหนึ่งให้จบ กำหนดความยาวประมาณ 10 - 15 บรรทัด

การสร้างแบบทดสอบมีลำดับขั้นตอนการศึกษาและการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย (ท 204)

2.2 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบการเขียนจากหนังสือ การเขียนข้อสอบ วิชาภาษาไทย ของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 125 - 127)

2.3 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนภาษาไทย 3 คน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในคำสั่งการกำหนดความยาวของเรื่องและเวลาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

2.4 นำแบบทดสอบไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3 คน ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความซึ่งนำมาจากเกณฑ์ของ สุนันท์ สลโกสม (2526 : ภาคผนวก)

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 3 คน โดยคำนวณจาก สูตรสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องของ เคนดอลล์ (Kendall) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง 0.80

3. การสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างตามขั้นตอนของ ลิเคอร์ท (Likert) โดยมีลำดับการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ตามวิธีของ ลิเคอร์ท จากหนังสือวิธีวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531 :114 - 115)

3.2 สร้างข้อความที่แสดงลักษณะของความสนใจในการเรียนภาษาไทย โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ซึ่งได้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบแล้ว มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้ คือ

กรณีที่ 1 ในข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้ 4 คะแนน
มาก	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

กรณี 2 ในข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative) ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้ 1 คะแนน
มาก	ให้ 2 คะแนน
น้อย	ให้ 3 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 4 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อความ ความถูกต้อง และตรวจแก้ไขสำนวน ภาษาให้ชัดเจนขึ้น แล้วเลือกข้อความที่มีค่าตรงกับความสอดคล้อง ตั้งแต่ .05 ขึ้นไปไว้

5. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ที่ได้ตรวจสอบและปรับปรุง แก้ไข แล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบวรนิเวศน์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 95 คน

6. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย มาตรวจสอบให้คะแนน แล้วนำผล มาหาค่าอำนาจจำแนก รายข้อโดยวิธีแจกแจงที (t-distribution) โดยใช้เทคนิค 25 % ในการแบ่งกลุ่ม สูงและกลุ่มต่ำ แล้วเลือกแบบสอบถามที่มีค่า t อำนาจจำแนก ตั้งแต่ 3.92 – 6.71 ไว้จำนวน 20 ข้อ

7. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ที่คัดเลือกไว้ มาหาความเชื่อมั่นกับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบวรนิเวศน์ จำนวน 100 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มเดิม ด้วยการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronback) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539: 171 - 172) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 249) ซึ่งมีลักษณะการทดลองดังนี้

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E _R	T ₁	X ₁	T ₂
C _R	T ₁	X ₂	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

X₁ แทน การสอนโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC

X₂ แทน การสอนตามคู่มือครู

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

T₁ แทน การสอบก่อนที่จัดกระทำทดลอง

T₂ แทน การสอบหลังจากที่จัดกระทำทดลอง

R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามลำดับดังนี้

1. การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยสอนกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 4 คาบ เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ใช้เนื้อหาเดียวกันและระยะเวลาสอนเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม

2. จัดปฐมนิเทศ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียน และวิธีประเมินผลการเรียนรู้

3. ทำการทดสอบก่อนการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน และแบบสอบถามความสนใจในการเรียนภาษาไทย เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น

4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้

4.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมแบบ CIRC

4.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครู

5. ทำการทดสอบหลังการทดลอง กับผู้เรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนและสอบถามความสนใจในการเรียนภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง

6. ตรวจสอบผลการสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนน และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่ม
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Samples
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Samples

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2537 : 40)

$$\bar{x} = \frac{\sum \bar{X}}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2537 : 74)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ กับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2527: 69 –70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 27 % จากตาราง จุง เตห์ ฟาน

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่งๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ หรือ คือ $1 - p$

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนน ของผู้ตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของ ความสอดคล้องของ Kendall (วิเชียร เกตุสิงห์ 2530 : 122) ดังต่อไปนี้

$$W = \frac{12 \sum D^2}{m^2 N (N^2 - 1)}$$

เมื่อ	W	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้อง
	D	แทน	ผลต่างระหว่างผลรวมของอันดับที่ของคนที่ได้ จากการ จัดอันดับทุกชุดกับค่าเฉลี่ยของผลรวมของอันดับที่เหล่านั้น
	m	แทน	จำนวนชุดของอันดับที่
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกจัดอันดับ

2.5 หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย โดยวิธี การหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (α - Coefficient) คำนวณจากสูตร ครอนบัค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539: 171 - 172)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนของเครื่องมือวัด
s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
s^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2.6 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ วัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยวิธีแจกแจงที (t- distribution) คำนวณจากสูตร T ของ เอ็ดวาร์ด (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 215-217)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

$$df = n(n-1)$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มต่ำ

2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการทางสถิติ

t – test for Independent Samples (Scott and Wertheimer. 1966 : 264) คำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาการแจกแจงแบบที
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และความสนใจในการเรียนภาษาไทยที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังการเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน โดยวิธีการทางสถิติ

t – test for Dependent Samples (Scott and Wertheimer. 1966 : 264) ตามสมมุติฐาน ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 และข้อ 9 โดยคำนวณจาก

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาการแจกแจงแบบที
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียน กับ หลังการเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ ยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงแบบที (t-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
กลุ่มทดลอง	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC
กลุ่มควบคุม	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
5. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

6. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

7. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

8. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน
ตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

9. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของ
นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Samples ได้ผลดังแสดงใน
ตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	28	27.28	8.73	2.16 *
กลุ่มควบคุม	28	25.60	8.24	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 ปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับ
นักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการ
การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจ
ในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Samples ได้ผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	28	17.53	0.87	3.34 **
กลุ่มควบคุม	28	16.75	0.56	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ปรากฏว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

3. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test for Independent Samples ได้ผลดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	28	62.42	56.55	2.26 *
กลุ่มควบคุม	28	57.42	83.06	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 ปรากฏว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3

4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Samples ได้ผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	28	24.32	83	327	9.06 **
หลังการทดลอง	28	27.28			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 ปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

5. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Samples ได้ผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสามารถในการเขียนภาษาไทย N		$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มทดลอง					
ก่อนการทดลอง	28	15.87			
			25.3	34.53	7.27 **
หลังการทดลอง	28	16.75			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 ปรากฏว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 5

6. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Samples ได้ผลดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสนใจในการเรียนภาษาไทย กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	28	55.78	186	2484	5.16 **
หลังการทดลอง	28	62.42			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 ปรากฏว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 6

7. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Samples ได้ผล ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อน การทดลองและหลังการทดลอง

ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	28	23.57	57	519	2.79**
หลังการทดลอง	28	25.60			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 ปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อน การทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ความเข้าใจ ในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 7

8. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Samples ได้ผลดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสามารถในการเขียนภาษาไทย N		$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มควบคุม					
ก่อนการทดลอง	28	15.87			
			25.3	34.53	7.27 **
หลังการทดลอง	28	16.75			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 ปรากฏว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและ หลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 8

9. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสนใจในการเรียนภาษาไทย
ของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Samples ได้ผล
ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสนใจในการเรียนภาษาไทย N		$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มควบคุม					
ก่อนการทดลอง	28	49.60	221	5151	3.71 **
หลังการทดลอง	28	57.42			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 ปรากฏว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า
ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลัง
การทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 9

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู เป็นการศึกษาเชิงทดลอง มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้าและวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
5. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
6. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
7. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
9. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน
4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
6. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
6. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
7. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
8. ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
9. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 204 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 6 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 168 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่เรียนวิชาภาษาไทย ท 204 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 28 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 56 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มมา 2 ห้องเรียน แล้วจับสลากได้

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 28 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพัฒนาจากรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ท 204 ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 20 คาบ

3.2 แผนการสอนของกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการสอนตามคู่มือครู ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 5 แผน รวม 20 คาบ

3.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยเป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ สร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ท 204 ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน แล้วตรวจสอบหาคุณภาพแต่ละข้อ ได้ค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.23 – 0.85 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 – 0.69 และค่าความเชื่อมั่น 0.74

3.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้เขียนเรื่องต่อจากเรื่องที่กำหนดให้ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง ซึ่งแบบทดสอบผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และหาความสอดคล้องของเรื่องกับเกณฑ์ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.

3.5 แบบสอบถามวัดความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนของ ลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน แล้วตรวจสอบหาคุณภาพ โดยหาค่า t อำนาจจำแนกของแต่ละข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 3.92 – 6.71 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับนักเรียน 100 คน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

4. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โดยดำเนินการทดลองด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยสอนกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ใช้เนื้อหาเดียวกันทั้งสองกลุ่มโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสอนดังนี้

4.1 จัดปฐมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ถึงวิธีการเรียนบทบาทของนักเรียน จุดประสงค์ของการเรียนและวิธีการประเมินผลการเรียน

4.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทยและแบบทดสอบวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

4.3 ดำเนินการทดลองโดยการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตามแผนการสอนที่สร้างไว้คือ กลุ่มทดลองใช้แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กลุ่มควบคุมใช้แผนการสอนตามคู่มือครู

4.4 ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทยและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการทดลอง

4.5 ตรวจสอบผลการทดสอบแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ t-test for Independent Samples ในการเปรียบเทียบดังนี้

1.1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

1.2 เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่ม

ควบคุม

1.3 เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

2. ใช้ t-test for Dependent Samples ในการเปรียบเทียบดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2.2 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความสนใจในการเรียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทย ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการเขียนภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู จากผลการศึกษาค้นคว้าได้ผลดังนี้

1. จากสมมุติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม แสดงว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเรือน โพธิ์วีเชียร (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้สรุปผลเกี่ยวกับการศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบ CIRC ว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีแนวโน้มว่า มีความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยตนเองและกลุ่มที่เรียนจากครูตามปกติ

จากผลการวิจัยแสดงว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน มีการฝึกเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน เหมาะสมที่จะใช้ฝึกเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา นักเรียนที่เรียนอ่อนได้มีโอกาสฝึกกิจกรรมเป็นคู่ร่วมกับเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่า ทำให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนให้ดีขึ้น อีกประการหนึ่งในการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน เป็นการนำนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันมาทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยๆ ทำให้นักเรียนที่เก่งได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่า ในขณะที่เดียวกันนักเรียนที่เรียนอ่อนก็ต้องพยายามปรับปรุงทักษะของตนเองให้ดีขึ้น เพราะหลังจากจบการฝึกกิจกรรมกลุ่มแล้ว จะมีการทำแบบทดสอบย่อยๆ ซึ่งทุกคนในกลุ่มต้องทำแบบทดสอบให้ผ่าน ดังนั้นแต่ละกลุ่มจึงต้องช่วยเหลือกันเพื่อให้ทุกคนในกลุ่มผ่านเกณฑ์ ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นกว่าปกติ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ

สุริย์ บาวเออร์ (2535 : 14 - 21) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้โดยการร่วมมือทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าแบบปกติ และอาจจะช่วยแก้ปัญหาการสอนอ่านด้วยวิธีจัดกลุ่มการอ่าน

2. สมมุติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ทำให้ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สลาวิน (Slavin, 1990) และคณะอาจารย์ แห่งมหาวิทยาลัย Johns Hopkins ที่ได้พัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC เพื่อเพิ่มโอกาสและระยะเวลาของการฝึกทักษะการอ่าน การเขียนได้มากขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนในทีมเดียวกันช่วยกันสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสูงขึ้น

จากผลการวิจัยแสดงว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้เป็นผลมาจากว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ซึ่งเป็นการอ่านและการเขียนเรียงความเชิงบูรณาการแบบร่วมมือ ทำให้ได้ทำกิจกรรมที่มีการฝึกทั้งทักษะการอ่านและการเขียน โดยมีความร่วมมือช่วยเหลือกันฝึกกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข ความมั่นใจ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มย่อย ซึ่งครูจัดเตรียมให้นักเรียนได้ฝึกตามลำดับขั้นตอน และจากความช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันฝึกทักษะการอ่าน ร่วมกันคิดอันเป็นแนวทางที่นำไปสู่งานการเขียนของตนเอง ยิ่งนักเรียนได้ฝึกเขียนมากขึ้นเท่าใด ก็จะทำให้มีความสามารถในการเขียนสูงขึ้นตามไปเท่านั้น

3. สมมุติฐานข้อที่ 3 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม แสดงว่าการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครู เพราะว่า ในการจัดกิจกรรมและบรรยากาศในการเรียนเอื้ออำนวยให้นักเรียนได้มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความร่วมมือกันสูง จำนวนนักเรียนในกลุ่มมีความเหมาะสม ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกอย่างเปิดเผย มีความมั่นใจในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ตามรูปแบบของกิจกรรมวิธีการประเมินผลงานร่วมกัน ทำให้นักเรียนมีความสุข

สนุกและกระตือรือร้นที่จะเรียนเพราะทุกคนมีความสำคัญต่อกลุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่มีเป้าหมายร่วมกัน

4. สมมุติฐานข้อที่ 4 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลอง พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า หลังการทดลองนักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยดีกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเรือน โพธิ์วีเชียร (2537 : 73) ที่ได้ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากสมมุติฐานข้อ 2 พบว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC มีแนวโน้มว่าจะคะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย สูงกว่าการเรียนตามปกติ

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC เป็นการจัดกิจกรรมที่มีส่วนประกอบ ของการสอนทักษะการอ่านการเขียนและการเรียนแบบร่วมมือ เมื่อนักเรียนได้ฝึกกิจกรรมตามขั้นตอนครบถ้วนแล้ว กิจกรรมช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น และการทำงานแบบร่วมมือกันจะเป็นการเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ฝึกทักษะร่วมกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม กระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสุข สนุกในการเรียนร่วมกัน

5. สมมุติฐานข้อที่ 5 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลอง พบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า หลังการทดลองนักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยดีกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับผลสรุปการวิจัย ของคณะอาจารย์มหาวิทยาลัย Johns Hopkins (Johnson and Johnson.1994) ที่ทำการวิจัยใน ชั้นเรียนเกี่ยวกับวิธีสอนภาษา ของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะในการอ่านและการเขียนน้อย จึงได้เสนอกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ซึ่งมีวิธีเรียนแบบร่วมมือแบ่งกลุ่มเรียนให้มีสมาชิกทุกระดับความสามารถ จัดกิจกรรมให้ทุกคนได้เพิ่มโอกาสในการฝึกทักษะการอ่าน การเขียนมากขึ้น ด้วยการบูรณาการกับ

ทักษะทางภาษาอื่นๆ เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้กิจกรรม CIRC จึงมีความสามารถทางภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

6. สมมุติฐานข้อที่ 6 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม แสดงว่า หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เพราะ การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC นักเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมกลุ่มย่อยซึ่งในกลุ่มจะมีสมาชิกทุกระดับความสามารถ คือ ระดับ เก่ง ปานกลาง อ่อน นักเรียนจึงมีความสนใจในงานกลุ่ม ให้ความสำคัญกับงานที่ทำ เพราะเป็นการเรียนแบบให้ความร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทุกคนมีความสำคัญต่อกลุ่ม แต่ละคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นร่วมกันและยอมรับในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในตนเองว่า ตนมีส่วนทำกลุ่มประสบผลสำเร็จ มีความพึงพอใจที่จะเรียน ทำให้เกิดความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วณิช บรรจง และคนอื่นๆ (2516 : 33 - 34) ที่เสนอแนะวิธีการสร้างความสนใจไว้ว่า การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC จึงมีความสนใจในการเรียนภาษาไทย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

7. สมมุติฐานข้อที่ 7 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลอง พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า หลังการทดลองนักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยดีกว่าก่อนการทดลอง

ผลการทดลองแสดงว่า การสอนตามคู่มือครู ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า การสอนตามคู่มือครูเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนการเรียนการสอนที่สมบูรณ์แบบ เริ่มจากกระตุ้นความสนใจนำเข้าสู่บทเรียน แจกจุดประสงค์ในการเรียน เช่น ในการอ่าน นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการอ่าน มีกิจกรรมการเรียนรู้

การสอนที่ชัดเจนต่อเนื่อง และในขั้นปฏิบัติการอ่าน นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปราย วิเคราะห์ วิจัยเรื่องี่อ่าน จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านชัดเจนยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

8. สมมุติฐานข้อที่ 8 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลอง พบว่า ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการเขียนภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า หลังการทดลองนักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยดีกว่าก่อนการทดลอง เป็นเหตุผลมาจากว่า การสอนตามคู่มือครู ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น จึงส่งผลทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยดีขึ้นด้วย เพราะการอ่านเป็นการรับข้อมูล ส่วนการเขียนเป็นการถ่ายทอดข้อมูลออกไป ดังนั้นการอ่านจึงเป็นพื้นฐานของการเขียน เมื่อนักเรียนได้ผ่านขบวนการเรียนการสอน นักเรียนสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการเขียนหลังจากได้ฝึกการอ่าน เมื่อนักเรียนได้ฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลาการทดลอง 20 คาบ ครูได้แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้นักเรียนแก้ไขปรับปรุง จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนดีขึ้น นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู จึงมีความสามารถในการเขียนภาษาไทย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

9. สมมุติฐานข้อที่ 9 นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า หลังการทดลองนักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยดีกว่าก่อนการทดลอง

จากผลการทดลอง ที่แสดงว่า การสอนตามคู่มือครู ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองนั้น มีความสอดคล้องกับเหตุผลที่ว่า การสอนตามคู่มือครู เป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีลำดับขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสนใจในการเรียน มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความต้องการของผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ วิจัย มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็นและเกิดความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู จึงมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1. การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC สามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและประยุกต์ใช้กับนักเรียนระดับอื่นๆ
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบในการเรียน เจตคติต่อการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจในการเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2528). จิตวิทยาการศึกษาภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กาญจนา สุจินะพงษ์. (2539). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญเรือน โพธิ์วิเชียร. (2538). ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม ซี ไอ อาร์ ซี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนระดับประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน.(มปป.). แผนการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : พัฒนาหลักสูตร จำกัด.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. (2529). การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- จันทิมา พรหมโชติกุลและสุนันท์ ศลโกสุม. (2535). เอกสารการสอนชุดวิชาการวัดและประเมินผลกลุ่มวิชาเฉพาะ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตติมา จรรยาธรรมา. (2539). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มแบบอิสระ สัมฤทธิ์ผล ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพร์दनกุล. (2520). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชาญชัย อาจินสมมาตร.(2533, มีนาคม). "การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning)," ใน ประชาการศึกษา.40 (6) :19.
- ชุติมา สัจจานันท์. (2529). หนังสือเพื่อลูก. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2537). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา - พานิช.
- ไทรเทพ โห้โก้. (2533). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังภาษาไทยและความสนใจในวิธีสอนฟัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เรียนโดยการ ใช้แบบฝึกการฟังจากแถบบันทึกเสียง และจากการอ่านของครู. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทวี ท่อแก้วและอบรม สันภิบาล. (2517). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธิดา โมสิกรัตน์ และถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2538). เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง) หน่วยที่ 9 –15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นพดล จันทรพิณ. (2531). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ. ๔
- นพรัตน์ สร้อยสุวรรณ. (2527). ศึกษาความสามารถในการอ่านระดับวิจารณ์ ของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การสอนมัธยม) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นลินี บพิตรสุวรรณ. (2537). การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียน และแรงจูงใจในการเขียน
ภาษาไทยของนักเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบ
การณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นิลวรรณ สิทธิอาษา.(2539). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่าน ตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับการสอน
ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บงกช สัมพันธ์. (2529). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสนใจในการเรียน
การอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการแสดง
บทบาทสมมุติกับการทำกิจกรรมตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บังอร สว่างวโรธ. (2524, มกราคม - มิถุนายน). "การวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเป็น
ภาษาต่างประเทศโดยการใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย," วารสารภาษาปริทัศน์. 2 (1) :2.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2521). วรรณกรรมเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. †
- . (2532). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- . (2534). มิติใหม่ในการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). รูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2527). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.
- บุญปลุก สิทธิไทย. (2532) . การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษา
ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับ
การสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2518,กรกฎาคม). "การสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน," วิทยาสาร. 23 : 32 – 34.
- ปัสสน์ กงตาล. (2535,กันยายน). "การร่วมมือการเรียนรู้," ใน วารสารศึกษาศาสตร์. 9 (10) : 1 – 2.
- ประสาธ อิศรปรีดา.(2538). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ต.
- ปิยนุช พัฒนภิรมย์. (2538). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและ
ความสนใจในการเขียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับ

การสอนด้วยแบบฝึกการอ่าน ด้วยกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ในการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี - นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ปิยฉัตร พรหมศรี. (2535). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถทางการเขียนและ ~~✗~~ ความสนใจในวิธีสอนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี สอนตามรูปแบบเอริกา (Erica) และวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปิยะศักดิ์ สันทรพิชัย. (2530). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี - นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปิยาภรณ์ รัตนกรณกุล. (2536). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยการใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่ม สัมฤทธิ์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เปรมจิตต์ ขจรภัยลาร์เซน. (2536). "วิธีสอนแบบการเรียนรู้ร่วมกัน," เอกสารประกอบการบรรยาย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

เปลื้อง ณ นคร. (2523). จิตวิทยาสำหรับชีวิต. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

✓ ผะอบ โปษะกฤษณะ,คุณหญิง. (2538). ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย : การเขียน การอ่าน การพูด การฟังและราชาศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.

ผ่องใส ห่อทอง. (2538). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 โดยการสอนแบบพัฒนารายบุคคล ที่ร่วมทำงาน เป็นคณะกับการสอนแบบปกติ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรรณศรีมณี เก้าธรรมสาร. (2533, กุมภาพันธ์). "การเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน," สารพัฒนา หลักสูตร. 10 (95) : 35 - 37.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีการทางวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.

พรทิพา พานิชชีวะกุล. (2538). การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้การสอนแบบมุ่ง ประสพการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พิสมัย ชุ่มจิตร์. (2536). การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อ การอ่านภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ

- เอส เอส อาร์ (SSR) กับ วิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา)
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญสิริ จีระเดชากุล. (2533). *ปรัชญาการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : มปป.
- มานิตย์ บุญประเสริฐ. (2526, กันยายน - ตุลาคม). "ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน," *จันทร์เกษม*. 43 (174) : 41.
- ✓ ยาวภา เดชะคุปต์. (2528). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- รติพันธ์ ไมตรีจิต. (2537). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์และความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- รัชณี มณีโกศล. (2540). *ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบและความคงทนทางการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนแบบปกติ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ถวิลวงษ์. (2534). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษและบุคลิกภาพประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วนิช บรรจง และคนอื่นๆ. (2516). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- วิจัยทางการศึกษา, กอง. (2536). *การวิเคราะห์รูปแบบนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ✓ วิชัย วงษ์ใหญ่. (2540). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ ; การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ✓ วิบุร โสภวงศ์. (2537). *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 11 – 15*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริพร พูลสุวรรณ. (2530, ธันวาคม). "การอ่านหนังสือกับมนุษย์," *บรรณารักษศาสตร์*. (6) : 61 - 69.

- ศิริรัตน์ นิละคุปต์. (2536). *กระบวนการอ่านและทักษะการอ่าน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ✓ ศึกษาธิการ,กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). *การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ปฏิรูปการศึกษา.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2540). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ✓ ศึกษาธิการ,กระทรวง.(2535). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สนม ครุฑเมือง. (2539). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สนิท ตั้งทวี. (2531). *ศิลปะการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2531). *วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สมเดช บุญประจักษ์. (2540). *การพัฒนาศักยภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (คณิตศาสตร์ศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร ศิลาทอง. (2541). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนแบบร่วมมือแบบ STAD*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมุทร เข็มเขาวนิช และอำนาจ บุญศิริวิบูลย์. (2539). *เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สายวรุณ ทองวิทยา. (2539). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา และมนุษยสัมพันธ์ ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนตามคู่มือครู*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักราชบัณฑิต. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุกัญญา เศรษฐรังสรรค์. (2533). *การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียน ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการโคลซ และการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). *การส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- ✓ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2525). "กิจกรรมร่วมหลักสูตรวิชาภาษาไทย," ใน *คู่มือครูวิชาภาษาไทย*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์.

- (2536). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ สลโกสม. (2526). *รูปแบบการสอน และปัญหาของการสอน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รายงานการวิจัยประกอบการศึกษา รายวิชาหลักสูตร 773*.
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2537). *เอกสารการสอน ชุดวิชาภาษาไทย การอ่านหน่วยที่ 11-15*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. บริษัทประชาชนจำกัด.
- สุมาลี ธนุสมบัติวรกุล. (2541). *การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธี K-W-L Plus ประกอบกับกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครู*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุโท เจริญสุข. (2522). *หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์*. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา.
- สุภัทรา อักษรนุเคราะห์. (2532). *การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุศักดิ์ หลาบมาลา. (2531, กุมภาพันธ์). "การเรียนการสอนแบบร่วมมือ," *วิทยจารย์*. 86 (2): 4 - 6.
- สุริย์ บาวเออร์. (2535, กันยายน - ธันวาคม). "การเรียนรู้โดยการร่วมมือ," *วิชาการ - อุดมศึกษา*. 2(1) : 14 - 21.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). *โครงการนำร่องการพัฒนาการอ่านของประเทศไทย : การสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาภายในจังหวัดสุรินทร์*. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาภาษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- (2536). *การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 3*. กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์พรินต์ จำกัด.
- อนุสรณ์ สุชาติานนท์. (2536). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาและบุคลิกภาพ ประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ*.
ปรินิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี - นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อัจจิมา เกิดผล. (2533) "หลักการเขียน," ใน *ภาษาไทย 1*. หน้า 73 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉราพร ทรัพย์แก้ว. (2536). *การศึกษาผลการมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิสัมพันธ์กลุ่มต่อการพัฒนาด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในห้องเรียนแบบร่วมมือ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(การสอนประถม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี แจ่มเจริญ. (2526). *ศึกษา 2531 วิธีสอนกลุ่มทักษะ "ภาษาไทย"* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล.

- อัมพร พยุศิริ. (2540). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และ
ความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาภาภรณ์ หวัดสูงเนิน. (2536). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้ไขโจทย์
ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ ค.ม.(ประถมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Aboderin, Yemi. (1986, January). " Integrating Reading and Writing," *English Teaching
Forum*.1 (24) : 38 – 40.
- Ajose, Sunday A. and Joyner, Virginia G. (1990, Summer). "Cooperative Learning: The
Rebirth Effective Teaching Strategy," *Educational Horizons*. 60 (4) :197– 201.
- Arapoff, Nancy. (1967,June). "Writing : A Thinking Process," *TESOL Quarterly*.(1) : 33 – 39.
- Arrowsmith, G. (1972). *Reading VS Thing*. New York : Bulletin of the English Language
Center.
- Artzt, Alice F. and Newman, Claire M. (1990,September). " Cooperative Learning," *The
Mathematics teacher*. 83 (6) : 448 – 452.
- Carlen, Robert. (1967). *Book and The Teen – Age Reader*. New York: Pergamon Press.
- ✓ Carr and .Ogle. (1987, April). " K–W–L Plus: A Strategy for Comprehension and
Summarization," *Journal of Reading*. 30 (4): 626 – 631.
- Dewey, John.(1959). *Dictionary of Education*. New York: Philosophical Library.
- Dallman, M.R. and others, (1974). *The Teaching of Reading*. New York: Holt Rinehart and
Winston.
- Dubin, Fraida and Elite Olshain.(1980, Spring). The Interface of Writing and Reading," *TESOL
Quarterly*.(3) : 19.
- Eisterhold, John Corson and others.(1990, Summer). " Reading – Writing Relationships in
First and Second Language," *TESOL Quarterly*. 24 (3): 245 – 266.
- Fan,Chung Teh. (1952). *Item analysis Table*. New Jersey: Educational Testing Service
Princeton.
- Gagne, Robert M. (1974). *Essentials of Learning for Instruction*.3rd ed. New York: Mc Graw
Hill Book co.,.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: Mc Graw – Hill Book co.
- Goodman, Yetta M. (1989,November). " Roots of The Whole Language Movement," *The
Elementary School*. The University of Chicago. 90 (2): 113 – 127.
- Gray, William S. (1960). *The Teaching of Reading in Encyclopedia of Educational Research*.
3rd ed. New York: The Mcmillan Company.

- Hafner, Lawrance E. and Hayden B. Jolly. (1972). *Pattern of Teaching Reading in the Elementary School*. New York: The Macmillan Company.
- Harris, A.J. (1969). *How to Increase Reading Ability*. New York: Green & Co.
- Harris, L.A. and C.B. Smith. (1976). *Reading Instruction*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Heaton, J.B. (1979). *Writing English Language Tests*. London: Longman.
- ✓ Hulett, Joycelin Brown. (1986, September). "Third Grade Writings: Their Relationship with Reading," *Dissertation Abstracts International*. 47 (3): 847.
- Johnson Patricia. (1986, July). "Acquisition of Schema of Comprehension and Communication: A Study of the Reading – Writing Relationship in ESL," *REIC Journal*. 17 (1): 17
- Johnson Patricia. (1986, June). "Acquisition of Schema of Comprehension and Communication: A Study of the Reading – Writing Relationship in ESL," *REIC Journal*. 17(1): 1 – 3.
- Johnson and others. (1981). "Effect of Cooperative and Individualistic Goal Structures on Achievement: A Meta – Analysis," *Psychological Bulletin*. 89 (1): 47 – 62.
- ✓ Johnson, David W. and Roger T. Johnson. (1987, November). "Research Shows the Benefits of Adult Cooperation," *Education Leadership*. 3 (2): 12 – 13.
- (1989). Cooperative Learning in Mathematics Education in *New Directions for Elementary School Mathematics*. 1989 yearbook .p. 234 – 245. Reston, Virginia: National Council in Teachers of Mathematics. Inc.
- (1990). "Using Cooperative Learning in Math," *Cooperative Learning in Mathematics*. New York : Addison Wesley Publishing Company.
- , & Smith, Karl A. (1998, July/August). "Cooperative Learning Returns To College: What Evidence Is There That It Works," *Change*. 30 (4): 27-35.
- Kagan, Spencer. (1994). *Cooperative Learning*. San Juan Capistrano: Kagan Cooperative Learning.
- Leedy, Paul D. (1956). *Reading Improvement for Adults* / P.D. Leedy. New York: McGraw – Hill. 456 p: tables.
- Lado, Robert. (1961). *Language Testing, the Construction and Use of Foreign Language Tests, a Teachers' Book*. London: Longman.
- Magarat Mead. (1970, 10 January). "Youth Revolt: The Future Is Now," *Saturday Review*. (1): 23 - 25.
- McCrmon, P.M. James M. (1978). *Writing with a Purpose Shorted*. Boston: Houghton Mifflin Company, 1978.

- Miller, Wilma H (1979). *The first R: Elementary Reading Today*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- (1990). *Reading Comprehension Activities Kit*. New York: The Center for Applied Research in Education.
- Mogan, Robbette M. (1987, March). "Cooperative Learning : Teacher Use, Classroom Life , Social Integration, and Student Achievement ," *Dissertation Abstracts International*. 48 (1): 30 – 43.
- Owens, L. (1994). "Cooperation," *The International*, Edited by Husen, Torsten & Postlethwaite, T.N. p.345 – 349. London: Pergamon.
- Patty, Wallter T. Dorothy C. Petty and Majorie F. Beaching. (1985). *Experience in Language : Tolls and and Techniques for Language Art Method*. 4th ed. New York: Allyn and Bacon Inc.
- Powell, Marvin. (1963). *The Psychology of Adolescence*. New Yoek: The Boblss Merrill Company.
- Raines, Ann. (1985, Winter). "What Unskilled ESL Students Do as They Write : A Classroom Study of Composing," *TESOL Quarterly*. (2): 5 – 11.
- Raggor A.L. and Raggor R.D. (1985) *Effective Reading*. New York: McGraw - Hill.
- Shanahan, Timothy and Richard G. Lomax. (1988, May). "A Development Comparison of Three Theoretical Models of the Reading – Writing Relationship. *Research in the Teaching of English*. 22 (2): 196.
- Sharan, Shlomo. (1980, February). "Cooperative Learning in Small Groups; Recent Methods and Effects on Achievement, Attitudes, and Ethnic Relations," *Review of Educational Research*. 50 (2): 241 – 271.
- Slavin, Robert E. (1987, November). "Cooperative Learning and Cooperative School," *Educational Leadership*. 45 (3): 7 – 13.
- (1990). *Cooperative Learning: Theory, Research, and Practice*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- (1995). *Cooperative Learning: Theory, Research, and Practice*. 2nd ed. Bonton: Allyn and Bacon.
- Slavin, R. E. Steven, R.J., Medden, N.A., & Farnish, A.M. (1987). Cooperative Integrated Reading and Composition: Two Field Experiments. *Reading Research Quarterly* 22: (3): 433 – 454.
- Smith, F. (1969). *Understanding Reading*. New York: Holt, Rinehart and Wilson, Inc.
- Stotsky, Sondra. (1983). "Research on Reading / Writing Relationship: A Synthesis and Direction," *Language Arts*. 60 (5): 627 – 642.

- Thorndike, Robert L. and Hagen Elizabeth. (1959). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. New York: John Willey.
- Valette, Rebecca M. (1977). *Modern Language Testing*. 2nd ed. New York: Harcourt, Brace & World Inc.
- Whitehead, Robert. (1968). *Children 's Literature Strategies of teaching*. New Jersey: Prentice Hall inc.
- Widdowson, H.G. (1979). *Explorations in Applied Linguistics*. London: Oxford University Press.
- Wittrock, M.C. (1989, October). "Writing and the Teaching of Reading," *Language Arts*. 66 (6): 600.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แผนการสอนกลุ่มทดลอง
- แผนการสอนกลุ่มควบคุม
- เอกสารประกอบการเรียน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบ CIRC
(Cooperative Integrated Reading and Composition)

วิชา ภาษาไทย (ท 204)

แผนการสอนที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การจับใจความสำคัญและการเขียนสรุปความ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเข้าใจความหมายของคำ การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องและแนวคิดของเรื่องได้ การทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน ให้สัมพันธ์กันได้โดยนำแนวคิดจากความเข้าใจที่อ่านมาสรุปความได้ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาให้มีประสิทธิภาพได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญและเขียนสรุปความจากเรื่องได้

จุดประสงค์นำทาง

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำยากและข้อความได้
3. เขียนลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
4. เขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้
5. แต่งเรื่องตอนจบที่ต่างไปจากเรื่องเดิมได้
6. อภิปรายสรุปเรื่องที่อ่านได้

ทักษะการทำงานกลุ่ม

1. รู้จักแบ่งงานกันในกลุ่ม
2. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
3. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น
5. รู้จักวางแผนและทำงานร่วมกับผู้อื่น

เนื้อหา

เรื่องที่ครูเตรียมมา คือ เรื่อง ลำพู...ไว้เพื่อน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

(คาบที่ 1-2) เวลา 100 นาที

1. ขั้นเตรียม (ใช้เวลา 20 นาที)

1.1 ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยการแบ่งนักเรียนเป็น 1:2 :1 (เก่ง : ปานกลาง : อ่อน) แบ่งตามคะแนนการทดสอบก่อนเรียน แล้วแนะนำกิจกรรมกลุ่มที่ต้องฝึกร่วมกัน คือ ผลัดกันอ่าน สะกดคำยาก จับใจความสำคัญ ตอบคำถาม ตั้งชื่อเรื่อง และแต่งเรื่องตอนจบที่ต่างไปจากเดิม

1.2 แจกจุดประสงค์การทำกิจกรรมกลุ่ม

2. ขั้นสอน (ใช้เวลา 30 นาที)

2.1 นำเข้าสู่บทเรียน โดยสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มและเรื่องที่เตรียมให้อ่านในกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะอ่าน

2.2 ให้นักเรียนฟังเพลง นิทานหิ้งห้อย... ของ วงเจเสียง จากแถบบันทึกเสียงที่เตรียมไว้

2.3 ให้นักเรียนเข้ากลุ่มๆ ละ 4 คน ตั้งชื่อกลุ่มและลงชื่อให้เรียบร้อย (ตามเอกสารหมายเลข 1)

2.4 ครูอธิบายเนื้อหาในใบงานต่างๆ แล้วมอบหมายให้กับตัวแทนแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นทำกิจกรรม (ใช้เวลา 50 นาที)

3.1 ครูอธิบายจุดประสงค์ในการอ่านให้นักเรียนทราบ

แนะนำคำยากในเรื่องที่อ่านแก่นักเรียน โดยค้นจากพจนานุกรม

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ทุกกลุ่ม แล้วอภิปรายร่วมกัน

3.2 นักเรียนจับคู่กัน อ่านเรื่องที่เตรียมให้ คนละ 1 ย่อหน้า แล้วอ่านสรุปใจความสำคัญในใบความรู้ที่ 1 การตั้งชื่อเรื่องในใบความรู้ที่ 2

3.3 นักเรียนสนทนากันในกลุ่มและอภิปรายกลุ่มย่อย 4 คน แล้วช่วยกันเขียนสรุปใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง ชื่อเรื่อง เป็นผลงานของกลุ่ม 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม)

3.4 นักเรียนร่วมกันวิจารณ์แนวคิดของเรื่องกับคู่ของตน แล้วทุกคนเขียนสรุปใจความสำคัญและแนวคิดของเรื่องลงในใบงานคนละ 1 ชุด (ทุกคน,จับคู่)

(คาบที่ 3-4) ขั้นทำกิจกรรม (ต่อ) ใช้เวลา 60 นาที

3.5 นักเรียนในกลุ่มร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบใหม่ให้ต่างไปจากเดิม โดยใช้วิธีอภิปราย แสดงความคิดเห็นและสรุปความ ร่วมกันเขียนสรุปแล้วส่งเป็นผลงานของกลุ่ม 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม)

3.6 นักเรียนในกลุ่มจับคู่กันแล้วอ่านเรื่องตอนจบ (ทุกคน,จับคู่)

3.7 นักเรียนจับคู่เดิม นำคำยากที่อยู่ในเรื่องผลัดกันแปลความหมาย และฝึกเขียนคำที่มักเขียนผิดลงในใบงาน (ทุกคน,จับคู่)

4. สรุปและประเมินผล (ใช้เวลา 40 นาที)

4.1 นักเรียนในกลุ่มแบ่งงานเพื่อนำเสนอ ชื่อเรื่อง สรุปใจความสำคัญ แนวคิด และวิจารณ์

พร้อมทั้งเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน (ช่วยกันเป็นทีม)

4.2 นักเรียนกลุ่มอื่น ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น โดยครูช่วยกันปรับสำนวนภาษา และ แก้ไขข้อบกพร่อง

4.3. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการประเมินผลการทำงานกลุ่ม จากแบบสังเกต (เอกสาร หมายเลข 2)

4.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำแบบทดสอบประจำหน่วย เรื่อง ลำพู...ไร้เพื่อน แล้วจับคู่กันทำแบบทดสอบประจำหน่วยส่งตรวจ 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม,จับคู่)

4.5 ครูแจ้งผลการประเมินของกลุ่ม ที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด ให้นักเรียนทราบ

สื่อการเรียนการสอน

1. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525
2. แถบบันทึกลีลา เพลง นิทาน....หิ่งห้อย ของ วงเจลิ้ง
3. เรื่องที่ครูเตรียมมา คือเรื่อง ลำพู...ไร้เพื่อน
4. ใบความรู้ เรื่อง การแปลความ การจับใจความสำคัญ ลักษณะแนวคิดหลักและหลัก

การเขียนแสดงความคิดเห็น

5. ใบงานสำหรับฝึกอ่านและสะกดคำยากในเรื่องที่อ่าน

ข้อสอบประจำหน่วยที่ 1
เรื่อง ลำพู...ไร้เพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกเพียงข้อละคำตอบเดียว โดยทำลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดต่างไปจากข้ออื่น
 - ก. สับ
 - ข. เฉาะ
 - ค. ผ่า
 - ง. เฉือน
2. ลำพูและจากเป็นไม้ขึ้นในที่ๆ น้ำสำคัญจัดสำคัญเค็ม
แสดงว่าต้นลำพูและจากเป็นไม้ขึ้นอยู่ที่ใด
 - ก. หาดทราย
 - ข. ชายเลน
 - ค. ห่งนา
 - ง. ริมบึง
3. เมื่อหวนคิดย้อนไปถึงครั้งกระโน้น ในคลองตาเค็ดนี้ เมื่อยามน้ำเกิดน้ำในคลองเปี่ยมฝั่ง
“ ยามน้ำเกิด ” หมายถึงเวลาใด
 - ก. มีน้ำขึ้น
 - ข. มีฝนตก
 - ค. มีน้ำท่วม
 - ง. มีน้ำเข้าคลอง
4. ข้อใดที่ต้นจากให้ประโยชน์น้อย
 - ก. มุงหลังคา
 - ข. มวนยาสูบ
 - ค. ห่อขนมจาก
 - ง. รับประทานผล
5. “ ลำพูเฝ้าแต่รันทด นึกถึงหิ่งห้อยเพื่อนเก่า คงไม่มีวันอีกแล้วเหมือนสายน้ำใสที่ไหล
ผ่านไป เหลือไว้แต่น้ำขุ่นดำ ให้ลำพูต้องฝืนใจดูดซึม เพื่อหล่อเลี้ยงลำต้นพอประทังชีวิตอยู่ไปวันๆ
รอว่าเมื่อไรจะโค่นลงไปพังพาบอยู่กับตลิ่ง”
ข้อความนี้ให้ความรู้สึกอย่างไร

ก. เศร้าใจ	ข. เหงาใจ
ค. ท้อแท้ใจ	ง. ขุ่นเคืองใจ

6. จากข้อ 5. ใจความสำคัญของข้อความคืออะไร
 - ก. มลภาวะที่มีต่อต้นลำพู
 - ข. ลำพูใกล้จะสูญพันธุ์
 - ค. วิกฤตของสิ่งแวดล้อม
 - ง. หิ่งห้อยหายไปจากต้นลำพู
7. ตัวละครใดไม่ได้กล่าวถึงในเรื่องนี้
 - ก. ต้นลำพู
 - ข. ต้นจาก
 - ค. ตัวหิ่งห้อย
 - ง. ต้นมะพร้าว
8. เรื่องนี้น่าจะเกิดที่ใดมากที่สุด
 - ก. กรุงเทพฯ
 - ข. นนทบุรี
 - ค. ปทุมธานี
 - ง. สมุทรปราการ
9. “ลำพู...ไร้เพื่อน ” เพื่อนในที่นี้น่าจะหมายถึงใคร
 - ก. ต้นจาก
 - ข. หิ่งห้อย
 - ค. ต้องแต่ง
 - ง. ต้นโกกงาง
10. ผู้เขียนมีจุดประสงค์สำคัญในการแต่งอย่างไร
 - ก. ต้องการมีเพื่อน
 - ข. รักษาสิ่งแวดล้อม
 - ค. สะท้อนภาพในอดีต
 - ง. ให้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

แผนการสอนกลุ่มทดลอง
แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC
(Cooperative Integrated and Composition)

วิชา ภาษาไทย (ท 204)

แผนการสอนที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การจับใจความสำคัญและการเขียนสรุปความ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเข้าใจความหมายของคำ การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องและแนวคิดของเรื่องได้ การทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน ให้สัมพันธ์กันได้โดยนำแนวคิดจากความเข้าใจที่อ่านมาสรุปความได้ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาให้มีประสิทธิภาพได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญและเขียนสรุปความจากเรื่องได้

จุดประสงค์นำทาง

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำยากและข้อความได้
3. เขียนลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
4. เขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้
5. แต่งเรื่องตอนจบที่ต่างไปจากเรื่องเดิมได้
6. อภิปรายสรุปเรื่องที่อ่านได้

ทักษะการทำงานกลุ่ม

1. รู้จักแบ่งงานกันในกลุ่ม
2. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
3. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น
5. รู้จักวางแผนและทำงานร่วมกับผู้อื่น

เนื้อหา

เรื่องที่ครูเตรียมมา คือ 1. เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียว

2. เรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

(คาบที่ 1-2) เวลา 100 นาที

1. ขั้นเตรียม (ใช้เวลา 20 นาที)

1.1 ครูทบทวนทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยการแบ่งนักเรียนเป็น 1:2 :1 (เก่ง : ปานกลาง : อ่อน) แนะนำกิจกรรมกลุ่มที่ต้องฝึกร่วมกัน คือผลัดกันอ่าน สะกดคำยาก จับใจความสำคัญ ตอบคำถาม ตั้งชื่อเรื่อง และแต่งเรื่องตอนจบที่ต่างไปจากเดิม

1.2 แจกจุดประสงค์การทำกิจกรรมกลุ่ม

2. ขั้นสอน (ใช้เวลา 30 นาที)

2.1 นำเข้าสู่บทเรียน ให้นักเรียนเตรียมแบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน (โดยเปลี่ยนกลุ่มใหม่ที่ ไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม) สนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มและเรื่องที่เตรียมให้อ่านในกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อให้ นักเรียนเกิดความสนใจที่จะอ่าน

2.2 ครูสนทนากับนิทาน ลักษณะของนิทานและนิทานเรื่องที่นำมาให้อ่าน

2.3 ให้นักเรียนเข้ากลุ่มๆ ละ 4 คน ตั้งชื่อกลุ่มและลงชื่อให้เรียบร้อย (ตามเอกสาร

หมายเลข 1)

2.4 ครูอธิบายเนื้อหาในใบงานต่างๆ แล้วมอบหมายให้กับตัวแทนแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นทำกิจกรรม (ใช้เวลา 50 นาที)

3.1 ครูอธิบายจุดประสงค์ในการอ่านให้นักเรียนทราบ

แนะนำคำยากในเรื่องที่อ่านแก่นักเรียน โดยค้นจากพจนานุกรม

ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ทุกกลุ่ม แล้วอภิปรายร่วมกัน

3.2 นักเรียนจับคู่กัน อ่านเรื่องที่เตรียมให้ คนละ 1 ย่อหน้า แล้วอ่านสรุปใจความสำคัญในใบความรู้ที่ 1 การตั้งชื่อเรื่องในใบความรู้ที่ 2

3.3 นักเรียนสนทนากันในกลุ่มและอภิปรายกลุ่มย่อย 4 คน แล้วช่วยกันเขียนสรุปใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง ชื่อเรื่อง เป็นผลงานของกลุ่ม 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม)

3.4 นักเรียนร่วมกันวิจารณ์แนวคิดของเรื่องกับคู่ของตน แล้วทุกคนเขียนสรุปใจความสำคัญและแนวคิดของเรื่องลงในใบงานคนละ 1 ชุด (ทุกคน,จับคู่)

(คาบที่ 3-4)ขั้นทำกิจกรรม (ต่อ) ใช้เวลา 60 นาที

3.5 นักเรียนในกลุ่มร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบใหม่ให้ต่างไปจากเดิม โดยใช้วิธีอภิปราย แสดงความคิดเห็นและสรุปความ ร่วมกันเขียนสรุปแล้วส่งเป็นผลงานของกลุ่ม 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม)

3.6 นักเรียนในกลุ่มจับคู่กันแล้วอ่านเรื่องตอนจบ (ทุกคน,จับคู่)

3.7 นักเรียนจับคู่เดิม นำคำยากที่อยู่ในเรื่องผลัดกันแปลความหมาย และฝึกเขียนคำที่มักเขียนผิด ลงในใบงาน (ทุกคน,จับคู่)

4. สรุปและประเมินผล (ใช้เวลา 40 นาที)

4.1 นักเรียนในกลุ่มแบ่งงานเพื่อนำเสนอ ชื่อเรื่อง สรุปใจความสำคัญ แนวคิด และวิจารณ์ พร้อมทั้งเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน (ช่วยกันเป็นทีม)

4.2 นักเรียนกลุ่มอื่น ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยครูช่วยกันปรับสำนวนภาษา แก้ไขข้อบกพร่องและแสดงความคิดเห็นร่วมกับนักเรียน

4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการประเมินผลการทำงานกลุ่ม จากแบบสังเกต (เอกสารหมายเลข 2)

4.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำแบบทดสอบประจำหน่วย เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียวและเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร แล้วจับคู่กันทำแบบทดสอบประจำหน่วยส่งตรวจ 1 ชุด (ช่วยกันเป็นทีม, จับคู่)

4.5 ครูแจ้งผลการประเมินของกลุ่ม ที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด ให้นักเรียนทราบ ถ้ากลุ่มใดผ่าน เกณฑ์แล้วแจ้งให้ทราบ พร้อมทั้งให้คำชมเชย ให้กำลังใจและความช่วยเหลือแก่กลุ่มที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์

สื่อการเรียนการสอน

1. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525
2. นิทานที่ครูเตรียมมา คือ เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียว และเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร
3. ใบความรู้ เรื่อง การแปลความ การจับใจความสำคัญ ลักษณะแนวคิดหลักและหลักการเขียนแสดงความคิดเห็น
4. ใบงานสำหรับฝึกอ่านและสะกดคำยากในเรื่องที่อ่าน

***** :*****

ข้อสอบประจำหน่วยที่ 2

เรื่อง 1. น้ำผึ้งหยดเดียว

2. สอนลูกให้เป็นโจร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อละคำตอบเดียว โดยทำลงในกระดาษคำตอบ

1. แนวคิดของเรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียว คืออะไร
 - ก. ความหวาน
 - ข. การสงคราม
 - ค. ความสามัคคี
 - ง. การแย่งชิงต่อสู้
2. ผู้ใด ไม่น่าถูกตำหนิ
 - ก. เจ้าของสุนัข
 - ข. เจ้าของแมว
 - ค. คนหาน้ำผึ้ง
 - ง. ญาติของเจ้าของแมว
3. สัตว์ที่เป็นต้นเรื่องของน้ำผึ้งหยดเดียว คืออะไร
 - ก. ผึ้ง
 - ข. แมว
 - ค. สุนัข
 - ง. จิ้งจก
4. เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียว สรุปได้ตรงกับสำนวนในข้อใด
 - ก. ขนมหผสมน้ำยา
 - ข. เกลือเป็นหนอน
 - ค. ชิงกีรา ขำก็แรง
 - ง. รักยาวให้บัน รักสั้นให้ต่อ
5. 寓意หมาย ในเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร มีฐานะยากจนเพราะเหตุใด
 - ก. สุรุษ สุร้าย
 - ข. เกียจคร้าน
 - ค. เล่นการพนัน
 - ง. มีหนี้สินล้นพ้นตัว

6. แนวคิดของเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร คืออะไร
 - ก. การทำโทษลูก
 - ข. การอบรมสั่งสอนลูก
 - ค. การดำรงชีวิตของลูก
 - ง. การประกอบสัมมาอาชีพ
7. เรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร สรุปได้ตรงกับสำนวนในข้อใด
 - ก. น้ำขึ้นให้รีบตัก
 - ข. ร้าไม่ดี โทษปี โทษกลอง
 - ค. ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก
 - ง. คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ
8. ผู้ที่ควรดำเนินที่สุดในเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจรคือใคร
 - ก. เศรษฐี
 - ข. ชาวบ้าน
 - ค. หญิงหม้าย
 - ง. สามीของหญิงหม้าย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนตามคู่มือครู

วิชา ภาษาไทย (ท 204)

แผนการสอนที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การจับใจความสำคัญและการเขียนสรุปความ

เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเข้าใจความหมายของคำ การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องและแนวคิดหลักของเรื่องได้ การทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน ให้สัมพันธ์กันได้โดยนำแนวคิดจากความเข้าใจที่อ่านมาสรุปความได้ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาให้มีประสิทธิภาพได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญและสรุปความจากเรื่องได้

จุดประสงค์นำทาง

1. จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำยากและข้อความได้
3. เขียนลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
4. เขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้
5. แต่งเรื่องตอนจบที่ต่างไปจากเรื่องเดิมได้
6. อภิปรายสรุปเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เรื่องที่ครูเตรียมมา ได้แก่เรื่อง ลำพู...ไว้เพื่อน

กิจกรรมการเรียนการสอน

(คาบที่ 1 - 2) เวลา 100 นาที

1. ขั้นสร้างความสนใจ (ใช้เวลา 20 นาที)

1.1 ครูให้นักเรียนฟัง เพลง หิ่งห้อย จากแถบบันทึกเสียงแล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะและความเป็นอยู่ของตัวหิ่งห้อยในเพลงที่นักเรียนรู้จัก ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นและเล่าประสบการณ์แลกเปลี่ยนกัน

1.2 นำข้อความบางตอนให้นักเรียนอ่าน แล้วลองช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง

1.3 ครูสนทนาเกี่ยวกับชื่อเรื่องที่นักเรียนตั้งว่า นักเรียนตั้งชื่อเรื่องนั้นมาได้อย่างไร แล้วจึงโยงความสัมพันธ์กับการจับใจความสำคัญ

2. ขั้นแจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ในการอ่านให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้วต้องตีความ บอกใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง ลักษณะการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดของเรื่องและสรุปเรื่องได้

3. ขั้นทบทวนความรู้เดิมและเสนอบทเรียนใหม่ (ใช้เวลา 10 นาที)

ครูอธิบายเรื่อง ลักษณะใจความสำคัญ แนวคิด และลักษณะการใช้ภาษาของเรื่อง โดยให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้

4. ขั้นให้แนวทางการเรียนรู้ (ใช้เวลา 20 นาที)

4.1 ครูแจกใบงาน เรื่อง ลำพู...ไว้เพื่อน ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยเริ่มจาก การจับใจความสำคัญ แนวคิด ปมปัญหาและลักษณะการใช้ภาษาของเรื่อง โดยใช้ใบความรู้ประกอบ

5. ขั้นปฏิบัติ (ใช้เวลา 50 นาที)

5.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 7 คน ได้ 4 กลุ่ม

5.2 ครูแจกเรื่องที่เตรียมมาให้แต่ละกลุ่มอ่าน

5.3 เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้ว ให้นักเรียนร่วมกันแปลความ จับใจความสำคัญ หาแนวคิดปมปัญหาและลักษณะการใช้ภาษาของเรื่องที่อ่านลงในใบงาน

6. ขั้นผลการปฏิบัติและการประเมินผล (ใช้เวลา 60 นาที)

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียน สรุปใจความสำคัญ แนวคิด การใช้ภาษาของเรื่อง แสดงความคิดเห็นของเรื่องที่อ่าน

6.2 ให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานจากเรื่องที่อ่านหน้าชั้นเรียน โดยครูช่วยสรุปและเสริมเนื้อหา สำนวนภาษาให้มีความสมบูรณ์และสละสลวย

7. ขั้นส่งเสริมความแม่นยำ (ใช้เวลา 40 นาที)

7.1 ครูอธิบายเรื่องการเขียน แสดงความคิดเห็นโดยใช้ใบความรู้ประกอบ

7.2 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนแสดงความคิดเห็นของเรื่อง จากการเสนอผลงานของเพื่อน ประกอบกับความคิดเห็นของตนเอง

8. การวัดผลและการประเมินผล

- 8.1 สังเกตความสนใจ ในการสนทนา ชักถามและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
- 8.2 สังเกตจากการเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- 8.3 ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
2. แถบบันทึกเสียง เพลง นิทานหิ้งห้อย...ของวงเจลีเย่
3. ภาพต้นลำพู
4. เรื่องที่ครูเตรียมมา คือ เรื่อง ลำพู..ไว้เพื่อน
5. ใบความรู้เรื่อง การตั้งชื่อเรื่อง การตีความ ลักษณะใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง
การแสดงความคิดเห็น การสรุปเรื่อง

แผนการสอนกลุ่มควบคุม
แผนการสอนตามคู่มือครู

วิชา ภาษาไทย (ท 204) แผนการสอนที่ 2
เรื่อง การจับใจความสำคัญและการเขียนสรุปความ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เวลา 4 คาบ

สาระสำคัญ

การเข้าใจความหมายของคำ การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องและแนวคิดหลักของเรื่องได้ การทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนให้สัมพันธ์กัน โดยนำแนวคิดจากความเข้าใจที่อ่านมาสรุปความได้ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาให้มีประสิทธิภาพได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญและสรุปความจากเรื่องได้

จุดประสงค์นำทาง

1. จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. บอกความหมายของคำยากและข้อความได้
3. เขียนลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
4. เขียนสรุปเรื่องที่อ่านได้
5. แต่งเรื่องตอนจบที่ต่างไปจากเรื่องเดิมได้
6. อภิปรายสรุปเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เรื่องที่ครูเตรียมมา ได้แก่เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียว และเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

(คาบที่ 1 - 2) เวลา 100 นาที

1. ขั้นสร้างความสนใจ (ใช้เวลา 20 นาที)

- 1.1 ครูและนักเรียนสนทนากันเกี่ยวกับลักษณะของนิทาน และนิทานที่นำมาให้อ่าน
- 1.2 นำข้อความบางตอนให้นักเรียนอ่าน แล้วลองช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง

1.3 ครูสนทนาเกี่ยวกับชื่อเรื่องที่นักเรียนตั้งว่า นักเรียนตั้งชื่อเรื่องนั้นมาได้อย่างไร แล้วจึงโยงความสัมพันธ์กับการจับใจความสำคัญ

2. ขั้นแจ้งจุดประสงค์

ครูแจ้งจุดประสงค์ในการอ่านให้นักเรียนทราบ ว่า เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้วต้องตีความ บอกใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง ลักษณะการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดของเรื่องและสรุปเรื่องได้

3. ขั้นทบทวนความรู้เดิมและเสนอบทเรียนใหม่ (ใช้เวลา 10 นาที)

ครูอธิบายเรื่อง ลักษณะใจความสำคัญ แนวคิด และลักษณะการใช้ภาษาของเรื่อง โดยให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้

4. ขั้นให้แนวทางการเรียนรู้ (ใช้เวลา 20 นาที)

4.1 ครูแจกใบงาน เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียว และเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร ให้นักเรียนอ่าน

4.2 ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยเริ่มจาก การจับใจความสำคัญ แนวคิด ปมปัญหาและลักษณะการใช้ภาษาของเรื่อง โดยใช้ใบความรู้ประกอบ

5. ขั้นปฏิบัติ (ใช้เวลา 50 นาที)

5.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 7 คน ได้ 4 กลุ่ม

5.2 ครูแจกเรื่องที่เตรียมมาให้แต่ละกลุ่มอ่าน

5.3 เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้ว ให้นักเรียนร่วมกันแปลความ จับใจความสำคัญ หาแนวคิดปมปัญหาและลักษณะการใช้ภาษาของเรื่องที่อ่านลงในใบงาน

6. ขั้นผลการปฏิบัติและการประเมินผล (ใช้เวลา 60 นาที)

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียน สรุปใจความสำคัญ แนวคิด การใช้ภาษาของเรื่อง แสดงความคิดเห็นของเรื่องที่อ่าน

6.2 ให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานจากเรื่องที่อ่านหน้าชั้นเรียน โดยครูช่วยสรุปและเสริมเนื้อหา สำนวนภาษาให้มีความสมบูรณ์และสละสลวย

7. ขั้นส่งเสริมความแม่นยำ (ใช้เวลา 40 นาที)

7.1 ครูอธิบายเรื่องการเขียน แสดงความคิดเห็นโดยใช้ใบความรู้ประกอบ

7.2 ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนแสดงความคิดเห็นของเรื่อง จากการเสนอผลงานของเพื่อน ประกอบกับแนวคิดเห็นของนักเรียนเอง

8. การวัดผลและการประเมินผล

- 8.1 สังเกตความสนใจ ในการสนทนา ชักถามและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
- 8.2 สังเกตจากการเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- 8.3 ตรวจผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525
2. นิทานที่ครูเตรียมมา คือ เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียว และเรื่อง สอนลูกให้เป็นโจร
3. ใบความรู้เรื่อง การตั้งชื่อเรื่อง ลักษณะใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง การแสดงความคิดเห็น การสรุปเรื่อง

ใบงานที่ 1

กิจกรรมที่ 1

ให้นักเรียนจับคู่ ผลิตกันอ่านเรื่องคนละ 1 ย่อหน้า (จับคู่ทุกคน)

เมื่อหวนคิดย้อนไปถึงครั้งกระโน้น ในคลองตาเค็ดนี้เมื่อยามน้ำเกิด น้ำในคลองเปี่ยมฝั่งแสงนวลของจันทร์เจ้าส่องสว่างเป็นประกายสีเงิน นานๆ ก็จะมีเรือแจวเอื่อยๆ มาจากปลายคลองข้างในออกไปส่งคนที่ตลาด และรับคนจากตลาดมาแวะส่งตามบ้าน สองฟากฝั่งมีต้นลำพูขึ้นเรียงรายเป็นแถวสลับกับกอจาก ลำพูนั้นมีตัวหึ่งห้อยเกาะเต็มกะพริบแสงเรืองรองอยู่วูบวาบ ดูเหมือนประดับไว้ด้วยไฟฟ้า

ทั้งลำพูและจากล้วนมีประโยชน์ยิ่ง นอกจากจะป้องกันตลิ่งพังแล้ว ใบแก่ของต้นจากใช้ห่อขนมจากที่ขึ้นชื่อลือชา ขนมจากปากน้ำนั้นไฉนแล้วยังใช้มุงหลังคาทำฝายบ้าน ใบอ่อนใช้ห่อข้าวต้มผัดหอมและอร่อยกว่าห่อด้วยใบตอง คนแก่ใช้มวนยาสูบ ส่วนต้น ลำพูนั้นรากของมัน ใช้ทำจุกขวดลูกหรือดอกใช้รับประทานเป็นผักจิ้ม

นานแสนนานมาแล้ว นานจนจำไม่ได้เพราะตั้งแต่เกิดมาลำพูก็เห็นอยู่เช่นนี้ ลำพูและจากเป็นไม้ขึ้นในที่ๆ น้ำสาละกจิดสาละกเค็ม หรือน้ำเค็มน้ำในคลองจะเป็นประกาย แข่งกับแสงหึ่งห้อยบนต้นลำพู เขาว่าในน้ำเค็มมีฟอสฟอรัส ลำพูก็ไมรู้เหมือนกันว่าฟอสฟอรัสมันคืออะไร

ครั้นหนาน้ำจืดก็มิดองแดงว้ายเต็มไปหมด ต้องแดงนั้นลำพูรู้จักดี มันคือปลาตัวนิดๆ ใช้เป็นอาหารไม่ได้ หลังมันมีกระโตงหรือที่เรียกว่าเงี่ยงแหลมคมมาก ใครลงอาบน้ำในคลองถ้าไม่ระวัง จะถูกมันตำถึงเลือดไหล มันจะมาเมื่อหนาน้ำจืด ถึงตอนนั้นพวกเด็กๆ จะไม่กระโดดน้ำเล่นเลย เพราะกลัวฤทธิ์เจ้าต้องแดง

เดี๋ยวนี้สิ่งเหล่านั้นไม่มีแล้ว ถนนหลายสายเกิดขึ้น สวนที่เคยดกต้นด้วยผลไม้กลายเป็นถนนผู้คนไม่ต้องอาศัยเรือจ้างอีกต่อไป แล้วเรือจ้างก็ค่อยๆ หายไป รวมทั้งเรือแม่ค้าผลไม้และของกินอื่นๆ ที่เคยขึ้นล่องร้องขายอยู่เป็นประจำ เรือกาแฟที่เคยบีบแตรเรียกคนซื้ออยู่บ่อยๆ ก็ไม่ได้ยินอีกแล้วเรือประมงที่เคยเข้าออกก็ไม่มีแล้วเพราะคลองตื้นเขิน เข้ามาไม่ได้ต้องจอดที่แม่น้ำ

ต้นลำพู

ผลลำพู

ตลอดทั้งลำคลองมีแต่ความเงียบเชียบ บ้านเมื่อเจริญขึ้นโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหลายมาตั้งกันเต็มเมือง ระบายน้ำเสียลงสู่ลำคลอง ผู้คนจากที่โน่นต่อที่โน่น พากันหลั่งไหลมาทำงานโรงงานและค้าขาย เมื่อคนมากขึ้นขยะก็มากขึ้นตามตัว คลองที่น้ำเคยสะอาดเดี๋ยวนี้ดำเหม็น ยากที่จะเหมือนเดิม

ลำพูเฝ้าแต่รันทด นึกถึงหิ่งห้อยเพื่อนเก่าคงไม่มีวันอีกแล้วเหมือนสายน้ำใสที่ไหลผ่านไปเหลือไว้แต่น้ำขุ่นดำ ให้ลำพูต้องฝืนใจดูซึมเพื่อหล่อเลี้ยงลำต้นพอบประทังชีวิตอยู่ไปวันๆ รอว่าเมื่อไรจะโค่นลงไปพังพาบอยู่กับตลิ่ง

กิจกรรมที่ 2

ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ

- ✦ ปัญหาของเรื่อง
 - ✦ สำนวนภาษาที่ใช้
 - ✦ คาดเดาเนื้อเรื่องตอนจบ
- แล้วจึงอ่านเรื่องต่อไปจนจบ

ลมแรงพัดกระโชกมา ลำพูโปรยเกสรของดอกแก่อลอยลี้วไปกับกระแสน้ำ พร้อมๆ กันนั้นก็ชะโงกมาเคลียยอดจาก

“จาก เธอไม่รู้สิอะไรบ้างเลยหรือ ที่อยู่กันทุกวันนี้” ลำพูถามขึ้นเบาๆ

ต้นจากชูยอดของมันอย่างท้อแท้ ใบเรียวงามนั้นลู่ไปตามสายลม ตอบลำพูด้วยเสียงสั่นเครือว่า “โธ่ เธอไม่น่าจะถามเลยลำพู ก็รู้ๆ เห็นๆ กันอยู่ทุกวันนี้ เหม็นก็เหม็น ขุ่นก็ขุ่นแล้วก็เป็นอย่างยิ่งขึ้นทุกวัน นอกจากนั้นยังเจ็บแสนเจ็บ เอ้อ...เป็นคลองร้างแล้วนะลำพู

ลำพูรับคำอย่างเงื่องหงอย “นั่นนะซี ฉันคิดเหมือนเธอ” แล้วพูดต่อไปว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างมันหายไปหมด แม้แต่เด็กๆ ก็ไม่มีไผ่มาให้เห็นเลย ผิดกับเมื่อก่อนโน้น พวกเขาจะพากันว่ายน้ำข้ามฟากมา โหนกิ่งของฉันจนลำเกือบหักเสียได้ แต่ฉันก็พอใจนะเพราะฉันรักพวกเขาจริงๆ มันเหมือนเราโตมาด้วยกัน เธอจะรู้สึกเหมือนฉันไหม” ลำพูเหลียวมาถามจาก

“ฉันน่าจะยิ่งกว่าเธอเสียอีกนะ” จากผู้ไม่อยากทำถึงความหลังเอ่ยขึ้นบ้าง “จำได้ไหม พอเขาเล่นน้ำเหนื่อยกันก็จะพากันลากเอามือมาเกาะกินผลของฉันอย่างเอร็ดอร่อย ถ้าเขาไปเจอผลแก่เขาโยนทิ้ง ปากก็บ่นว่า ลูกจากหัวหงอกแข็ง เคี้ยวไม่ออก แล้วก็หาทลายใหม่มาผ่าต่อไป กินจนอิ่มจึงไปดำผุดดำว่ายกันต่อ”

จากถลาไปกับลมแรง พลาญพูดต่อไปว่า “แต่ฉันก็พอใจนะที่มีส่วนได้เลี้ยงพวกเขา รักพวกเขาเหมือนกับที่เธอรักนั่นแหละ”

ลำพูเหวี่ยงขึ้นดูท้องฟ้าพูดว่า “พวกเด็กโตกันไปไม่รู้วาก็รุ่นแล้ว เธอกับฉันใครจะไปก่อนกัน ยิ่งในภาวะอย่างทุกวันนี้”

แล้วลำพูก็พูดไม่ออก สวะกอหนึ่งลอยผ่านไปอย่างอ้อยสร้อย ทั้งจากและลำพูมีความคิดอย่างเดียวกันว่าถ้ามนุษย์เอื้อเฟื้อต่อธรรมชาติ ไม่มักง่ายเอาแต่ได้ของตนฝ่ายเดียวไม่สร้างมลภาวะ

ขึ้นมา ธรรมชาตินั้นพร้อมเสมอที่จะเป็นเพื่อนกับมนุษย์ ต้นไม้ ดอกไม้ นก ผีเสื้อ และแมลงต่าง ๆ รวมทั้งสายลมแสงแดด

สิ่งเหล่านี้มีไว้ประดับโลก แต่มนุษย์ส่วนมากพากันมองข้ามไปอย่างน่าเสียดาย เสียดายความงามและความสุขรอบ ๆ ตัวเรา ที่ไม่ต้องลงทุนซื้อหา มีแต่ทางได้กำไร แต่ก็ไม่ยอมดักดวงกำไรนั้นกว่าจะรู้สึกตัวคงจะเกินสายเสียแล้ว

เมื่อนั้นไม้ก็หมดป่า ปลาก็หมดหนองมองไปทางไหนไร้สีสัน เด็ก ๆ อีกหลายรุ่นต่อไปเขาจะรู้หรือไม่หนอ ว่าโลกนี้เคยมีผีเสื้อสวยที่ยวบิณชมดอกไม้งาม เคยมีนกนานาชนิดมาเกาะกิ่งไม้ ร้องเพลงให้ฟังอย่างน่ารัก หรือไม้ก็บินเร่ร่อนลอยลึบไปในท้องฟ้า

ลำพูและจากต่างภาวนาขออย่าให้มีวันนั้น วันที่โลกไม่มีน้ำตา จากเอนยอดไปตามลมแรงที่พัดมาพร้อมกับพุดอย่างรู้ใจลำพูว่า “ฉันเห็นใจเธอ ที่ขาดเพื่อนใกล้ชิดไปหึ่งห้อยหายไปนานแล้วนะ” เมื่อเห็นลำพูเงียบไปจากจึงบอกว่า “ฉันก็พลอยคิดถึงแสงสว่างพร่างพรายของเขาเหมือนกัน คงจะมีสักวันหรือกนะ ที่หึ่งห้อยจะกลับมา”

ลำพูเงียบงัน รู้ดีว่าจากปลอบใจเพราะไม่มีวันอีกแล้ว ไม่มีจริง ๆ จากมีน้ำใจเสมอเหมือนพี่ที่คอยปลอบน้อง”

เดือนหรือแสงลงเพราะเมฆมาบดบัง นี่ถ้าหึ่งห้อยอยู่ เหมือนแต่ก่อนโน้น ตอนนี้แหละที่แสงของเขาจะเปล่งประกาย สว่างวาว ไปทั่วผืนคลอง....

ต้นลำพูขึ้นเรียงรายเป็นแถวสลับกับกอจาก

ใบจากมีประโยชน์มากทั้งใบแก่และใบอ่อน

กิจกรรมที่ 3

ให้นักเรียนช่วยกันสะกดคำและหาความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่าน จากพจนานุกรมเสร็จแล้วนำเสนอครู (ทุกคน, จับคู่)

ฝึกสะกดคำ

สีสัน เอร็ดอรร้อย สวะ อ้อยสร้อย เฉาะ ประกาย ฤทธิ์ ขยะ ประมง รันทด ดลิ่ง ลำพู
ฟอสฟอรัส อุตสาหกรรม ข้าวต้มผัด

หาความหมายของคำ

1. ลำพู
2. ชนมจาก
3. ตลิ่ง
4. หิงห้อย
5. ต้องแต่ง
6. กระโถง
7. ทะลาย
8. สำลัก

กิจกรรมที่ 4 จับคู่กัน อ่านเรื่องคนละ 1 ย่อหน้า แล้วอ่านสรุปใจความสำคัญและการตั้งชื่อเรื่องในใบความรู้ที่ 1 และ 2 (จับคู่,ทุกคน)

กิจกรรมที่ 5 ช่วยกันในกลุ่ม เมื่อเสร็จแล้วนำเสนอ

1. ตั้งชื่อเรื่องที่อ่าน
2. จับใจความสำคัญของเรื่อง
3. แสดงแนวคิดของเรื่อง
4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน

1. ชื่อเรื่อง
2. สรุปใจความสำคัญ
-
-
-
3. แนวคิดของเรื่อง
-
-
-
4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน
-
-
-

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6 (ช่วยกันเป็นทีม เสร็จแล้วนำเสนอ)

นักเรียนในกลุ่มร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบใหม่ที่ต่างไปจากเดิม โดยอภิปราย
แสดงความคิดเห็น และสรุปความ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 7 (ทุกคน, จับคู่)

นำคำยากในเรื่อง ผลัดกันแปลความหมายและฝึกเขียนคำที่มักเขียนผิด

เรื่อง ลำพู...ไร้เพื่อน

เมื่อหวนคิดย้อนไปถึงครั้งกระโน้น ในคลองตาเค็ดนี้เมื่อยามน้ำเกิด น้ำในคลองเปี่ยมฝั่ง แสงนวลของจันทร์เจ้าส่องสว่างเป็นประกายสีเงิน นานๆก็จะมีเรือแจวเอื่อยๆมาจากปลายคลองข้างใน ออกไปส่งคนที่ตลาด และรับคนจากตลาดมาแวะส่งตามบ้าน สองฟากฝั่งมีต้นลำพูขึ้นเรียงรายเป็นแถว สลับกับกอจาก ลำพูนั้นมีตัวหึ่งห้อยเกาะเต็มกะพริบแสงเรืองรองอยู่วูบวาบ ดูเหมือนประดับไว้ด้วย ไฟฟ้า

ทั้งลำพูและจากล้วนมีประโยชน์ยิ่ง นอกจากจะป้องกันดลิงพังแล้ว ใบแก่ของต้นจากใช้ห่อขนมจากที่ขึ้นชื่อลือชา ขนมจากปากน้ำนั้นไฉนแล้วยังใช้มุงหลังคาทำฝ้ายบ้าน ใบอ่อนใช้ห่อข้าวต้มมัดหอมและอร่อยกว่าห่อด้วยใบตอง คนแก่ใช้มวนยาสูบ ส่วนต้นลำพูนั้นรากของมัน ใช้ทำจุกขวด ลูกหรือดอกใช้รับประทานเป็นผักจิ้ม

นานแสนนานมาแล้ว นานจนจำไม่ได้เพราะตั้งแต่เกิดมาลำพูก็เห็นอยู่เช่นนี้ ลำพูและจากเป็นไม้ขึ้นในที่ๆน้ำสาละกจัดสาละกเค็ม หน้าน้ำเค็มน้ำในคลองจะเป็นประกาย แข่งกับแสงหิ่งห้อยบนต้นลำพู เขาว่าในน้ำเค็มมีฟอสฟอรัส ลำพูก็ไม่รู้เหมือนกันว่าฟอสฟอรัสมันคืออะไร

ครั้นหน้าน้ำจืดก็ต้องแต่งว้ายเต็มไปหมด ต้องแต่งนั้นลำพูรู้จักดี มันคือปลาตัวชนิดๆ ใช้เป็นอาหารไม่ได้ หลังมันมีกระโจงหรือที่เรียกว่าเงี่ยงแหลมคมมาก ใครลงอาบนํ้าในคลองถ้าไม่ระวัง จะถูกมันตำถึงเลือดไหล มันจะมาเมื่อหน้าน้ำจืด ถึงตอนนั้นพวกเด็กๆจะไม่กระโดดน้ำเล่นเลย เพราะกลัวฤทธิ์เจ้าต้องแต่ง

เดี๋ยวนี้สิ่งเหล่านั้นไม่มีแล้ว ถนนหลายสายเกิดขึ้น สวนที่เคยตกดินด้วยผลไม้กลายเป็นถนน ผู้คนไม่ต้องอาศัยเรือจ้างอีกต่อไป แล้วเรือจ้างก็ค่อยๆหายไป รวมทั้งเรือแม่ค้าผลไม้และของกินอื่นๆที่เคยขึ้นล่องร้องขายอยู่เป็นประจำ เรือกาแพที่เคยบีบแตรเรียกคนซื้ออยู่บ่อยๆก็ไม่ได้ยินอีกแล้ว เรือประมงที่เคยเข้าออกก็ไม่มีแล้วเพราะคลองตื้นเขิน เข้ามาไม่ได้ต้องจอดที่แม่น้ำ

ตลอดทั้งลำคลองมีแต่ความเงียบเขียบ บ้านเมื่อเจริญขึ้นโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหลายมาตั้งกันเต็มเมือง ระบายน้ำเสียลงสู่ลำคลอง ผู้คนจากที่ไหนต่อที่ไหน พวกกันหลังไหลมาทำงานโรงงานและค้าขาย เมื่อคนมากขึ้นขยะก็มากขึ้นตามตัว คลองที่น้ำเคยสะอาดเดี๋ยวนี้ดำเหม็น ยากที่จะเหมือนเดิม

ลำพูเฝ้าแต่รันทด นึกถึงหิ่งห้อยเพื่อนเก่าคงไม่มีวันอีกแล้วเหมือนสายน้ำใสที่ไหลผ่านไปเหลือไว้แต่น้ำขุ่นดำ ให้ลำพูต้องฝืนใจดูดซึมเพื่อหล่อเลี้ยงลำต้นพอประทังชีวิตอยู่ไปวันๆ รอว่าเมื่อไรจะโค่นลงไปพังพาบอยู่กับดลิง

ลมแรงพัดกระโชกมา ลำพูโปรยเกสรของดอกแก่ลอยลี้วไปกับกระแสน้ำ พร้อมๆกันนั้นก็ชะโงกมาเคลียยอดจาก

“จาก เธอไม่รู้สิก็จะไบบ้างเลยหรือ ที่อยู่กันทุกวันนี้” ลำพูถามขึ้นเบาๆ

ต้นจากช่ยอดของมันอย่างท้อแท้ ใบเรียงงามนั้นลู่ไปตามสายลม ดอบลำพูด้วยเสียงสั่นเครือ ว่า “โอ้ เธอไม่น่าจะถามเลยลำพู ก็รู้ๆเห็นๆกันอยู่ทุกวันนี้ นานะก็เหม็น ช่นก็ช่นแล้วก็เป็นมากยิ่งขึ้นทุกวัน นอกจากนั้นยังเจ็บแสนเจ็บ เอ้อ...เป็นคลองร้างแล้วนะลำพู

ต้นลำพู

ผลลำพู

ลำพูรับคำอย่างเงื่องหงอย “นั่นนะซี ฉันคิดเหมือนเธอ” แล้วพูดต่อไปว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างมันหายไปหมด แม้แต่เด็กๆก็ไม่มีโผล่มาให้เห็นเลย ผิดกับเมื่อก่อนโน้น พวกเขาจะพากันว่ายน้ำข้ามฟากมา โยนกิ่งของฉันจนล้าเกือบหักเสียได้ แต่ฉันก็พอใจนะเพราะฉันรักพวกเขาจริงๆมันเหมือนเราโตมาด้วยกัน เธอละรู้สึกเหมือนฉันไหม” ลำพูเหลียวมาถามจาก

“ฉันนะยิ่งกว่าเธอเสียอีกนะ” จากผู้ไม่ยอมเข้าถึงความหลังเอ๋ยขึ้นบ้าง “จำได้ไหม พอเขาเล่นน้ำเหนื่อยกันก็จะพากันลากเอาไม้มาเจาะกินผลของฉันอย่างเอร็ดอร่อย ถ้าเจาะไปเจอผลแก่เขา โยนทิ้ง ปากก็บ่นว่า ลูกจากหัวหงอกแข็ง เคี้ยวไม่ออก แล้วก็หาทลายใหม่มาผ่าต่อไป กินจนอึดจึงไปดำผุดดำว่ายกันต่อ”

จากถลาไปกับลมแรง พลังพูดต่อไปว่า “แต่ฉันก็พอใจนะที่มีส่วนได้เลี้ยงพวกเขา รักพวกเขาเหมือนนักที่เธอรักนั่นแหละ”

ลำพูแหงนขึ้นดูท้องฟ้าพูดว่า “พวกเด็กโตกันไปไม่รู้ว่่าที่รุ่นแล้ว เธอกับฉันใครจะไปก่อนกัน ยิ่งในภาวะอย่างทุกวันนี้”

แล้วลำพูก็พูดไม่ออก สวะกอหนึ่งลอยผ่านไปอย่างอ้อยสร้อย ทั้งจากและลำพูมีความคิดอย่างเดียวกันว่าถ้ามนุษย์เอื้อเฟื้อต่อธรรมชาติ ไม่มั่งก่ายเอาแต่ได้ของตนฝ่ายเดียวไม่สร้างมลภาวะขึ้นมา ธรรมชาตินั้นพร้อมเสมอที่จะเป็นเพื่อนกับมนุษย์ ต้นไม้ ดอกไม้ นก ผีเสื้อ และแมลงต่างๆ รวมทั้งสายลมแสงแดด

สิ่งเหล่านี้มีไว้ประดับโลก แต่มนุษย์ส่วนมากพากันมองข้ามไปอย่างน่าเสียดาย เสียหาย ความงามและความสุขรอบๆตัวเรา ที่ไม่ต้องลงทุนซื้อหา มีแต่ทางได้กำไร แต่ก็ไม่ยอมตักตวงกำไรนั้นกว่าจะรู้สึกตัวคงจะเกินสายเสียแล้ว

เมื่อนั้นไม้ก็หมดป่า ปลา ก็หมดหนองมองไปทางไหนไร้สีสนั เด็ก ๆ อีกหลาย ๆ รุ่นต่อไปเขาจะรู้หรือไม่หนอ ว่าโลกนี้เคยมีผีเสื้อสวยเที่ยวบินชมดอกไม้งาม เคยมีนกนานาชนิดมาเกาะกิ่งไม้ ร้องเพลงให้ฟังอย่างน่ารัก หรือไม้ก็บินเร่ร่อนลือลือไปในท้องฟ้า

ลำพูและจากต่างภาวาขออย่าให้มีวันนั้น วันที่โลกไม่มีน้ำตา จากเอนยอดไปตามลมแรงที่พัดมาพร้อมกับพุดอย่างรู้ใจลำพูว่า “ฉันเห็นใจเธอ ที่ขาดเพื่อนใกล้ชิดไปหึ่งห้อยไปนานแล้วนะ” เมื่อเห็นลำพูเจียบไปจากจึงบอกว่า “ฉันก็พลอยคิดถึงแสงสว่างพร่างพรายของเขาเหมือนกันคงจะมีสักวันหรือกนะ ที่หึ่งห้อยจะกลับมา”

ลำพูเจียบงัน รู้ดีว่าจากปลอมใจเพราะไม่มีวันอีกแล้ว ไม่มีจริง ๆ จากมีน้ำใจเสมอเหมือนพี่ที่คอยปลอมบ้อง”

เดือนหรีแสงลงเพราะเมฆมาบดบัง นี่ถ้าหึ่งห้อยอยู่ เหมือนแต่ก่อนโน้น ตอนนั้นแหละที่แสงของเขาจะเปล่งประกาย สว่างวาว ไปทั่วผืนคลอง....

ต้นลำพูขึ้นเรียงรายเป็นแถวสลัดกับกอจาก

ใบจากมีประโยชน์มากทั้งใบแก่และใบอ่อน

(คัดลอกเรื่องจาก วารสาร สถาบันไทย ฉบับที่ 1 มกราคม- มีนาคม 2539)

ใบงานที่ 2 เนื้อเรื่องที่ 1

กิจกรรมที่ 1

ให้นักเรียนจับคู่ ผลัดกันอ่านเรื่องคนละ 1 ย่อหน้า (จับคู่,ทุกคน)

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ซึ่งแต่ก่อนมาชาวบ้านทุกคนต่างรักใคร่สามัคคีปรองดองกันด้วยดี ต่างมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คอยช่วยเหลือเจือจานกันอยู่เสมอ จนวันหนึ่งมีคนหาบน้ำฝุ่งเดินผ่านหมู่บ้านแห่งนี้และบังเอิญทำน้ำฝุ่งหยดลงพื้นดินหนึ่งหยด จึงจกตัวหนึ่งคลานมาพบก็ตรงเข้าแลบลิ้นเลียเป็นอาหาร แมวมาเจอจึงจกก็รีบกระโดดเข้าตะครุบ สุนัขเห็นแมวก็เข้ามาไล่กัด เจ้าของแมวเห็นสุนัขมากัดแมวของตนเลยเอาไม้ไล่ตี

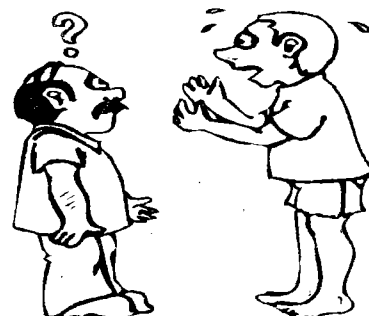
เจ้าของสุนัขได้ยินเสียงร้องวิ่งออกมาดูพบว่าสุนัขของตนถูกเพื่อนบ้านไล่ตีจึงตรงเข้าชกต่อยเจ้าของแมว ญาติของเจ้าของแมวได้ยินเสียงการต่อสู้รีบออกช่วย ญาติฝ่ายเจ้าของสุนัขเห็นพรรคพวกของตนถูกทำร้ายก็ออกมาช่วยเช่นกัน

กิจกรรมที่ 2

ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ

- ✦ ปัญหาของเรื่อง
 - ✦ สำนวนภาษาที่ใช้
 - ✦ คาดเดาเนื้อเรื่องตอนจบ
- แล้วจึงอ่านเรื่องต่อไปจนจบ

การต่อสู้ดำเนินไปอย่างดุเดือด จากการใช้มือใช้ไม้กลายเป็นมีด ปืน และอาวุธชนิดต่างๆ จนมีการบาดเจ็บล้มตาย ผู้คนในหมู่บ้านแบ่งออกเป็นสองฝ่ายคือพวกเข้าข้างเจ้าของสุนัขและพวกที่เข้าข้างเจ้าของแมว เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพลี่ยงพล้ำ จนเหลือกำลังน้อยกว่าก็ออกไปชักชวนญาติหรือเพื่อนๆ ของตนที่อยู่ต่างหมู่บ้านมาช่วย จนกลายเป็นสงครามกลางเมือง กว่าเจ้าเมืองจะส่งคนมายุติศึกได้ผู้คนล้มตายไปเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะต่างฝ่ายต่างขาดการยับยั้งชั่งใจและไม่รู้จักพิจารณาเหตุผล หากเจ้าของสุนัขและเจ้าของแมวเจรจาสอบถามเรื่องราวให้เป็นที่เข้าใจถึงต้นสายปลายเหตุก่อนที่จะหุนหันพลันแล่นทำอะไรไปตามอารมณ์ เหตุการณ์คงจะไม่ลุกลามบานปลายเหมือนดังกรณีของน้ำฝุ่งหยดเดียวในเรื่องนี้

กิจกรรมที่ 3

ให้นักเรียนช่วยกันสะกดคำและหาความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่าน จาก
พจนานุกรม เสร็จแล้วนำเสนอ (ทุกคน, จับคู่)

ฝึกสะกดคำ

ตะครุบ ญาติ ยุติ อาวุธ เพลี่ยงพล้ำ พิจารณา ลูกกลม หุนหันพลันแล่น ต้นสายปลายเหตุ

หาความหมายของคำ

1. ยุติ
2. เพลี่ยงพล้ำ
3. ลูกกลม
4. หุนหันพลันแล่น

กิจกรรมที่ 4 จับคู่กัน อ่านเรื่องคนละ 1 ย่อหน้า แล้วอ่านสรุปใจความสำคัญและ
การตั้งชื่อเรื่องในใบความรู้ที่ 1 และ 2 (จับคู่, ทุกคน)

กิจกรรมที่ 5 ช่วยกันในกลุ่ม เมื่อเสร็จแล้วนำเสนอ

5. ตั้งชื่อเรื่องที่อ่าน
6. จับใจความสำคัญของเรื่อง
7. แสดงแนวคิดของเรื่อง
8. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน

1. ชื่อเรื่อง
2. สรุปใจความสำคัญ
3. แนวคิดของเรื่อง

4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6 (ช่วยกันเป็นทีม เสร็จแล้วนำเสนอ)

นักเรียนในกลุ่มร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบใหม่ที่ต่างไปจากเดิม โดยอภิปราย
แสดงความคิดเห็น และสรุปความ

.....

.....

.....

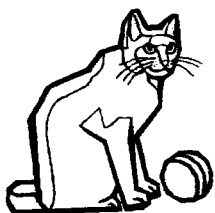
.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 7 (ทุกคนจับคู่)

นำคำยากในเรื่อง ผัดกันแปลความหมายและฝึกเขียนคำที่มักเขียนผิด

ใบงานที่ 2

เนื้อเรื่องที่ 2

กิจกรรมที่ 1

ให้นักเรียนจับคู่ ผลัดกันอ่านเรื่องคนละ 1 ย่อหน้า (จับคู่,ทุกคน)

ครั้งหนึ่งยังมีหญิงหม้ายกับลูกสามคนปลูกบ้านอยู่ริมหนองน้ำใกล้ต้นไทรใหญ่ ลูกชายคนโตชื่อ สีน ลูกชายคนที่สองชื่อ สอน ส่วนคนสุดท้ายเป็นหญิงชื่อ สารภี สามีนางได้ทิ้งมรดกไว้มากพอสมควร แต่เนื่องจากนางชอบเล่นการพนันฐานะของครอบครัวจึงเริ่มฝืดเคืองและยากจนลงในเวลาต่อมา อีกทั้งแม้แต่ไปขลุ่ยอยู่ในบ่อนจึงไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก

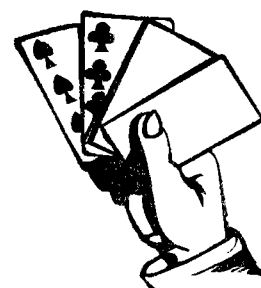
อยู่มาวันหนึ่งลูกๆ ของหญิงหม้ายได้ออกไปเที่ยวเล่นกันนอกบ้าน และขโมยมะม่วงของชาวบ้านกินอีกทั้งยังขนกลับมาไว้ที่บ้าน หญิงหม้ายเสียการพนันกลับมาเห็นมะม่วงก็ดีใจกล่าวชมเชยลูกที่รู้จักหากินไม่อดอยาก ลูกๆ จึงได้ใจเที่ยวลักเล็กขโมยน้อยข้าวของชาวบ้านเรื่อยมา หญิงหม้ายพบเห็นก็ไม่ได้ว่ากล่าวตักเตือนอะไรเพราะเห็นเป็นของเล็กๆ น้อยๆ แม้เมื่อมีชาวบ้านมาฟ้องก็กลับช่วยแก้ตัวแทนลูกๆ ทุกครั้งไป

เมื่อโตขึ้นลูกของหญิงหม้ายก็ยิ่งเหิมเกริมลักขโมยข้าวของมีค่าของชาวบ้านไปขายนำเงินมาใช้จ่ายกันอย่างฟุ่มเฟือยครั้นถูกตำรวจจับหญิงหม้ายก็ไปทำทัณฑ์บนไว้ เมื่อประกันตัวลูกกลับมาบ้านแล้วแทนที่จะว่ากล่าวตักเตือนกับบอกว่าที่ถูกจับเพราะทำอะไรไม่รอบคอบ เด็กทั้งสามจึงเริ่มคิดหาทางหนีที่ไล่จนรอดจากการจับกุมและไม่ยอมทิ้งหลักฐานไว้ผูกมัดตัว แล้วในที่สุดวันหนึ่งก็กำเริบถึงกับคิดปล้นบ้านเศรษฐีเพื่อที่จะได้เงินทองมากกว่าการลักขโมย

กิจกรรมที่ 2

ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ

- ✦ ปัญหาของเรื่อง
 - ✦ สำนวนภาษาที่ใช้
 - ✦ คาดเดาเนื้อเรื่องตอนจบ
- แล้วจึงอ่านเรื่องต่อไปจนจบ

พี่ชายทั้งสองวางแผนให้สารภีน้องสาวคนเล็กปลอมตัวเป็นคนรับใช้เข้าไปทำงานอยู่ในบ้านเศรษฐี จนเมื่อรู้ที่ซ่อนทรัพย์สมบัติ ทั้งสามก็นัดแนะว่าวันที่จะลงมือปล้น โดยสารภีแอบลงมาเปิดประตู

รับพี่ชายทั้งสองคน ขณะกำลังเก็บกวาดทรัพย์สินอยู่นั้น พวกคนงานในไร่ของเศรษฐีมาพบเห็นเหตุการณ์ โจรทั้งสามจึงรีบนำทรัพย์สินหลบหนีไป ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่ตามจับ สอนและสารภีต้องอาวุธถึงแก่ความตาย ส่วนสินพี่ชายคนโตนั้นได้รับบาดเจ็บสาหัส หญิงหม้ายทราบเรื่องก็มาดูเหตุการณ์ นางตรงเข้าไปกอดร่างของสินร่ำพ้อรำพันด้วยความรัก บอกว่าลูกไม่น่าทำเช่นนี้เลย ทำไมถึงต้องเป็นโจร ปล้นฆ่าชิงทรัพย์สินคนอื่นเขาด้วยเล่า สินกัดฟันถามว่าแม่ร้องให้ทำไม ก่อนหน้านี้ที่ลูกๆเริ่มทำความชั่วแม่ไม่เคยห้ามปรามกับยุยงส่งเสริม ครั้นเมื่อลูกกลายเป็นโจรและถูกเจ้าหน้าที่สังหาร แม่ก็ไม่ควรรมาร้องให้หรือสั่งสอนอะไรในเวลานี้เพราะมันสายเกินไป

กิจกรรมที่ 3

ให้นักเรียนช่วยกันสะกดคำและหาความหมายของคำศัพท์ในเรื่องที่อ่าน จากพจนานุกรม เสร็จแล้วนำเสนอ (ทุกคน, จับคู่)

ฝึกสะกดคำ

หญิงหม้าย ผิดเคือง ลักเล็กขโมยน้อย สาหัส ทรัพย์สินสมบัติ เข็มเกริม สังหาร เศรษฐี

หาความหมายของคำ

1. หม้าย
2. สาหัส
3. เข็มเกริม
4. สังหาร

กิจกรรมที่ 4 จับคู่กัน อ่านเรื่องคนละ 1 ย่อหน้า แล้วอ่านสรุปใจความสำคัญและการตั้งชื่อเรื่องในใบความรู้ที่ 1 และ 2 (จับคู่, ทุกคน)

กิจกรรมที่ 5 ช่วยกันในกลุ่ม เมื่อเสร็จแล้วนำเสนอ

1. ตั้งชื่อเรื่องที่อ่าน
2. จับใจความสำคัญของเรื่อง
3. แสดงแนวคิดของเรื่อง
4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน

1. ชื่อเรื่อง

2. สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

3. แนวคิดของเรื่อง

.....

.....

4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6 (ช่วยกันเป็นทีม เสร็จแล้วนำเสนอ)

นักเรียนในกลุ่มร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบใหม่ที่ต่างไปจากเดิม โดยวิธีเขียนรอบวง
และเขียนร่วมกัน

.....

.....

.....

.....

.....

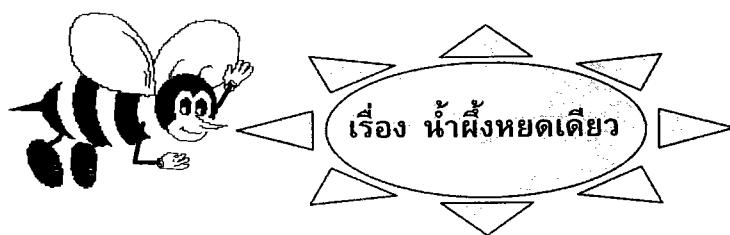
.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 7 (ทุกคนจับคู่)

นำคำยากในเรื่อง ผลัดกันแปลความหมายและฝึกเขียนคำที่มักเขียนผิด

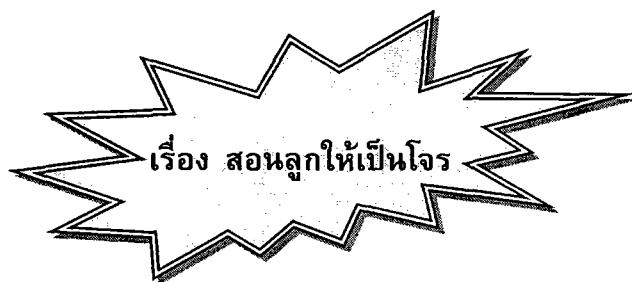

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ซึ่งแต่ก่อนมาชาวบ้านทุกคนต่างรักใคร่สามัคคีปรองดองกันด้วยดี ต่างมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คอยช่วยเหลือเจือจานกันอยู่เสมอ จนวันหนึ่งมีคนหาน้ำผึ้งเดินทางผ่านหมู่บ้านแห่งนี้และบังเอิญทำน้ำผึ้งหยดลงพื้นดินหนึ่งหยด จิ้งจกตัวหนึ่งคลานมาพบก็ตรงเข้าแลบลิ้นเลียเป็นอาหาร แมวมาเจอจิ้งจกก็รีบกระโดดเข้าตะครุบ สุนัขเห็นแมวก็นำเข้าใส่กัด เจ้าของแมวเห็นสุนัขมากัดแมวของตนเลยเอาไม้ไล่ตี

เจ้าของสุนัขได้ยินเสียงร้องวิ่งออกมาดูพอรู้อยู่ที่สุนัขของตนถูกเพื่อนบ้านไล่ตีจึงตรงเข้าชกต่อยเจ้าของแมว ญาติของเจ้าของแมวได้ยินเสียงการต่อสู้รีบออกช่วย ญาติฝ่ายเจ้าของสุนัขเห็นพรรคพวกของตนถูกทำร้ายก็ออกมาช่วยเช่นกัน

การต่อสู้ดำเนินไปอย่างดุเดือด จากการใช้มือใช้ไม้กลายเป็นมีด ปืน และอาวุธชนิดต่างๆ จนมีการบาดเจ็บล้มตาย ผู้คนในหมู่บ้านแบ่งออกเป็นสองฝ่ายคือพวกเข้าข้างเจ้าของสุนัขและพวกที่เข้าข้างเจ้าของแมว เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพลี่ยงพล้ำ จนเหลือกำลังน้อยกว่าก็ออกไปชักชวนญาติหรือเพื่อนๆ ของตนที่อยู่ต่างหมู่บ้านมาช่วย จนกลายเป็นสงครามกลางเมือง กว่าเจ้าเมืองจะส่งคนมายุติศึกได้ผู้คนล้มตายไปเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะต่างฝ่ายต่างขาดการยับยั้งชั่งใจและไม่รู้จักพิจารณาเหตุผล หากเจ้าของสุนัขและเจ้าของแมวเจรจาสอบถามเรื่องราวให้เป็นที่ยุติถึงต้นสายปลายเหตุก่อนที่จะหุนหันพลันแล่นทำอะไรไปตามอารมณ์ เหตุการณ์คงจะไม่ลุกลามบานปลายเหมือนดังกรณีของน้ำผึ้งหยดเดียวในเรื่องนี้

ครั้งหนึ่งยังมีหญิงหม้ายกับลูกสามคนปลูกบ้านอยู่ริมหนองน้ำใกล้ต้นไทรใหญ่ ลูกชายคนโตชื่อ สิ้น ลูกชายคนที่สองชื่อ สอน ส่วนคนสุดท้ายต้องเป็นหญิงชื่อ สารภี สามียองนางได้ทิ้งมรดกไว้มากพอสมควร แต่เนื่องจากนางชอบเล่นการพนันฐานะของครอบครัวจึงเริ่มฝืดเคืองและยากจนลงในเวลาต่อมา อีกทั้งแม้แต่ไปขลุ่ยอยู่ในบ่อนจึงไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก

อยู่มาวันหนึ่งลูกๆ ของหญิงหม้ายได้ออกไปเที่ยวเล่นกันนอกบ้าน และขโมยมะม่วงของชาวบ้านกินอีกทั้งยังขนกลับมาไว้ที่บ้าน หญิงหม้ายเสียการพนันกลับมาเห็นมะม่วงก็ดีใจกล่าวชมเชยลูกที่รู้จักหากินไม่อดอยาก ลูกๆ จึงได้ใจเที่ยวลักเล็กขโมยน้อยข้าวของชาวบ้านเรื่อยมา หญิงหม้ายพบเห็นก็ไม่ได้ว่ากล่าวตักเตือนอะไรเพราะเห็นเป็นของเล็กๆ น้อยๆ แม้เมื่อมีชาวบ้านมาฟ้องก็กลับช่วยแก้ตัวแทนลูกๆ ทุกครั้งไป

เมื่อโตขึ้นลูกของหญิงหม้ายก็ยิ่งเหิมเกริมลักขโมยข้าวของมีค่าของชาวบ้านไปขายนำเงินมาใช้จ่ายกันอย่างฟุ่มเฟือยครั้งหนึ่งถูกตำรวจจับหญิงหม้ายก็ไปทำทัณฑ์บนไว้ เมื่อประกันตัวลูกกลับมาบ้านแล้วแทนที่จะว่ากล่าวตักเตือนกับบอกว่าที่ถูกจับเพราะทำอะไรไม่รอบคอบ เด็กทั้งสามจึงเริ่มคิดหาทางหนีที่ไล่จนรอดจากการจับกุมและไม่ยอมทิ้งหลักฐานไว้ผูกมัดตัว แล้วในที่สุดวันหนึ่งก็กำเริบถึงกับคิดปล้นบ้านเศรษฐีเพื่อที่จะได้เงินทองมากกว่าการลักขโมย

พี่ชายทั้งสองวางแผนให้สารภีน้องสาวคนเล็กปลอมตัวเป็นคนรับใช้เข้าไปทำงานอยู่ในบ้านเศรษฐี จนเมื่อรู้ที่ซ่อนทรัพย์สมบัติ ทั้งสามก็นัดแนะวันที่จะลงมือปล้น โดยสารภีแอบลงมาเปิดประตูรับพี่ชายทั้งสองคน ขณะกำลังเก็บกวาดทรัพย์สินอยู่นั้น พวกคนงานในไร่ของเศรษฐีมาพบเห็นเหตุการณ์ โจรทั้งสามจึงรีบนำทรัพย์สินหลบหนีไป ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่ตามจับ สอนและสารภีต้องอาวูตถึงแก่ความตาย ส่วนสิ้นพี่ชายคนโตนั้นได้รับบาดเจ็บสาหัส หญิงหม้ายทราบเรื่องก็มาดูเหตุการณ์ นางตรงเข้าไปกอดร่างของสิ้นรำพึงรำพันด้วยความรัก บอกว่าลูกไม่น่าทำเช่นนี้เลย ทำไมถึงต้องเป็นโจร ปล้นฆ่าชิงทรัพย์สินคนอื่นเขาด้วยเล่า สิ้นกัดฟันถามว่าแม่ร้องให้ทำไม ก่อนหน้านี้ที่ลูกๆ เริ่มทำความชั่วแม่ไม่เคยห้ามปรามกับยุยงส่งเสริม ครั้นเมื่อลูกกลายเป็นโจรและถูกเจ้าหน้าที่สังหาร แม่ก็ไม่ควรมาร้องให้หรือสั่งสอนอะไรในเวลานี้เพราะมันสายเกินไป

ใบความรู้ที่ 1

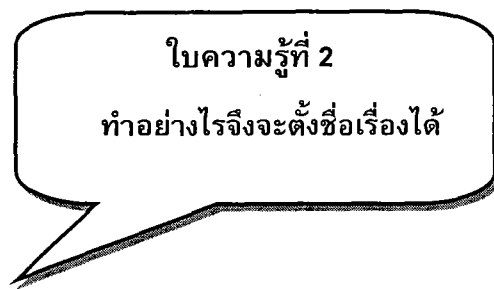
เรื่อง ตีความและจับใจความสำคัญ

การอ่านตีความ มีระดับความเข้าใจ 3 ระดับ คือ

1. การแปลความ คือ การแปลเรื่องราวเดิมให้ออกมาเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่โดยมีจุดมุ่งหมายที่การขัดเกลาความแม่นยำของภาษาใหม่ แต่ยังคงรักษาเนื้อหาและความสำคัญของเรื่องเดิมไว้ครบถ้วน
 2. การตีความ คือ การเอาความหมายเดิมมาบันทึกใหม่ เรียบเรียงใหม่หรือมองเรื่องราวใหม่ หรือมองเรื่องราวเดิมในแง่ใหม่ ค้นหาและเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆ ภายในเรื่องราวนั้นๆ ย่นย่อเรื่องต่างๆจนเป็นข้อสรุปได้
 3. การขยายความ คือ การขยายความคิดให้กว้างขวางลึกซึ้ง หรือกว้างไกลกว่าข้อเท็จจริงที่มีอยู่ สามารถประเมินคาดคะเนหรือพยากรณ์ล่วงหน้าได้
- ใจความสำคัญ** เป็นข้อความที่เด่นที่สุดในเนื้อหานั้น จะกล่าวครอบคลุมข้อความย่อยต่างๆ ในย่อหน้านั้นไว้หมด ซึ่งความสำคัญอาจอยู่ตอนต้น ตอนกลาง ตอนท้ายหรือทั้งตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้าก็ได้ทั้งหมด
- ใจความสำคัญรอง** คือ ข้อความที่ประกอบหรือขยายใจความสำคัญ มีรายละเอียดเสริมใจความสำคัญให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

วิธีอ่านจับใจความสำคัญ

1. อ่านผ่านๆ เพื่อให้ทราบเรื่องราวอย่างคร่าวๆ ตั้งแต่ชื่อเรื่อง ตลอดจนหัวข้อต่างๆ ให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
2. อ่านอย่างละเอียด พร้อมทั้งพิจารณาเนื้อหาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า โดยตัดส่วนที่เป็นส่วนประกอบและรายละเอียดที่ปรากฏออกไป เช่น ส่วนที่เป็นข้อความเปรียบเทียบ ส่วนที่เป็นตัวอย่างประกอบสำนวนโวหาร
3. เมื่ออ่านจบแล้ว จับสาระสำคัญให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม เมื่อไร จับสาระให้ได้ว่าผู้เขียนเสนอความคิดเห็น เรื่องอะไร มีเหตุผลสนับสนุนหรือคัดค้านอย่างไร
4. จดบันทึกสาระสำคัญที่อ่านไว้ และนำมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาเขียนของตนเอง ใช้ถ้อยคำกระชับรัดกุมให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยยังมีความสำคัญของเรื่องครบถ้วนไม่เปลี่ยนแปลงไปจากต้นเรื่องที่ย่ออ่าน

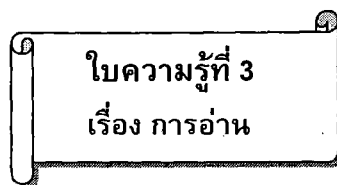

เมื่อนักเรียนต้องการตั้งชื่อเรื่อง ให้นำเอาหัวข้อสำคัญแต่ละย่อหน้าและแนวคิดหลักของเรื่องมาพิจารณาประกอบการตั้งชื่อเรื่องได้

นอกจากนี้หัวข้อสำคัญและแนวคิดหลักของเรื่อง ยังสามารถนำมาใช้ในการสรุปเรื่องที่อ่านได้อีกด้วย

หัวข้อสำคัญ คือ แก่นของข้อความ ซึ่งแสดงแนวคิดต่างๆ ของผู้เรียบเรียง ซึ่งข้อความย่อหน้าหนึ่งมีหัวข้อสำคัญหนึ่งหัวข้อ และใจความของหัวข้อสำคัญจะปรากฏอยู่ในประโยคใจความสำคัญ

แนวคิดหลัก คือ ความคิดที่เป็นแกนกลางของเรื่อง ซึ่งเชื่อมเรื่องทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งจะปรากฏอยู่ตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง เช่น เรื่องความรัก ความเพียร เป็นต้น

การอ่าน เป็นการแปลความหมายของอักษร เครื่องหมายสัญลักษณ์ต่างๆ ออกเป็นความรู้ สึกความคิดความเข้าใจ ซึ่งนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

การอ่านแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ

1. **การอ่านในใจ** คือการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็น ความคิด ความเข้าใจ นำความคิด ความเข้าใจที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวผู้อ่านเองไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความเพลิดเพลินและอื่นๆ

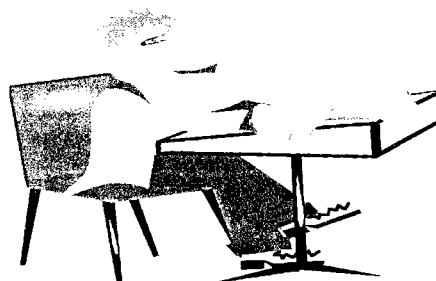
2. **การอ่านออกเสียง** คือการเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำและเครื่องหมายต่างๆ ที่ เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้อง ชัดถ้อยชัดคำและเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง

ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง การอ่านตีความ

การอ่านตีความ คือความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจเนื้อหาสาระ และเจตนาของผู้เขียน แล้วนำความหมายเดิมของเนื้อเรื่องที่อ่านมาบันทึกหรือเรียบเรียงใหม่ มองเรื่องราวเดิมในแง่ใหม่ แล้วเปรียบเทียบความสัมพันธ์ส่วนย่อยของเรื่องราว จนสามารถย่อเป็นข้อสรุปได้

การอ่านตีความมีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านได้หลายแง่หลายมุม
2. ช่วยให้เห็นคุณค่าของงานเขียนต่าง ๆ ซึ่งส่งผลถึงคุณค่าของชีวิตและสิ่งแวดล้อม
3. ฝึกให้รู้จักคิดและไตร่ตรองหาเหตุผล ทำให้มีวิจารณญาณในการอ่านมากขึ้น
4. ช่วยให้ผู้อ่านมีวิสัยทัศน์กว้างไกลลึกซึ้ง

วิธีการอ่านตีความ

1. อ่านเนื้อเรื่องนั้นให้ละเอียด แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้
2. ขณะอ่านต้องพยายามคิดหาเหตุผลและไตร่ตรองอย่างรอบคอบ แล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่า ข้อความหรือเรื่องนั้นๆ มีความหมายถึงสิ่งใด
3. ทำความเข้าใจกับถ้อยคำที่มีความสำคัญ โดยดูข้อความแวดล้อมที่กำหนดความหมายนั้นด้วย
4. ถ้าอ่านข้อความที่เป็นบทประพันธ์ ให้พึงระลึกไว้เสมอว่า การตีความไม่ใช่ถอดคำประพันธ์เป็นการจับเอาแต่ใจความสำคัญ
5. เรียบเรียงถ้อยคำที่ได้มาจากการตีความนั้นให้มีความหมายชัดเจน
6. การตีความให้พิจารณาจากเหตุผลด้วยความรู้และความคิดของเราเอง ซึ่งอาจจะต่างไปจากความคิดเห็นของผู้อื่นก็ได้

ใบความรู้ที่ 5

แนวคิดของเรื่อง

แนวคิดของเรื่อง คือ ความคิดที่ปรากฏตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น อาจจะเป็นเรื่องความรัก ความกล้าหาญ การช่วยเหลือกัน

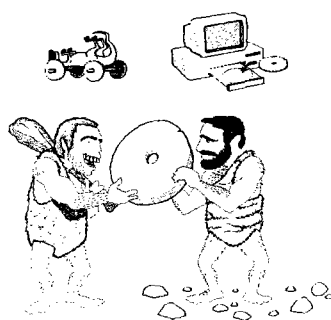
โดยพิจารณาว่าเหตุการณ์ใด หรือความรู้สึกใดของตัวละคร หรือเหตุการณ์ของเรื่องที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินไปและสิ่งนั้นเกิดผลอย่างไรในตอนจบเรื่อง สรุปออกมาจะได้เป็นแนวคิดของเรื่อง

การเขียนแสดงความคิดเห็น

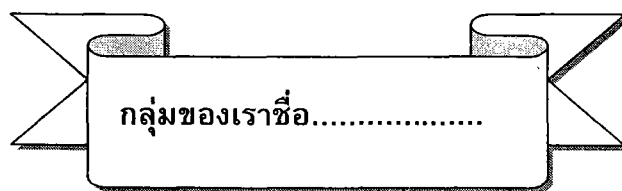
การเขียนแสดงความคิดเห็น คือ การเขียนแสดงความคิด ความรู้สึกของผู้เขียนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่าตนเองมีความคิด หรือมีความรู้สึกอย่างไร เช่น เห็นด้วย ได้แย้งหรือแนะนำด้วยเหตุผลอย่างไร เช่น เห็นด้วยได้แย้งหรือแนะนำด้วยเหตุผลอย่างไร

หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

1. เสนอความคิดเห็นอย่างมีสาระและสัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังแสดงความคิดเห็น
2. ความคิดที่แสดงออกไปต้องสมเหตุสมผล มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ต่อสังคม
3. ควรชี้แจงเหตุผล ส่วนดีส่วนเสียอย่างชัดเจนสมเหตุสมผล โดยการแสดงเหตุผลที่สนับสนุนความคิดให้ตรงและควรอ้างหลักฐาน ยกตัวอย่างหรือเพิ่มเติมรายละเอียด
4. ลำดับความให้ชัดเจนไม่วกวน
5. ใช้ภาษาสุภาพ สละสลวย ถ้อยคำเหมาะสม

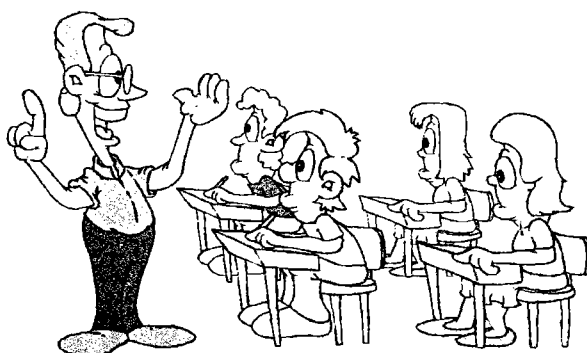

เอกสารหมายเลข 1

รายชื่อสมาชิก

1. ชื่อ - สกุล เลขที่.....
2. ชื่อ - สกุล เลขที่.....
3. ชื่อ - สกุล เลขที่.....
4. ชื่อ - สกุล เลขที่.....

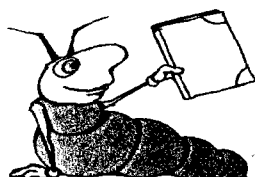

เอกสารหมายเลข 2

แบบประเมินการสังเกต

กลุ่มที่ได้รับการประเมิน.....
 ผู้ประเมิน.....

ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่ม	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ควรปรับปรุง (1)
1. จับคู่อ่าน			
2. สะกดคำและหาความหมาย			
3. อภิปราย คาดเดาเนื้อเรื่องตอนจบ			
4. เสนอความคิดเห็นในกลุ่ม			
5. แสดงแนวคิดของเรื่อง			
6. ฝึกเขียนเรื่องและเขียนแสดงความคิดเห็น			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

เอกสารหมายเลข 3

แบบประเมินการสังเกต

กลุ่มที่ได้รับการประเมิน.....

ผู้ประเมิน.....

ประเมินกิจกรรมการร่วมงานกลุ่ม	มี	ไม่มี
1. สมาชิกใช้เหตุผลในการทำงาน		
2. สมาชิกให้เกียรติผู้ร่วมงาน		
3. สมาชิกปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้		
4. สมาชิกสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานกลุ่ม		

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
- แบบทดสอบวัดความสามารถในเขียนภาษาไทย
- แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

**แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
วิชาภาษาไทย ท 204 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี **40 ข้อ** ให้เวลาทำ **40 นาที** นักเรียนควรทำให้ครบทุกข้อ
2. แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ให้นักเรียนเลือกเฉพาะคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจาก ก ข ค หรือ ง แล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ลงในช่อง ☐ ของแต่ละข้อ ดังตัวอย่างการเลือกคำตอบข้อ ก ดังนี้

ก	ข	ค	ง
☒	☐	☐	☐

3. ในการตอบ ให้ขีดคำตอบได้เพียงข้อละหนึ่งคำตอบเท่านั้น ถ้าข้อใดมีเกิน 1 คำตอบ จะถือว่าข้อนั้นผิด ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้ขีดเส้นหนาๆ ทับเครื่องหมาย × เดิม แล้วขีดคำตอบใหม่ ดังตัวอย่างการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก ไปเป็นข้อ ค ดังนี้

ก	ข	ค	ง
☒	☐	☒	☐

4. ให้ระวัง ขีดคำตอบให้ตรงกับข้อคำถามเสมอ ถ้าพบข้อใดยากให้เว้น ข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงค่อยย้อนกลับมาทำข้อนั้นๆ ใหม่ การเดาไม่ช่วยให้คะแนนดีขึ้น เพราะฉะนั้นนักเรียนควรทำและคิดด้วยความรอบคอบ
5. อย่าขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในแบบทดสอบเป็นอันขาด และหลังจากทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้นำแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบส่งคืนกรรมการคุมสอบ
6. ถ้ามีข้อสงสัยให้ถามก่อนที่จะลงมือทำข้อสอบ
7. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล วันสอบ ในกระดาษคำตอบให้ครบถ้วน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 2

เอล นิโน คือคำที่ใช้เรียกปรากฏการณ์ด้านสมุทรศาสตร์ เป็นภาษาสเปน อ่านว่า เอล นิโญ หมายถึง “บุตรของพระคริสต์” โดยทั่วไปเรียกว่า เอล นิโน เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหลังคริสต์มาสเล็กน้อย แต่เดิมคำว่า เอล นิโน จะใช้เรียกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นชายฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของอเมริกาใต้เท่านั้น ต่อมาได้นำมาใช้ทั่วภูมิภาค

1. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอะไร

- ก. บุตรพระคริสต์
- ข. เอล นิโน คืออะไร
- ค. เอล นิโน หรือ เอล นิโญ
- ง. ปรากฏการณ์ที่อเมริกาใต้

2. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ชี้แจง
- ข. อธิบาย
- ค. เสนอแนะ
- ง. เปรียบเทียบ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 – 4

ถ้าบ้านท่านใกล้ถนนที่มีการจราจรคับคั่ง ท่านจะได้รับไอเสียรถที่ปล่อยสู่บรรยากาศแล้วโรยตัวลงพื้นดิน โดยเฉพาะพื้นที่จอแจจะสะสมหนาแน่นกว่าที่อื่น หรือหากว่าท่านซื้อบ้านเก่าที่เคยมีการลอกสีหรือทาสีใหม่ เกล็ดสีมีสารตะกั่วผสมร่วงลงพื้นจะผสมอยู่กับดินรอบๆ บ้าน จะละลายกับน้ำเมื่อฝนตก จากนั้นก็ถูกดูดมารอท่านในผักผลไม้ที่กินนั้นแหละ

3. ข้อความนี้กล่าวถึงอันตรายของอะไร

- ก. พื้นดิน
- ข. สารตะกั่ว
- ค. การจราจร
- ง. ไอเสียรถยนต์

4. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือเรื่องใด

- ก. ภัยจากการจราจร
- ข. พิษตะกั่วในผักผลไม้
- ค. ภัยร้ายจากสารตะกั่ว
- ง. ผลเสียจากการใช้รถยนต์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5 – 6

ปากจะเป็นด่านแรกของการย่อยอาหาร สิ่งที่ย่อยย่อยลำดับแรกก็คงจะไม่ฟันฟัน การมีฟันที่ดี ครบสมบูรณ์ จะบดเคี้ยวอาหารได้ละเอียดมากขึ้น ดูได้จากผู้ที่มีฟันที่ดีและแข็งแรงจะทานอาหารประเภทใดก็ยอมได้ แถมได้ความเอร็ดอร่อยอย่างเต็มอิม ซึ่งผิดกับคนที่ฟันไม่สมบูรณ์ มีผลต่อการย่อยอาหารและการรับประทานอาหารเป็นอย่างมาก ต้องคอยระวัง สิ่งที่ต้องมารับงานหนักแทนก็คือ กระเพาะอาหาร และลำไส้ใหญ่หน้าที่อันดับสุดท้ายเป็นทวารหนัก ดังนั้นการมีสุขภาพปากและฟันที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญจะช่วยร่างกายให้สมบูรณ์และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหารอีกด้วย

5. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใดมากที่สุด

- ก. ชัดแจ้ง
- ข. ชักชวน
- ค. แนะนำ
- ง. อธิบาย

6. เมื่อดูแลสุขภาพฟันดี น่าจะเกิดประโยชน์
อย่างไรเป็นลำดับแรก

- ก. มีรูปร่างสวยงาม
- ข. มีสุขภาพแข็งแรง
- ค. มีระบบย่อยอาหารดีขึ้น
- ง. มีการบดเคี้ยวอาหารดีขึ้น

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7 – 8

ถ้าหากท่านได้รับประทานอาหารกับคนจีน อย่าใช้ตะเกียบชี้เป็นอันขาดเพราะถือว่าไม่สุภาพอย่างยิ่ง เทียบเท่ากับที่คนไทยเราถือการใช้เท้าชี้อะไรต่ออะไรนั่นแหละ แล้วอีกอย่างหนึ่งอย่าปัก ตะเกียบคาไว้บนชามข้าวเป็นอันขาดเหมือนกัน เพราะเขาถือว่าเป็นการปักรูปไหว้เจ้าไหว้ศพและธรรมเนียมนี้ชาวญี่ปุ่นก็ถือมากเช่นกัน การวางตะเกียบทุกครั้งอย่าให้ปลายตะเกียบชี้ไปทางผู้หนึ่งผู้ใด เพราะเขาจะถือว่าไม่สุภาพอย่างแรงเช่นกัน

7. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอะไร

- ก. ธรรมเนียมน่ารู้
- ข. ตะเกียบ...เรื่องน่ารู้
- ค. วัฒนธรรมจีนและญี่ปุ่น
- ง. วัฒนธรรมการกินอาหาร

8. “อย่าวางให้ปลายของตะเกียบชี้ไปทางผู้หนึ่งผู้ใด เพราะเขาจะถือว่าไม่สุภาพอย่างแรง”

- ควรใช้คำในข้อใดใช้แทนคำว่า อย่างแรง
- ก. อย่างยิ่ง ข. อย่างสูง
 - ค. อย่างมาก ง. อย่างร้าย

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9 – 12

เจ้ากลืนทุเรียนนี้ไม่เหมือนใคร และกลิ่นของมันส่งไปได้ไกล ยิ่งถ้าตรงนั้นเป็นแอร์แล้วมันจะส่งกลิ่นอบอวลอยู่อย่างนั้นรบกวนคนอื่น ปกติเขาจะไม่อนุญาตให้นำขึ้นรถ แต่จริงๆ แล้วมีวิธีแก้ไขได้ง่ายมากคือ ให้เอาทุเรียนใส่ถุงกระดาษสีน้ำตาลหนา แล้วใส่ถุงพลาสติกปิดปากถุงให้แน่น แต่ถ้าไม่มีถุงอะไรเลยก็ให้ใช้มีดตัดปลายหนามตรงเปลือกทุเรียนออกให้หมด คราวนี้ก็สามารถหิ้วผลทุเรียนไปไหนมาไหนได้สะดวก โดยไม่มีกลิ่นออกมาเตะจมูกใครอีกเลย ส่วนท่านที่ชอบทานทุเรียนแล้วมีกลิ่น ถ้าไม่มียามดับกลิ่น ก็ให้เอาน้ำล้างพุตรงที่เป็นร่องพูของเปลือกทุเรียนที่เรารับประทานเนื้อหมดแล้วนั้นแหละมาตี้ม จะทำให้กลิ่นทุเรียนหายไปเป็นปลิดทิ้ง คราวนี้ท่านก็สามารถพูดคุยกับใครได้อย่างสบาย

15. ข้อความนี้เป็นงานเขียนประเภทใด ก. นิทาน ข. นิยาย ค. เรื่องสั้น ง. เรื่องเล่า	16. การกระทำของนกเขาแสดงว่ามีคุณธรรมข้อใด ก. เมตตา ข. กรุณา ค. มุทิตา ง. อุเบกขา
17. แนวคิดของเรื่องนี้ตรงกับข้อใด
- ก. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
- ข. เมตตาธรรมคำจุนโลก
- ค. ทำดีย่อมได้รับผลดีตอบแทน
- ง. คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 18 – 19

ลูกกวางกล่าวกับแม่ว่า “แม่จ๋า แม่ตัวโตกว่าสุนัข วิ่งก็วิ่งไวรวดเร็วกว่า แล้วจะยังมีเขาแหลมอีกคู่ที่จะป้องกันตัว แล้วเหตุใดแม่จึงกลัวสุนัขไล่เนื้อนัก”

แม่กวางยิ้มแล้วตอบว่า “ลูกเอ๋ย แม่ก็ตอบไม่ถูก เพียงแต่ได้ยินหมาไล่เนื้อเท่านั้น แม่ก็นิ่งอยู่ไม่ได้ ราบวิ่งหนีไปทันที” เป็นการยากที่จะปลุกใจให้คนขลาดมีใจกล้าขึ้น

18. แม่กวาง ในเรื่องนี้มียุติสนัยอย่างไร ก. อ่อนแอ ข. ขี้ขลาด ค. เฉลียวฉลาด ง. สุขุมรอบคอบ	19. พฤติกรรมของแม่กวางมีความหมายตรงกับข้อใด ก. ขวัญหนีดีฝ่อ ข. กระต่ายตื่นตูม ค. หน้าสิ่ว หน้าขวาน ง. ตกบันได พลอยโจน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 20 – 23

ขยะ เป็นปัญหาใหญ่ของคนในชุมชนเมืองมาช้านาน แม้จะมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องให้ประชาชนทิ้งขยะเป็นที่เป็นทาง ให้โรงงานอุตสาหกรรมงดปล่อยสารพิษลงแม่น้ำลำคลอง หรือสถานที่สาธารณสมบัติแต่คนไทยก็ไม่ค่อยจะยี่หระกัน หรืออาจจะเป็นเพราะกฎหมายปรับที่ไม่จริงจัง จึงทำให้บุคคลเห็นแก่ตัวบางกลุ่มยังเหยียบย่ำกฎหมาย ด้วยการทิ้งขยะสารพิษที่มีปฏิกิริยาทำลายรุนแรงต่อชีวิตมนุษย์อย่างเฉียบพลันไว้ตามริมทางสาธารณะ คนที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ไปพบเห็นสัมผัส และต้องถูกสารพิษที่แฝงอยู่ในรูปขยะถึงบาดเจ็บสาหัส ดังกรณีสารกัมมันตรังสีโคบอลต์ 60 ที่เป็นข่าวเกรียวกราวเมื่อไม่นานมานี้เอง

20. “แต่คนไทยก็ไม่ค่อยจะยี่หระกัน”

คำว่า “ยี่หระ” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. รู้สึก ค. เข้าใจ
ข. สนใจ ง. จริงจัง

21. บุคคลเห็นแก่ตัวบางกลุ่ม เย้ยหยันกฎหมาย

“เย้ยหยัน” มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. ไม่สนใจ
ข. ไม่ให้เกียรติ
ค. ไม่ปฏิบัติตาม

22. ขยะชนิดใดอันตรายมากที่สุด

- ก. สิ่งปฏิกูล ค. สารกัมมันตรังสี
ข. เศษอาหาร ง. สารพิษจากโรงงาน

23. ข้าวเกรียวกราว หมายถึงอย่างไร

- ก. ข้าวที่น่าสยดสยอง
ข. ข้าวที่มีผู้ได้รับผลกระทบมาก
ค. ข้าวที่อยู่ในความสนใจของทุกคน
ง. ข้าวพาดหัวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24 – 27

คนเก่าแก่เคยเล่าให้ฟังว่า นักเลงในยุคโบราณ จะเป็นคนเรียบริ้ยพูดจาสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตนไม่เกรเกราก่อน ไม่ใช้อาวุธ เว้นแต่ว่าคู่ต่อสู้มีอาวุธก็จะใช้บ้าง เช่น มีด ไม้ ตะพัด ส่วนใหญ่ใช้อาวุธประจำกายคือ หมีด เท้า เข่า ศอก หากคู่ต่อสู้เพลี่ยงพล้ำ ก็จะไม่ซ้ำเติมและถ้าคู่ต่อสู้มีมือแล้วต่างกันมาก ก็จะแค่สั่งสอนพอทั่วๆ ไม่ถึงอ้วมอर्थัย บางครั้ง “นักเลง” จะสอนหรือเตือนคนเกรก่อน แต่ถ้าหากหยิ่งผยองก็จะเอาจริงแต่ไม่ถึงตายแค่กางเหลือง (ไก่ชน)

วิธีการเตือนของ“นักเลง” จะใช้น้ำหมากบ้วนใส่ในก้านมะละกอ แล้วอุดปลายด้วยดินเหนียว ใช้ตีหัวนักเลงต่างถิ่นที่มาเหยียบพื้นที่ และทำท่ากร่างไม่กลัวใคร โดยตีต่อนำผู้คนให้ได้ยินและ

เป็นการเตือนสติ พอตีด้วยก้านมะละกอที่ใส่น้ำหมากไว้ ก้านมะละกอแตกเสียงดังโพละ น้ำหมากจะไหลเปื้อนหัวและตัวเป็นสีแดงคล้ำๆ คนถูกตีก็จะตกใจเผ่นหนีไปราบ พอตั้งสติได้และเอามือคลำหัวมีแต่น้ำหมากก็รู้ว่า โดนสั่งสอนจากนักเลงเจ้าของถิ่นเสียแล้ว ถ้าหากไม่ยอมก้อเรื่องต่อก็จะไม่มาเหยียบบางนี้อีก เพราะอายและรู้ว่าเสียเหลี่ยมนักเลงเสียแล้ว

“นักเลง” ปัจจุบันกับสมัยก่อนต่างกันลิบลับ เพราะนักเลงปัจจุบันใช้อาวุธทันสมัย และรุมกันฆ่าหรือไม่ก็แอบฆ่าโดยไม่ให้คู่ต่อสู้รู้ตัว แล้วยกย่องให้เป็น“มือปืน”

24. “นักเลงปัจจุบันกับสมัยก่อนต่างกันลิบลับ”

“ลิบลับ” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. อย่างสูง
ข. อย่างสิ้นเชิง
ค. อย่างมองไม่เห็น
ง. อย่างหาที่เปรียบไม่ได้

25. “ถ้าหากไม่ยากก้อเรื่องต่อ ก็จะไม่มาเหยียบบางนี้อีก”

“เหยียบ” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ย่ำ
ข. เตะ
ค. กลับ
ง. วิวาท

26. “สั่งสอนพอทั่วๆ ไม่ถึงอ่วมมรทัย”
 “อ่วมมรทัย” มีความหมายตรงกับข้อใด
- รุนแรง
 - โหดร้าย
 - มากมาย
 - บาดเจ็บ

27. เรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายประการใดเป็นสำคัญ
- ชี้แนะ
 - สั่งสอน
 - เล่าเรื่อง
 - ให้ข้อคิด

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 – 29

เรื่อง ลากับว้าว

ลากับว้าวถูกเจ้าของจับเทียบแอกคู่กัน ลากเกวียนบรรทุกสัมภาระไปตามถนน วัวออกแรงลากเกวียนอย่างเต็มกำลังจนเขาหักไปข้างหนึ่ง จึงร้องให้ลาช่วยออกกำลังลากเกวียนบ้าง ลาก็ไม่ยอมช่วย บอกว่าตนก็ได้ออกแรงเต็มกำลังแล้ว วัวก็จำใจลากเกวียนต่อไปจนเขาหักอีกข้างหนึ่ง ในที่สุดหมดแรงล้มลงตาย เจ้าของจึงแล่นเนื้อวัวบรรทุกเกวียน ทำให้เกวียนหนักขึ้นอีกจนเหลือกำลังลา ประกอบทั้งถูกตีต้องได้รับความเจ็บปวดมากก็ล้มลงตาย นกฝูงหนึ่งบินตามมาเพื่อจะได้เนื้อวัวไปกิน พูดยกับลาเมื่อใกล้สิ้นใจว่า “นี่ถ้าท่านเห็นใจวัว เมื่อวัวขอให้ช่วย ท่านคงไม่ต้องมาตายเมื่อยังไม่สมควรแก่เวลาดังนี้หรือ”

28. ใจความสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร
- วัวทำงานหนักมากจนตายลง
 - ลาและวัวถูกจับเทียบแอกคู่กัน
 - ลาเอาเปรียบเพื่อนจนเพื่อนต้องตายไปก่อน
 - ลาและวัวทำงานหนักมากจนตายก่อนวัยอันสมควร

29. “ลากับว้าว ถูกเจ้าของจับเทียบแอกคู่กัน”
 คำว่า “เทียบ” มีความหมายตรงกับข้อใด
- ไม่แท้
 - ลากจูง
 - โดยสาร
 - ขับเคลื่อน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 30 – 31

โรคเลปโตสไปโรซิส (โรคฉี่หนู) เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ชื่อ เลปโตสไปรา พาหนะสำคัญของโรคนี้ได้แก่ หนู โค กระบือ และสุนัข เชื้อจะถูกขับออกทางปัสสาวะแล้วแพร่กระจายไปตามแหล่งน้ำ เมื่อเกิดน้ำท่วมหรืออยู่ตามดินที่แฉะ นาข้าวก็เป็นแหล่งหนึ่งที่เหมาะแก่การแพร่กระจายของโรคนี้ ผู้ป่วยส่วนมากจึงมักเป็นชาวนา หรือกรรมกรที่ต้องทำงานอยู่ในที่ชื้น มีน้ำท่วมขังและมักจะมีหนูชุกชุม เชื้ออาจจะเข้าสู่ร่างกายโดยเข้าทางบาดแผลที่ผิวหนัง รอยขีดข่วน หรือปนเปื้อนในอาหารที่รับประทานเข้าไป โรคนี้ยังไม่มียาเฉพาะ มักใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา ป้องกันโรคนี้ได้โดยการหลีกเลี่ยงการเดินย่ำน้ำบริเวณน้ำท่วมขัง และรับประทานอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะ

30. เพราะเหตุใดโรคนี้จึงมีความน่ากลัว

- ก. ควบคุมได้ยาก
- ข. มีความรุนแรงมาก
- ค. ไม่มียารักษาโดยตรง
- ง. เกิดมาจากเชื้อแบคทีเรีย

31. เพราะเหตุใดนาข้าวจึงเป็นแหล่งแพร่กระจายของโรค

- ก. มีหนูชุกชุม
- ข. มีที่ลุ่มน้ำท่วมขัง
- ค. มีน้ำขังและมีพาหะของโรค
- ง. มีชาวนาและกรรมกรอยู่มาก

32. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ชี้แจงปัญหา
- ข. แนะนำวิธีการ
- ค. อธิบายข้อเท็จจริง
- ง. แสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 33 – 35

สิ่งที่น่าห่วงมากที่สุดขณะนี้คือ การระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา อนาคตอันสดใสของเยาวชนของชาติต้องมาดับวูบลง เพราะยานรกเหล่านี้ ปัญหานี้จึงเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายไม่อาจนิ่งนอนใจอยู่ได้ และเราก็ไม่อาจคิดว่า ปัญหายาบ้าเป็นปัญหาไกลตัวของเร่อีกต่อไป เพราะสักวันภัยจากยาบ้า อาจวิ่งเข้าหาตัวเราไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

33. ผู้เขียนต้องการให้ใครช่วยแก้ปัญหามากที่สุด

- ก. รัฐบาล
- ข. สถานศึกษา
- ค. ทุกๆ คนในสังคม
- ง. เยาวชนของชาติ

34. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอะไร

- ก. ภัยมืด
- ข. ภัยร้ายใกล้ตัว
- ค. อนาคตของชาติ
- ง. มหันตภัยยาเสพติด

35. “อนาคตของเยาวชนของชาติต้องมาดับวูบลง”

คำว่า “วูบลง” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. จบ
- ข. มีด
- ค. หมด
- ง. ตาย

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 36 – 38

“พวกที่ไม่ชอบกินผักสด และดูถูกว่าผักสดและน้ำข้าวเป็นอาหารหยาบ ว่าพวกถั่ว ข้าวสาลี และข้าวฟ่างนั้นเป็นอาหารที่ไม่มีรสชาติ พวกนี้ชอบกินข้าวเจ้าที่ขัดสีจนขาว และขนมปังที่ทำจากแป้งที่บดละเอียดเพียงเพื่อความเอร็ดอร่อย น้ำ อาหาร ขนมหวานต่างๆ ต้องถูกดัดแปลงวางใส่จานที่สวยงาม”

เวลาผ่านมานับพันปี พฤติกรรมการกินแบบนี้ยังคงอยู่ ประชากรทั่วโลกก็มีพฤติกรรมแบบเดียวกันนี้คือ กินอาหารที่ผ่านการปรุงแต่งจนมีรูปลักษณ์ สีสันสวยงาม โดยไม่ได้นึกถึงคุณค่าอาหารที่ร่างกายควรได้รับ กว่าจะรู้ตัวว่ามีพฤติกรรมการกินแบบผิดๆ ร่างกายได้รับสิ่งที่ไม่ดี ประโยชน์ และบางอย่างก็เป็นโทษ เมื่อนั้นร่างกายก็ถูกรุมเร้าด้วยโรคภัยเสียแล้ว

36. ข้อความนี้ กล่าวเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. การแปรรูปอาหาร
- ข. การเลือกซื้ออาหาร
- ค. การประกอบอาหาร
- ง. การเลือกรับประทานอาหาร

37. ผู้เขียนเห็นว่าสิ่งใดควรเปลี่ยนแปลง

- ก. รสชาติอาหาร
- ข. การคัดเลือกอาหาร
- ค. ขั้นตอนการปรุงอาหาร
- ง. พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

38. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ดำเนิน
- ค. เตือนภัย
- ข. อธิบาย
- ง. กล่าวโทษ

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 39 – 40

ผู้หญิง...ยังไม่สามารถเรียกได้ว่า คนได้รับการยกย่องเท่าเทียมกับเพศชาย เพราะลึกๆ แล้วผู้หญิงก็ยังถูกสื่อมวลชนกำหนดขอบเขตความงามไปในแนวทางเพื่อการขาย

ภาพลักษณ์เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งส่งเสริมให้สังคมเกิดสภาพ ศีลธรรมและจริยธรรมวิบัติ ก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ การตั้งครมโดยไม่ฟังประสงค์, การทำแท้งและการรวมถึงปัญหา โสเภณีและโรคเอดส์ โดยที่พวกเราไม่สามารถคาดคิดได้เท่านี้ผู้หญิงต้องตกเป็นเหยื่อของการกระทำเหล่านั้นตราบเท่าที่บุคคลบางคน บางกลุ่มยังแลเห็นว่าความสามารถในการขายความงามของผู้หญิงมีมากกว่าความสามารถของสมอง และ...ตราบใดที่ผู้หญิงยังยินยอมที่จะเป็น “เบ็ด” ล่อสังคม...ผู้หญิงก็ต้องกลายเป็น “เหยื่อ” ต่อกันไปอย่างไม่จบสิ้น...

39. ใครควรรับทราบปัญหานี้

- ก. สื่อมวลชน
- ข. คนในสังคม
- ค. หญิงขายบริการ
- ง. ผู้บริหารประเทศ

40. ผู้หญิงก็ต้องกลายเป็น “เหยื่อ”

ต่อไปอีกอย่างไม่จบสิ้น

“เหยื่อ” หมายถึงข้อใด

- ก. ผู้ที่ถูกหลอกลวง
- ข. ผู้ที่ถูกใช้เป็นเครื่องล่อ
- ค. ผู้ที่ได้รับความผิดหวัง
- ง. ผู้ที่เป็นตัวก่ออันตราย

ขอให้โชคดีทุกคน

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน
วิชาภาษาไทย ท 204 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

คำชี้แจง

1. ข้อสอบฉบับนี้มี 1 ข้อ ให้เวลาทำ 30 นาที
2. ข้อสอบเป็นแบบความเรียง ให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่องและเขียนเรื่องต่อจากเรื่องที่กำหนดให้ โดยให้ความยาวประมาณ 10-15 บรรทัด
3. เกณฑ์การตรวจให้คะแนนพิจารณาจาก

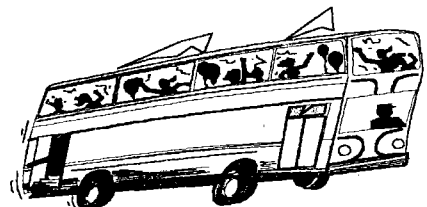
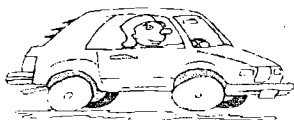
การเสนอเรื่อง	5	คะแนน
การลำดับเรื่อง	5	คะแนน
การเขียนขยายความเนื้อหาในเรื่อง	3	คะแนน
การใช้ภาษาสื่อความหมาย	3	คะแนน
ตั้งชื่อเรื่อง	2	คะแนน
การกำหนดรูปแบบ	2	คะแนน

คำชี้แจงให้อ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนเรื่องต่อโดยให้มีความยาวประมาณ 10 –15 บรรทัดพร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง

พอรถจอดสนิทต่อท้ายคันหน้า เขาปลดเกียร์ว่างหันไปหมุนกระจกมองหลังนิดหน่อย เพื่อระบายอากาศ แดดข้างนอกกำลังร้อนเปรี้ยงเพราะเป็นเวลากลางวัน เสียงเพลงจากเทปดังแผ่วๆ นานๆ จึงขยับรถตามคันหน้าไปที่หนึ่ง หรือไม่กี่แกลังรถคันหลังบีบแตรเร่งเสียก่อน

เขามองผู้คนที่เดินไปมาบนทางเท้าข้างถนนเรื่อยๆ มองคนบนรถเมล์เขายังเห็นใจ พวกที่ต้องยืนโหนรถเมล์เบียดเสียดกันอยู่คงยิ่งแย่เข้าไปใหญ่ แล้วเขาก็นึกไปถึงสมัยที่เขาเรียนหนังสืออยู่ชั้นมัธยมไปไหนๆ กับเพื่อนที่เป็นกลุ่ม เวลาขึ้นรถเมล์นี่สนุกนัก คอยกันเอะอะไปทั่วจนคนมองทุกบอย แต่ไม่สนใจกันหรอกใครจะมองจะเขม่นก็ช่าง เขานึกอดนึกถึงเพื่อนๆ และเหตุการณ์ต่างๆ ในครั้งกระโน้นไม่ได้....

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ตามเกี่ยวกับความสนใจในการเรียนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของนักเรียนแต่ประการใด นักเรียนมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่ ผลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนจะมีประโยชน์และมีคุณค่ามากที่สุด ก็ต่อเมื่อนักเรียนตอบตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
3. วิธีตอบแบบสอบถามวัดความสนใจ แต่ละข้อจะมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบ 4 ช่องคือมากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับ ความสนใจของนักเรียนมากที่สุด

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ตาราง 13 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ข้อที่	P _H	P _L	P	R	ข้อที่	P _H	P _L	P	r
1	0.61	0.19	0.40	0.45	21	0.61	0.38	0.50	0.24
2	0.73	0.34	0.54	0.39	22	0.96	0.53	0.79	0.58
3	0.84	0.42	0.65	0.46	23	0.92	0.46	0.72	0.54
4	0.84	0.38	0.63	0.50	24	0.73	0.42	0.58	0.32
5	0.38	0.11	0.24	0.34	25	0.69	0.50	0.60	0.20
6	0.88	0.61	0.76	0.37	26	0.53	0.03	0.25	0.63
7	0.53	0.26	0.40	0.28	27	0.92	0.42	0.70	0.57
8	0.57	0.30	0.44	0.28	28	0.76	0.38	0.58	0.40
9	0.50	0.23	0.36	0.29	29	0.38	0.19	0.28	0.23
10	0.96	0.53	0.79	0.58	30	0.92	0.23	0.60	0.69
11	0.80	0.42	0.62	0.41	31	0.88	0.53	0.72	0.41
12	0.88	0.69	0.79	0.27	32	0.50	0.26	0.38	0.26
13	0.92	0.76	0.85	0.26	33	0.96	0.42	0.73	0.65
14	0.88	0.34	0.63	0.56	34	0.84	0.34	0.60	0.52
15	0.73	0.23	0.48	0.50	35	0.80	0.38	0.60	0.44
16	0.46	0.19	0.32	0.31	36	0.84	0.34	0.61	0.52
17	0.73	0.38	0.56	0.36	37	0.88	0.34	0.63	0.57
18	0.76	0.53	0.66	0.25	38	0.34	0.15	0.24	0.26
19	0.53	0.30	0.42	0.24	39	0.76	0.23	0.50	0.54
20	0.84	0.26	0.57	0.58	40	0.76	0.46	0.61	0.32

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เท่ากับ 0.74
(ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นกับนักเรียน จำนวน 100 คน)

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย

ตาราง 14 แสดงการหาค่าสัมประสิทธิ์ ความสอดคล้องของความสามารถในการเขียน ภาษาไทย
(จากผู้ตรวจ 3 คน)

เลขที่	อันดับที่คะแนน				ผลต่างคะแนนเฉลี่ย					ผลต่าง	
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	รวม	เฉลี่ย	คนที่1	คนที่2	คนที่3	รวม	D	D ²
1	7	18	12	37	12.33	5.33	5.67	0.33	11.34	3.78	14.28
2	22	24	14	60	20.00	2.00	4.00	6.00	12.00	4.00	16.00
3	22	24	11	57	19.00	3.00	5.00	8.00	16.00	5.33	28.44
4	22	28	23	73	24.33	2.33	3.67	1.33	7.34	2.45	5.98
5	14	11	28	53	17.67	3.67	6.67	10.33	20.66	6.89	47.44
6	22	11	19	52	17.33	4.67	6.33	1.67	12.67	4.22	17.85
7	7	4	17	28	9.33	2.33	5.33	7.67	15.34	5.11	26.13
8	7	4	8	19	6.33	0.67	2.33	1.67	4.67	1.56	2.43
9	7	4	6	17	5.67	1.33	1.67	0.33	3.33	1.11	1.23
10	3	4	10	17	5.67	2.67	1.67	4.33	8.66	2.89	8.34
11	22	24	23	69	23.00	1.00	1.00	0.00	2.00	1.67	0.44
12	7	4	19	30	10.00	3.00	6.00	9.00	18.00	6.00	36.00
13	3	4	8	15	5.00	2.00	1.00	3.00	6.00	2.00	4.00
14	14	18	17	49	16.33	2.33	1.67	0.67	4.67	1.56	2.43
15	7	11	6	24	8.00	1.00	3.00	2.00	6.00	2.00	4.00
16	22	18	4	44	14.67	7.33	3.33	10.67	21.33	7.11	50.54
17	1	2	1	4	1.33	0.33	0.67	0.33	1.34	0.45	0.20
18	14	4	4	22	7.33	6.67	3.33	3.33	13.34	4.45	19.76
19	22	18	12	52	17.33	4.67	0.67	5.33	10.67	3.56	12.66
20	3	18	1	22	7.33	4.33	10.67	6.33	21.34	7.11	50.58
21	7	2	14	23	7.67	0.67	5.67	6.33	12.66	4.22	17.82
22	1	1	1	3	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
23	14	11	23	48	16.00	2.00	5.00	7.00	14.00	4.67	21.78
24	14	18	23	55	18.33	4.33	0.33	4.67	9.34	3.11	9.69
25	14	24	23	61	20.33	6.33	3.67	2.67	12.67	4.22	17.85

ตาราง 14 (ต่อ)

เลขที่	อันดับที่คะแนน				ผลต่างคะแนนเฉลี่ย				ผลต่าง		
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	รวม	เฉลี่ย	คนที่1	คนที่2	คนที่3	รวม	D	D ²
26	3	11	19	33	11.00	8.00	0.00	8.00	16.00	5.33	28.44
27	14	11	14	39	13.00	1.00	2.00	1.00	4.00	1.33	1.78
28	14	11	19	44	14.67	0.67	3.67	4.33	8.66	2.89	8.34

$$\sum D^2 = 454.42$$

สูตร สัมประสิทธิ์ของ ความสอดคล้องของ Kendall (วิเชียร เกตุสิงห์ 2530 : 122)

$$W = \frac{12 \sum D^2}{m^2 n (n - 1)}$$

เมื่อ W แทน ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสอดคล้อง

D แทน ผลต่างระหว่างผลรวมของคนแต่ละคนที่ได้จาก

การจัดอันดับทุกชุดกับค่าเฉลี่ยของผลรวมของอันดับที่เหล่านั้

m แทน จำนวนชุดของอันดับที่

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกจัดอันดับ

แทนค่า

$$W = \frac{12 \times 454.42}{3^2 \times 28 (28-1)}$$

$$= \frac{5453.04}{6804}$$

$$= 0.80$$

ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของ ผู้ตรวจแบบทดสอบความสามารถในการเขียน
เท่ากับ 0.80

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ข้อที่	X_H	S_H^2	X_L	S_L^2	t
1	3.25	0.28	2.41	0.34	5.17
2	3.33	0.23	2.41	0.34	5.93
3	3.33	0.31	2.16	0.40	6.71
4	3.25	0.28	2.45	0.69	3.92
5	3.45	0.25	2.62	0.41	4.95
6	3.33	0.40	2.33	0.66	4.73
7	3.41	0.42	2.45	0.34	5.33
8	2.58	0.60	1.70	0.47	4.12
9	2.87	0.63	1.79	0.25	5.61
10	2.95	0.47	1.87	0.37	5.75
11	3.12	0.63	2.04	0.91	4.26
12	3.25	0.28	2.20	0.34	6.43
13	3.04	0.47	2.29	0.30	4.16
14	3.41	0.25	2.20	0.69	6.08
15	3.04	0.47	2.16	0.58	4.17
16	3.04	0.65	1.95	0.38	5.20
17	3.25	0.37	2.20	0.43	5.69
18	3.12	0.28	2.25	0.45	4.96
19	3.54	0.52	2.37	0.76	5.03
20	3.25	0.45	2.16	0.75	4.82

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย เท่ากับ 0.86

ตาราง 16 แสดงคะแนนทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
1	24	26	2	1	26	23	-3
2	27	33	6	2	30	28	-2
3	28	33	5	3	25	27	2
4	24	27	3	4	21	23	2
5	20	23	3	5	24	23	-1
6	25	27	2	6	24	24	0
7	24	27	3	7	15	24	9
8	25	28	3	8	26	24	-2
9	24	26	2	9	21	24	3
10	29	31	2	10	26	25	-1
11	25	26	1	11	21	26	5
12	24	27	3	12	23	22	-1
13	26	29	3	13	24	25	1
14	26	27	1	14	26	22	-4
15	21	24	3	15	26	24	-2
16	24	31	7	16	24	32	8
17	25	27	2	17	26	30	4
18	22	29	7	18	24	31	7
19	23	25	2	19	25	26	1
20	32	35	3	20	25	26	1
21	22	24	2	21	17	23	6
22	24	26	2	22	21	33	12
23	23	24	1	23	22	25	3
24	25	26	1	24	25	24	-1
25	19	25	6	25	22	26	4
26	23	25	2	26	23	26	3
27	23	27	4	27	23	26	3
28	24	26	2	28	25	25	0
รวม	681	764	83		660	717	57
$\bar{X}$	24.32	27.29			23.57	25.61	
S^2	6.89	8.73			8.77	8.24	

ตาราง 17 แสดงคะแนนทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม (โดยใช้รวมคะแนนจากผู้ตรวจทั้ง 3 คน)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
1	17.33	18.00	0.67	1	15.00	15.67	0.67
2	14.33	15.33	1.00	2	15.33	18.00	2.67
3	17.00	19.33	2.33	3	15.00	16.67	1.67
4	16.33	17.00	0.67	4	15.33	16.67	1.33
5	16.00	17.00	1.00	5	16.33	17.00	0.67
6	15.33	16.67	1.40	6	15.33	16.33	1.00
7	16.00	16.33	0.33	7	15.67	16.67	1.00
8	16.33	16.67	0.33	8	17.00	18.00	1.00
9	17.33	17.00	-0.33	9	14.33	15.33	1.00
10	17.67	18.00	0.33	10	17.00	17.00	0.00
11	15.00	17.00	2.00	11	15.33	16.00	0.67
12	16.67	18.67	2.00	12	15.33	17.00	1.67
13	17.67	19.00	1.33	13	15.67	16.33	0.67
14	17.33	19.00	1.67	14	17.00	18.00	1.00
15	15.00	17.33	2.33	15	17.33	18.00	0.67
16	14.67	18.33	3.60	16	16.33	18.00	1.67
17	17.33	18.67	1.40	17	16.00	17.00	1.00
18	15.00	17.33	2.33	18	17.67	17.00	-0.67
19	16.00	17.33	1.33	19	17.00	17.00	0.00
20	17.00	18.00	1.00	20	16.00	17.00	1.00
21	17.00	17.33	0.33	21	15.33	16.00	0.67
22	17.67	19.00	1.33	22	14.33	16.00	1.67
23	15.67	16.67	1.00	23	15.67	17.00	1.33
24	16.67	17.33	0.60	24	15.67	16.00	0.33
25	16.33	18.33	2.00	25	16.00	16.33	0.33
26	16.33	17.00	0.67	26	15.33	16.67	1.33
27	14.00	16.67	2.67	27	15.67	16.00	0.33
28	15.67	17.33	1.60	28	17.33	17.00	-0.33
รวม	454.67	491.67	36.93		445.33	469.67	24.33
$\bar{X}$	16.24	17.56			15.90	16.77	

ตาราง 17 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
s^2	1.04	0.71			0.77	0.55	

ตาราง 18 แสดงคะแนนแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
1	67	66	-1	1	39	57	18
2	45	61	16	2	63	72	9
3	74	75	1	3	49	63	14
4	55	60	5	4	33	55	22
5	55	56	1	5	58	60	2
6	47	66	19	6	61	60	-1
7	55	60	5	7	52	62	10
8	34	67	33	8	63	66	3
9	66	68	2	9	41	46	5
10	51	62	11	10	55	58	3
11	56	61	5	11	20	60	40
12	55	62	7	12	49	51	2
13	55	63	8	13	41	47	6
14	69	75	6	14	56	53	-3
15	53	58	5	15	20	28	8
16	61	68	7	16	51	52	1
17	53	59	6	17	53	56	3
18	65	65	0	18	52	61	9
19	53	62	9	19	51	50	1
20	67	74	7	20	56	61	5
21	56	61	5	21	64	65	1
22	60	66	6	22	37	74	37
23	60	64	4	23	64	69	5
24	41	40	-1	24	29	53	24
25	48	53	5	25	70	61	-9
26	56	59	3	26	54	60	6
27	62	69	7	27	48	48	0
28	43	48	5	28	60	60	0
รวม	1562	1748	186		1389	1608	219
$\bar{X}$	55.79	62.42			49.61	57.43	

ตาราง 18 (ต่อ)

เลขที่	กลุ่มทดลอง			เลขที่	กลุ่มควบคุม		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง		ก่อนเรียน	หลังเรียน	แตกต่าง
S^2	81.80	56.55			168.09	83.06	

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานัน รุ่งเรืองธรรม	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาติกานนท์	โรงเรียนสาธิตประสานมิตร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสม	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทิมา พรหมโชติกุล	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาไทย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสม	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทิมา พรหมโชติกุล	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ศิริลักษณ์ กล้านาค	โรงเรียนวินิตศึกษาในพระบรมราชูปถัมภ์
อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
5. อาจารย์สมยศ จำรูญ	โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร	ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร.พรณี บุญประกอบ	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางพุลศรี กิจเฉลา
วัน เดือน ปี เกิด	4 มกราคม 2496
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	135/14 หมู่บ้านไผ่มอนต์วิลล่า ซอยศูนย์วิจัย 14 (6) ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ 330/3 ถนนกรุงเกษม แขวงบางขุนพรหม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2516	ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2520	กศ.บ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
พ.ศ. 2544	กศ.ม. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ